

STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO KIEROWANEGO PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ NA LATA 2014 - 2020

LOKALNEJ GRUPY DZIAŁANIA "WARMIŃSKI ZAKĄTEK"

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.”

Dokument opracowany ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 1.9. „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 - 2020.

*Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 -2020: Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Dokument opracowany przez Lokalną Grupę Działania „Warmiński Zakątek”*

Dobre Miasto, dnia 9 września

Spis treści

Rozdział I Charakterystyka LGD	3
Rozdział II Partycypacyjny charakter LSR	12
Rozdział III Diagnoza - opis obszaru i ludności	18
Rozdział IV Analiza SWOT	37
Rozdział V Cele i wskaźniki wdrażania LSR	39
Rozdział VI Sposób wyboru i oceny operacji oraz sposób ustanawiania kryteriów wyboru	55
Rozdział VII Plan działania	58
Rozdział VIII Budżet LSR	58
Rozdział IX Plan komunikacji	58
Rozdział X Zintegrowanie	59
Rozdział XI Monitoring i ewaluacja	61
Rozdział XII Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko.....	62
Wykaz wykorzystanej literatury	63
Załączniki	64

Rozdział I Charakterystyka LGD

1. Nazwa LGD

Lokalna Grupa Działania "Warmiński Zakątek"
Forma prawna: Stowarzyszenie
Nr KRS: 0000260433

2. Zwięzły opis obszaru

Tabela nr 1 Charakterystyka obszaru LGD

LP	Nazwa Gminy	Powiat	Powierzchnia Gminy	Liczba mieszkańców
1	Dywity	olsztyński	161	16179
2	Dobre Miasto	olsztyński	259	11011
3	Jeziorany	olsztyński	211	7995
4	Lidzbark Warmiński (gm. miejska)	lidzbarski	14	16352
5	Lidzbark Warmiński (gm. wiejska)	lidzbarski	372	6815
6	Lubomino	lidzbarski	149	3651
7	Orneta	lidzbarski	244	12409
8	Kiwity	lidzbarski	145	3355
9	Górowo Iławeckie (gm. miejska)	bartoszycki	3	4264
10	Górowo Iławeckie (gm. wiejska)	bartoszycki	416	7066
11	Bartoszyce	bartoszycki	428	11072
12	Bisztynek	bartoszycki	203	6688
RAZEM			2 605 km²	106 857 osób

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS na 31.12.2013

3. Mapa obszaru objętego LSR z zaznaczeniem granic poszczególnych gmin wykazująca spójność przestrzenną obszaru objętego LSR

4. Opis procesu tworzenia partnerstwa uwzględniający dotychczasowe doświadczenia grupy/jej członków we wdrażaniu podejścia Leader w przypadku nowej LGD podejmowane przez nią/podmioty ją tworzące działania pozytywnie oddziałujące na dany obszar, w szczególności dotyczące realizacji projektów o zakresie podobnym do realizacji LSR

4.1. Cele, data i inicjatorzy utworzenia LGD

LGD „Warmiński Zakątek” powstała w maju 2006 r jako stowarzyszenie rejestrowe z liczbą członków założycieli 32, data rejestracji stowarzyszenia w KRS: 12.08.2006 r. W skład organizacji weszli przedstawiciele 3 sektorów: publicznego, społecznego i gospodarczego z gmin Dobrze Miasto, Dywity, Jeziorany, Lubomino.

Celem działalności stowarzyszenia jest działanie na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich.

Szczegółowe cele statutowe obejmują ponadto: aktywizowanie i integrację społeczną mieszkańców wsi, promocję obszarów wiejskich, realizację strategii rozwoju, podtrzymywanie tradycji i tożsamości kulturowej obszaru działania, ochronę środowiska i dziedzictwa kulturowego, wspomaganie rozwoju przedsiębiorczości i potencjału sektora pozarządowego, wspomaganie rozwoju turystyki, rekreacji, kultury fizycznej, sportu na obszarze działania, w tym dla dzieci i młodzieży, wspieranie i wdrażanie programów rozwoju o celach zbieżnych z celami statutowymi, działalność edukacyjną i informacyjną w zakresie możliwości korzystania i wdrażania programów rozwoju, rozwijanie konkurencyjnej gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, działalność edukacyjną, informacyjną i szkoleniową mające na celu poprawę spójności społecznej i ekonomicznej z Unią Europejską, wspieranie działalności wspomagających rozwój wspólnot i społeczności lokalnych, przeciwdziałanie wykluczeniu i marginalizacji społecznej, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób, przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym, wspieranie działań na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społecznościami lokalnymi, rozwój społeczeństwa obywatelskiego, promocję zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy, zagrożonych bezrobociem, zagrożonych wykluczeniem społecznym, upowszechnianie idei ekonomii społecznej, promocję i ochronę zdrowia, promowanie produktów lokalnych, upowszechnianie i ochrona praw kobiet oraz zasady równych praw kobiet i mężczyzn, działania na rzecz osób niepełnosprawnych, wspieranie edukacji ekologicznej, aktywności proekologicznej mieszkańców, prowadzenie działalności szkoleniowej i doradczej związanej z realizacją celów i działań statutowych, promocję działań partnerskich w ramach współpracy trójsektorowej (samorządy, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy), prowadzenie działalności naukowej, badawczej i rozwojowej, upowszechnianie i wymianę informacji o inicjatywach związanych z aktywizacją ludności na obszarach wiejskich, działalność na rzecz włączenia społecznego seniorów, działalność wspomagającą rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości.

Proces rozszerzenia składu LGD:

- uchwała nr 6/2009 Walnego Zebrania Członków z dnia 8.01.2009 roku - rozszerzenie obszaru o Gminy: Górowo Iławeckie Gmina, Kwity, Orneta,
- uchwała nr 4/2010 Walnego Zebrania Członków z dnia 24.05.2010 roku - rozszerzenie obszaru działania o obszar Gminy miejskiej Górowo Iławeckie,
- uchwała nr 10/2020 Walnego Zebrania Członków z dnia 5.10.2010 roku - rozszerzenie obszaru działania o obszar Gmin Bartoszyce i Bisztynek,
- Uchwała nr 8/2015 Walnego Zebrania Członków z dnia 18.06.2015 roku - rozszerzenie obszaru działania o obszar Gminy miejskiej Lidzbark Warmiński.

4.2. Zakres działalności

Lokalna Grupa Działania "Warmiński Zakątek" od 2006 roku realizuje założenia strategiczne, finansowane z okresów programowania unijnego 2004 - 2006, 2007 - 2013 i planuje kontynuować swoją politykę w okresie 2014 - 2020. Dotychczasowe strategiczne działania LGD mające znaczenie dla procesu wdrażania planowanej strategii:

1) wspieranie rozwoju przedsiębiorczości na obszarze LGD:

- dotacje na rozpoczęcie i rozwój działalności gospodarczej, ze szczególnym uwzględnieniem wspierania rozwoju przedsiębiorczości wśród grup defaworyzowanych, w tym spółdzielni socjalnych,
- działalność szkoleniowo- doradcza dla osób planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej,
- szkolenia zawodowe,
- działalność szkoleniowo - doradcza dla osób prowadzących działalność gospodarczą (prawna, księgowa, marketingowa, projektowa),
- wdrażanie instrumentów zwrotnych (punkt kontaktowy funduszu pożyczkowego),

2) wspieranie rozwoju aktywności społecznej na obszarze LGD:

- dotacje i małe granty na rozwój inicjatyw społecznych i działania na rzecz dobra wspólnego (w tym projektu grantowego o zasięgu wojewódzkim),

- wsparcie doradcze, szkoleniowe, animacyjne dla organizacji pozarządowych, grup nieformalnych, lokalnych liderów,
 - wspieranie ekonomii społecznej: wsie tematyczne, spółdzielnie socjalne,
 - budowanie partnerstw publiczno - społecznych i angażowanie mieszkańców w sprawy publiczne,
 - budowanie pozytywnych relacji i partnerstw społeczno - publiczno - przedsiębiorczych,
 - prowadzenie bazy organizacji pozarządowych, animowanie współpracy w tym współpracy międzynarodowej,
- 3) wspieranie rozwoju infrastruktury społecznej, publicznej, zachowanie dziedzictwa kulturowego na obszarze LSR, w celu podnoszenia jakości życia mieszkańców - programy dotacyjne, działania własne.
- 4) wspieranie rozwoju turystyki:
- kreowanie i wzmacnianie powiązań sieciowych i klastrowych w tworzeniu markowych produktów turystycznych, promocja turystyczna obszarów wiejskich,
 - innowacje w turystyce wiejskiej: wioski tematyczne, integrowanie zasobów,
 - bieżący monitoring trendów w turystyce w Polsce i Europie, działalność informacyjna w zakresie ruchu turystycznego,
 - promocja turystyczna obszaru LGD, w tym realizacja zintegrowanego programu promocyjnego w ramach RPO, udział w targach krajowych i międzynarodowych,
- 5) zachowanie, ochrona i upowszechnianie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego Warmii:
- opieka nad zabytkami i obiektami / obszarami cennymi przyrodniczo i kulturowo, w tym dotacje w ramach PROW,
 - upowszechnianie dziedzictwa Warmii: publikacje, działalność muzeów, wydarzenia kulturalne,
 - zachowanie dziedzictwa kulinarnego: cykl Smaki Warmii (konkursy kulinarne, szkolenia, warsztaty, wydawnictwa),
 - promocja zdrowej żywności, upraw ekologicznych, lokalnego przetwórstwa,
 - ochrona zasobów przyrodniczych i wsparcie finansowe odnawialnych źródeł energii (dotacje w ramach Małych Projektów PROW 2007 – 2013),
- 6) współpraca międzynarodowa:
- Szwecja - zrealizowany projekt współpracy międzynarodowej, nagroda za najlepszy projekt międzynarodowy państw,
 - basenu morza bałtyckiego, zaangażowanie w Partnerstwo Polska - Ukraina - Szwecja,
 - Ukraina - transfer wiedzy i doświadczeń w zakresie społeczeństwa obywatelskiego, demokracji, planowania strategicznego, realizacja projektów inwestycyjnych,
 - Hiszpania, Włochy - nawiązane Partnerstwa, w zakresie współpracy na lata 2014 - 2020.

4.3. Doświadczenie LGD: kadr niezbędne do zarządzania, członków LGD w realizacji operacji w ramach LSR ze wskazaniem mierzalnych efektów realizacji operacji

LGD "Warmiński Zakątek" zrealizowała w latach 2007 - 2015 30 projektów o zakresach zbieżnych z Lokalną Strategią Rozwoju z łącznym poziomem dofinansowania 10,6 miliona złotych. Szczegółowy wykaz kluczowych projektów za lata 2009 - 2013 zawiera załącznik nr 17 do wniosku o wybór LSR.

Tabela nr 2 Kluczowe operacje zrealizowane przez LGD wraz ze wskazaniem mierzalnych efektów ich realizacji

Nazwa projektu (grupy projektów)	Okres realizacji	Źródło finansowania	Mierzalne efekty realizacji operacji	Sposób wykorzystania potencjału w okresie 2014-2020
WIEK WIEDZY - SENIOR	2015	ASOS (MP i PS)	Włączenie społeczne i podniesienie kompetencji kluczowych (TIK) seniorów	Działania na rzecz grup defaworyzowanych zgodne z potrzebami społecznymi
FUNDUSZ INICJATYW OBYWATELSKI CH WARMIA MAZURY LOKALNIE	2014 - 2016	FIO (MP i PS)	Rozwój aktywności społecznej młodych organizacji pozarządowych i grup samopomocowych przez program mikrograntów (łącznie udzielonych 165 grantów)	Znajomość potrzeb małych grup społecznych Kontynuacja działań przez programy grantowe w tym w ramach RLKS
DZIAŁAJ LOKALNIE	2012-2015	Akademia Rozwoju	Rozwój aktywności społecznej na rzecz dobra wspólnego przez	Znajomość potrzeb małych grup społecznych

		Filantropii w Polsce	program mikrograntów (łącznie udzielonych 91 grantów)	Kontynuacja działań przez programy grantowe w tym w ramach RLKS
PILOTAŻOWY PROGRAM REGRANTINGU W POWIECIE BARTOSZYCKIM	2013	Powiat Bartoszycki	Wdrożenie nowego instrumentu wspierania organizacji pozarządowych przez samorządy lokalne-regranting (pilotaż na skalę regionu)	Upowszechnianie różnych form współpracy z organizacjami pozarządowymi, rozwój i umacnianie partnerstw na poziomie lokalnym
Z POMYSŁEM PO DOTACJĘ	2013 - 2015	PO KL 2007 - 2013	Program aktywizacji zawodowej osób nieaktywnych zawodowo - udzielono 118 dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej (średnia wartość 35 tys. zł), w tym 70% na rzecz osób z grup defaworyzowanych. Dodatkowo: wsparcie doradcze i pomostowe	Kontynuacja działań wspierających rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich, w tym grup defaworyzowanych (powstawanie nowych firm)
ZAWÓD NOWYCH SZANS	2012	PO KL 2007 - 2013	Szkolenia zawodowe i kompetencje kluczowe osób odchodzących z rolnictwa łącznie 88 osób zdobyło uprawnienia zawodowe, każdy w 2 pokrewnych zawodach	Działania na rzecz tworzenia miejsc pracy na obszarach wiejskich, ze szczególnym uwzględnieniem grup defaworyzowanych
WARMIŃSKIE ZAKĄTKI - TURYSTYKA KTÓRA INSPIRUJE	2012	RPO WARMIA I MAZURY 2007-2013	Kompleksowa promocja turystyczna ofert sieciowych 9 gmin członkowskich LGD: Materiały promocyjne, promocja medialna, udział w targach	Profesjonalna promocja turystyczna Warmii, wspieranie rozwoju turystyki opartej o sieci współpracy, dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe
WARMIŃSKIE CENTRUM INICJATYW SPOŁECZNYCH	2009-2010, 2012	FIO (MP i PS)	Kompleksowa oferta szkoleniowa, doradcza, animacyjna dla organizacji pozarządowych, grup nieformalnych, lokalnych liderów. łącznie udzielono wsparcia 147 inicjatywom	Wspieranie rozwoju aktywności społecznej przez: - podnoszenie kompetencji kluczowych, - wsparcie w pozyskiwaniu funduszy, - działania animacyjne
TURYSTYKA WIEJSKA - DOBRY PRZEPIS NA SUKCES	2011	PO KL 2007 - 2013	Cykl szkoleniowo - warsztatowy dla osób / gmin działających w obszarze turystyki wiejskiej zakończony diagnozą turystyki wiejskiej	Rozwijanie kompetencji kluczowych, rozwój przedsiębiorczości, wspieranie współpracy w obszarze turystyki
AKTYWNI W EKORAJU	2010	EOG/Fundusze Norweskie	Międzynarodowa wymiana doświadczeń w obszarze turystyki wiejskiej - klastry, oferty sieciowe, zintegrowane	Wdrażanie instrumentów modelowych, wspieranie współpracy w obszarze turystyki
LIDERZY LOKALNYCH INICJATYW	2010	PO KL 2007 - 2013	Zainicjowanie funkcjonowania 8 grup odnowy wsi na obszarze LGD, wypracowanie planów strategicznych rozwoju wsi	Budowanie potencjału rozwojowego obszarów wiejskich
PROGRAM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ GMINY LUBOMINO	2009 - 2010	Gmina Lubomino ze środków	Zintegrowane działania na rzecz wsparcia grup defaworyzowanych w Gminie Lubomino	Wykorzystanie bazy obszarów problemowych, dobrych praktyk w działaniach na rzecz grup defaworyzowanych
REALIZACJA LSR 2007 -	2009-2015	PROW 2007 - 2013	Kompleksowe działania służące poprawie jakości życia na	Wykorzystanie sprawdzonych i skutecznych narzędzi:

2013			obszarach wiejskich: działalność własna w tym doradztwo, działania promocyjne, informacyjne, animacyjne, konkursy na wdrażanie LSR	wspierania rozwoju przedsiębiorczości, animowania aktywności lokalnej, wykorzystania zasobów do rozwoju lokalnego, kompetencje kadry LGD
WDRAŻANIE PILOTAŻOWE GO PROGRAMU LEADER +	2006-2008	SPO ROL 2004-2006	Działania służące rozwijaniu aktywności społecznej i partnerstw na poziomie lokalnym	Funkcjonowanie Partnerstw, rozwinięta sieć współpracy, umiejętności projektowe, kompetencje kadry LGD

źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań merytorycznych i finansowych za lata 2008 - 2014, oraz podpisanych umów

Tabela nr 3 Zrealizowane projekty współpracy

Nazwa projektu współpracy	Partnerzy projektu współpracy LGD "Warmiński Zakątek" plus
Cztery Zakątki Aktywnej Rekreacji CZAR	1. Fundacja Lokalna Grupa Działania Partnerstwo dla Warmii 2. Związek Stowarzyszeń „Kraina Drwęc i Pasłęki” 3. LGD "Brama Mazurskiej Krainy
Transgraniczna Przedsiębiorczość Blekinge/Warmia-Mazury (projekt międzynarodowy)	1. Leader Blekinge –Szwecja 2. LGD "Warmiński Zakątek"
Warmińsko-Mazurskie Duże Targi Małych Projektów	1. Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie „Południowa Warmia” 2. Lokalna Grupa Działania „Lider w EGO” 3. Lokalna Grupa działania „Razem Silniejsi” 4. Stowarzyszenie Łączy Nas Kanał Elbląski LGD 5. Lokalna Grupa Działania „Barcja” 6. Lokalna Grupa Działania Ziemia Lubawska 7. Lokalna Grupa Działania „Brama Mazurskiej Krainy”
Warmińsko-Mazurskie Wsie Tematyczne	1. Lokalna Grupa Działania „Brama Mazurskiej Krainy” 2. Lokalna Grupa Działania „Południowa Warmia”

źródło: opracowanie własne na podstawie podpisanych umów

5. Opis struktury LGD zawierający w szczególności krótką charakterystykę jej członków potwierdzającą, iż skład grupy jest reprezentatywny dla lokalnej społeczności, bez dominacji jakiegokolwiek grupy interesu i uwzględnia przedstawicieli sektora publicznego, społecznego, gospodarczego a także innych grup szczególnie istotnych z punktu widzenia realizacji LSR oraz mieszkańców.

Dziewięcioletni proces budowania partnerstwa, obejmujący rozszerzanie obszaru działania i włączanie nowych grup interesów, środowisk społecznych i grup zawodowych charakteryzuje się dużą dynamiką rozwojową i aktywnością lokalnych liderów, organizacji i instytucji w określaniu kierunków działalności LGD.

Lokalna Strategia Rozwoju wytycza ramy i strategiczne obszary działalności. Partnerska współpraca przedstawicieli trzech sektorów (na poziomie każdej gminy) pozwala na precyzyjne diagnozowanie potrzeb lokalnych społeczności i realizację działań służących ich zaspokajaniu – w ramach środków dostępnych z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich i innych funduszy unijnych, zagranicznych, krajowych, wspierających rozwój lokalnych społeczności.

Według stanu na 30.06.2015 Lokalna Grupa Działania liczy **198 członków** zwyczajnych, w tym:

- 151 członków będących osobami fizycznym,
- 12 samorządów gminnych,
- 12 organizacji pozarządowych,
- 15 przedsiębiorców.

Członkowie LGD zapewniają na poziomie każdej Gminy trójsektorowe partnerstwo. Kompetencje członków i ich społeczne zaangażowanie stanowią potencjał rozwoju LGD pozwalający na realizację działań w priorytetowych obszarach wdrażania LSR 2014 – 2020: poprawa zatrudnienia i tworzenie miejsc pracy, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, rozwój ekonomii społecznej, rewitalizacja fizyczna, gospodarcza i społeczna ubogich społeczności na obszarach wiejskich.

Tabela nr 4 Kompetencje członków LGD

Gmina	Liczba członków sektora				Kluczowe kompetencje członków
	społecz- nego	gospodar- czego	publicz- nego	Mieszkań- ców	
Dywity	4	1	1	18	Wspieranie przedsiębiorczości Ekonomia społeczna , wspieranie aktywności społecznej Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu Działania na rzecz grup defaworyzowanych
Dobre Miasto	1	3	1	43	Edukacja zawodowa Rewitalizacja fizyczna, polityka senioralna Animacja społeczna i kulturalna Instrumenty wspierania grup defaworyzowanych, w tym profilaktyka uzależnień Zabezpieczenie społeczne osób ubogich, w tym dożywanie Ochrona zdrowia Zabezpieczenie społeczne osób starszych Gospodarka komunalna Tworzenie miejsc pracy - grupy defaworyzowane Instrumenty finansowe, programy grantowe Turystyka, w tym kreowanie produktów zintegrowanych Ekologia, żywność Ekonomia społeczna - wsie tematyczne Programy grantowe, dotacyjne Wdrażanie LSR Edukacja kulturalna dzieci i młodzieży
Jeziorany	3	1	1	13	Potrzeby rozwojowe / edukacyjne na obszarach wiejskich Ekonomia społeczna Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości (os. nieaktywne zawodowo) Rewitalizacja społeczna mieszkańców obszarów wiejskich
Lidzbark Warmiński (gm. miejska)	4	1	1	15	Dziedzictwo kulturowe Przetwórstwo lokalne, w tym inkubowanie przetwórstwa (specjalizacja serowarstwo, przetwórstwo mleczne)
Lidzbark Warmiński (gm. wiejska)	1	1	1	1	Ekonomia społeczna - wsie tematyczne, spółdzielczość socjalna Poprawa zatrudnienia, tworzenie miejsc pracy poza rolnictwem Doradztwo rolnicze Rewitalizacja społeczna, wsparcie grup defaworyzowanych
Lubomino	1	1	1	8	Rewitalizacja fizyczna Potrzeby rozwojowe / edukacyjne na obszarach wiejskich Zagospodarowanie przestrzenne Animowanie partnerstw lokalnych
Orneta	1	2	1	18	Zabezpieczenie społeczne Działania na rzecz seniorów Animowanie partnerstw lokalnych Tworzenie miejsc pracy, doradztwo biznesowe Turystyka
Kiwity	1	1	1	6	Edukacja na obszarach wiejskich Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości (rozwój firm)
Górowo Iławeckie (gm. miejska)	1	1	1	6	Działania na rzecz niepełnosprawnych Ochrona zdrowia - rewitalizacja fizyczna Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości Działania na rzecz grup defaworyzowanych
Górowo Iławeckie (gm. wiejska)	1	1	1	8	Rewitalizacja fizyczna Działalność na rzecz środowisk kobiecych

					Polityka senioralna
Bartoszyce	1	1	1	6	Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich Polityka społeczna Rewitalizacja społeczna Animacja społeczna i kulturalna
Bisztynek	1	1	1	9	Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich Polityka społeczna Rewitalizacja społeczna Animacja społeczna i kulturalna

źródło: opracowanie własne na podstawie deklaracji członkowskich, danych osobowych członków LGD

GRUPY DEFAWORYZOWANE

Zidentyfikowanie sfer problemowych na etapie warsztatów SWOT, diagnozy obszaru i określonych w rozdziale 2 instrumentów partycypacyjnych pozwoliło na zdefiniowanie grup defaworyzowanych:

ze względu na dostęp do rynku pracy
Osoby długotrwale bezrobotne
Osoby z niepełnosprawnościami
Osoby o niskich kwalifikacjach zawodowych
Kobiety zamieszkujące obszary wiejskie (miejscowości do 5 tys. mieszkańców)
Osoby powyżej 50 roku życia
ze względu na dysfunkcje społeczne
Osoby osierocone
Kobiety wychowujące dzieci, w tym z rodzin wielodzietnych
Osoby niepełnosprawne i po przebytych długotrwałych lub ciężkich chorobach
Osoby bezradne w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego
Osoby dotknięte przemocą w rodzinie, alkoholizmem

W kolejnych rozdziałach LSR wskazane zostały metody komunikowania, rodzaje operacji wraz z limitami budżetowymi dedykowane grupom defaworyzowanym.

SZCZEGÓLNA ROLA PODMIOTÓW EKONOMII SPOŁECZNEJ

LGD "Warmiński Zakątek" od 2012 roku wdraża instrumenty rozwijania ekonomii społecznej na swoim obszarze:

- edukowanie organizacji pozarządowych w zakresie prowadzenia działalności odpłatnej i gospodarczej,
- doradztwo i dotacje na utworzenie spółdzielni socjalnych - w ramach działań własnych i we współpracy z urzędami
- pracy, OWES,
- wsparcie tworzenia i rozwoju wsi tematycznych - merytoryczne, udział w projektach zewnętrznych, stały coaching
- działalności wsi tematycznych położonych na obszarze LGD.

Członkowie LGD posiadają kompetencje i doświadczenie w zakresie rozwoju ekonomii społecznej, część reprezentuje podmioty sektora ES. W latach 2014 - 2020 działania na rzecz wspierania ekonomii społecznej będą kontynuowane.

6. Opis składu organu decyzyjnego wskazujący że ani władze publiczne, ani żadna pojedyncza grupa interesu, nie posiada więcej niż 49% praw głosu w podejmowaniu decyzji.

Rada Lokalnej Grupy Działania "Warmiński Zakątek" złożona jest z 12 osób, reprezentujących zróżnicowane grupy interesu, posiadających kompetencje we wdrażaniu LSR, kompetencje kluczowe zgodne z zakresami operacji planowanymi do wdrażania w ramach LSR. Dane wszystkich członków organu decyzyjnego - Rady LGD "Warmiński Zakątek" stanowią załącznik nr 4 do wniosku o wybór LGD do realizacji LSR.

Charakterystyka sektorowa Rady LGD:

Reprezentowane sektory: publiczny - 0 (0%), gospodarczy - 2 (16,67%), społeczny -1(8,34%), mieszkańcy -9 (74,99%).

Liczba kobiet wchodzących w skład organu: 5 (41,67%).

Liczba osób poniżej 35 roku życia: 2 (16,67%)

Liczba członków Rady LGD, posiadających doświadczenie w ocenie wniosków konkursowych: 10 (83,34%).

Skład organu decyzyjnego nie zawiera grup interesu mających więcej niż 49% praw głosu w podejmowaniu decyzji. Ponadto Regulamin Pracy Rady LGD zawiera uregulowania zapewniające dokonywanie wyboru operacji bez dominacji jakiejkolwiek grupy interesu:

- 1) sektor społeczny i gospodarczy może być reprezentowany przez osoby będące jednocześnie pracownikami instytucji publicznych (członków LGD) do wysokości 30% całego składu Rady LGD,
- 2) Członkowie Rady działają samodzielnie. Nie jest możliwe upoważnienie osób trzecich do pełnienia funkcji członka Rady LGD.
- 3) Rada LGD prowadzi rejestr interesów członków Organu decyzyjnego. Wpisów do rejestru dokonuje się przed każdym posiedzeniem Rady, związanym z wyborem operacji.
Zapisy rejestru interesów są każdorazowo analizowane pod kątem:
 - wykluczenia możliwości dominacji jakiejkolwiek grupy interesu,
 - uniknięcia konfliktu interesów,
 - weryfikowania prawidłowości bezstronnej oceny pod kątem wyłączenia się z oceny członków Rady powiązanych z Wnioskodawcą / projektem.

7. Zwięzła charakterystyka rozwiązań stosowanych w procesie decyzyjnym bez powielania informacji zawartych w statucie i innych dokumentach wewnętrznych

W celu spełnienia wymogów kompetencyjnych członków Rady LGD, 83,34% składu Rady stanowią osoby posiadające kilkuletnie doświadczenie w ocenie wniosków w ramach wdrażania LSR 2007 - 2013.

Ponadto kompetencje kluczowe, wiedza prawna, merytoryczna w zakresie dotyczącym zakresów operacji, celów LSR i PROW 2014 - 2020, procedur wyboru, innowacyjności a także instrumentów wspierania grup defaworyzowanych podnoszone będą przez szkolenia i warsztaty.

Tabela nr 5 Program szkoleń dla członków organu decyzyjnego

Planowany termin szkolenia	Zakres tematyczny szkolenia	Zasady weryfikowania nabytej wiedzy
III kwartał 2016 (szkolenie dwudniowe)	Zagadnienia przekrojowe: - PROW 2014 - 2020, - LSR 2014 - 2020 (w tym działania priorytetowe) Procedura oceny wniosków Co to jest projekt innowacyjny? Kompetencje Rady przy wyborze operacji	Test kompetencyjny Certyfikat ukończenia
IV kwartał 2016 (1 dzień)	Ocena wniosków w ramach I naboru LSR 2014 - 2020- ewaluacja, rekomendacje	–
II kwartał 2017	Skuteczne instrumenty wspierania grup defaworyzowanych Ocena wniosków w kontekście wymogów SW	Test kompetencyjny Certyfikat ukończenia
II kwartał 2018	Procedura oceny wniosków Analiza wskaźnikowa LSR i zakres wybieranych operacji	Test kompetencyjny Certyfikat ukończenia
II kwartał 2019	Procedura oceny wniosków Wskaźniki rezultatu i oddziaływania	Test kompetencyjny Certyfikat ukończenia

źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ewaluacji i badań ankietowych

Szczegółowy tryb pracy Rady LGD "Warmiński Zakątek" określa Statut LGD oraz Regulamin Funkcjonowania Rady, zawierający w szczególności:

- 1) procedury powoływania, rozszerzania i zmian w składzie organu decyzyjnego, w tym instrumenty zaangażowania w pracę jej członków:
 - zasady zgłaszania nieobecności,
 - sankcje za częste nieobecności na posiedzeniach Rady,
 - sankcje za nie uczestniczenie w szkoleniach organizowanych dla członków Rady,
 - działania dyscyplinujące wobec członków dokonujących oceny wniosków niezgodnie z zatwierdzonymi kryteriami,
- 2) procedury podejmowania decyzji, instrumenty zachowania bezstronności i demokratyczności procesu decyzyjnego,
- 3) procedury dokonywania oceny wniosków w tym:
 - organizację systemu kontroli nad prawidłową oceną wniosków - komisja skrutacyjna,

- odpowiedzialność za prawidłowy przebieg procesu oceny i wyboru - biuro LGD,
- tryb postępowania w sytuacji rozbieżnych ocen w ramach kryteriów: w przypadku rozbieżnej oceny wniosku, o odchyleniu powyżej 30% od średniej arytmetycznej wszystkich ocen, wniosek podlega ponownej ocenie przez wszystkich członków Rady LGD. Ponowne dokonanie wyboru operacji każdorazowo poprzedza dyskusja na temat zakresu merytorycznego wniosku. Ocena wniosku może być dokonywana wielokrotnie, do momentu obniżenia odchylenia do maksymalnie 30%.

O prawidłowości oceny decyduje Przewodniczący Rady (lub wyznaczony zastępca), po zasięgnięciu opinii Komisji Skrutacyjnej i pracowników Biura LGD biorących udział w posiedzeniu.

8. Wskazanie dokumentów regulujących funkcjonowanie LGD z podaniem sposobu ich uchwalania i aktualizacji oraz opisem głównych kwestii, które będą w nich zawarte.

Najważniejszym aktem regulującym podstawy działalności stowarzyszenia jest Statut. Pozostałe akty wewnętrzne uwzględniają statutowe zasady funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania a także szczegółowe przepisy dotyczące obsługi poszczególnych funduszy, zobowiązania wynikające z przepisów prawa polskiego.

Tabela nr 6 Wykaz podstawowych dokumentów wewnętrznych regulujących zasady funkcjonowania LGD

Rodzaj dokumentu	Regulowane kwestie
Statut LGD	Statut stowarzyszenia zawiera uregulowania wymagane ustawą prawo o stowarzyszeniach i ustawą o rozwoju lokalnym, w szczególności: - cele statutowe i obszary działalności, - organy i ich kompetencje, w tym zasady uchwalania Regulaminów pracy organów, - określenie organu odpowiedzialnego za wybór operacji, wraz ze szczegółowym określeniem zakresu kompetencji i zasad reprezentatywności – Rady LGD, - odniesienie do dokumentu (Regulaminu pracy Rady) określającego zasady bezstronności w wyborze operacji, w tym przesłanki do wyłączenia z oceny operacji, - określenie organu kompetentnego do uchwalenia - zasady członkostwa – zasady nabywania i utraty członkostwa w LGD i jej organach, - określenie organu do którego wyłącznej kompetencji należy uchwalenie LSR (Walne Zebranie Członków) , przygotowanie i wykonanie LSR (Zarząd), opiniowanie LSR (Rada)
Regulamin funkcjonowania Rady LGD „Warmiński Zakątek”	- szczegółowe zasady zwoływania, organizacji i przebiegu posiedzeń Rady, w tym określenie organów Rady (Komisja Skrutacyjna), roli biura LGD i Przewodniczącego Rady, procedury powoływania, rozszerzania i zmian w składzie organu decyzyjnego, w tym instrumenty zaangażowania w prace jej członków - szczegółowe zasady badania grup interesu, powiązań z Wnioskodawcami i projektami, wyłączania z oceny operacji, - szczegółowe zasady podejmowania decyzji w sprawie wyboru wniosków, w tym procedury, wzory dokumentów, - zasady protokołowania posiedzeń, określenie organów odpowiedzialnych za poprawność formalną posiedzeń i poprawność oceny (Biuro LGD, Komisja Skrutacyjna, Przewodniczący) - zasady wynagradzania członków organu decyzyjnego.
Regulamin pracy Biura LGD „Warmiński Zakątek”	- zasady zatrudniania i wynagradzania pracowników, - szczegółowy opis stanowisk pracy wraz z zakresami zadań i wymaganiami stawianymi pracownikom na określonych stanowiskach, kompetencjami pracowników i schematem organizacyjnym, - opis metod pomiaru jakości udzielanego przez pracowników LGD doradztwa
Zasady rachunkowości	szczególne zasady rachunkowości organizacji pozarządowej, regulujące sposób prowadzenia ewidencji księgowej, rozliczeń z jednostkami zewnętrznymi, w tym ZUS / US, funduszami zewnętrznymi, wyodrębniania kosztów, stanowienia pieczy nad majątkiem stowarzyszenia
Zasady ochrony danych osobowych	zasady bezpieczeństwa informacji i ochrony danych osobowych znajdujących się w posiadaniu LGD, zasady zgłaszania rejestrów danych osobowych, ich udostępniania i bezpieczeństwa
Regulamin pracy Zarządu LGD „Warmiński Zakątek”	zasady zwoływania i organizacji posiedzeń, zasady dokumentowania posiedzeń, zasady prowadzenia działań kontrolnych, funkcje kontrolne Rady

Regulamin pracy Komisji Rewizyjnej LGD „Warmiński Zakątek”	Zasady zwoływania i organizacji posiedzeń, zasady dokumentowania posiedzeń, szczegółowe zasady pracy organu, w tym podział kompetencji między członków zarządu
--	--

źródło: opracowanie własne na podstawie dokumentów wewnętrznych

9. Potencjał kadrowy Lokalnej Grupy Działania

Lokalna Grupa Działania „Warmiński Zakątek” realizuje zadania związane z poprawą jakości życia na obszarach wiejskich nieprzerwanie od sierpnia 2006 roku.

Zasady zatrudniania pracowników, wykaz stanowisk pracy wraz z zakresami kompetencyjnymi, strukturę organizacyjną a także zasady wynagradzania określone zostały w Regulaminie pracy Biura LGD „Warmiński Zakątek” przyjętym uchwałą nr 14/V/2015 Zarządu LGD z dnia 10 listopada 2015 roku.

Tabela nr 6 Program szkoleń dla pracowników biura LGD

Planowany termin szkolenia	Zakres tematyczny szkolenia	Zasady weryfikowania nabytej wiedzy
co najmniej raz w roku	Szkolenie kompetencyjne w zakresie merytorycznym związanym z wdrażaniem LSR: instrumenty wspierania przedsiębiorczości, ekonomia społeczna, animacja społeczna, inkubowanie przetwórstwa lokalnego, żywność, turystyka, współpraca sieciowa, fundusze na rozwój, kompetencje projektowe, w tym studia wykonalności / biznesplany, obsługa biurowa LGD	Test kompetencyjny/ certyfikat ukończenia/ zaświadczenie (w zależności od metodologii podmiotu szkolącego)
2016, 2018	Procedura naboru, oceny i obsługi wniosków w ramach konkursów ogłaszanych na wdrażanie LSR	
Co najmniej jednokrotnie	Szkolenia kompetencyjne IT	
Jednokrotnie w okresie wdrażania LSR	Kurs językowy (udział obligatoryjny dla pracowników odpowiedzialnych za turystykę, współpracę międzynarodową. Pozostali: opcjonalnie	

źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ewaluacji i analiz własnych

Rozdział II PARTYCYPACYJNY CHARAKTER LSR

Lokalna Strategia Rozwoju LGD "Warmiński Zakątek" jest dokumentem wypracowanym przy aktywnym udziale mieszkańców obszaru LGD. Na poszczególnych etapach zastosowane zostały po 4 zróżnicowane metody partycypacyjne, zapewniające udział mieszkańców obszaru w pracach koncepcyjnych i planowaniu, oraz konsultacjach.

Zrealizowane metody partycypacyjne:

1) NA ETAPIE DIAGNOZY I ANALIZY SWOT

Ankieta ewaluacyjna - w badaniach ankietowych (04 – 05.2015) wzięło udział 192 osoby, w tym 72 przedstawicieli sektora publicznego, 48 biznesu (28 rolników, 20 przedsiębiorców), 28 sektora pozarządowego oraz 44 mieszkańców. Wyniki badań stanowiły wyjściowe do analizy potrzeb mieszkańców obszaru LGD. Na podstawie ankiet oszacowana została skuteczność LSR 2007 – 2013 pod kątem wpływu projektów dofinansowanych ze środków LGD na aktywność społeczną, przedsiębiorczość, liczbę nowych miejsc pracy, atrakcyjność turystyczną i konkurencyjność obszaru, a także pod kątem efektywności działań własnych LGD.

Przedsięwzięcia uznane za najbardziej efektywne znalazły swoją kontynuację w planowanych przez LGD działaniach własnych, najmniej skuteczne nie będą kontynuowane.

Warsztaty tematyczne zorganizowane na obszarze każdej gminy członkowskiej (drzewo problemów, SWOT)

Warsztaty zorganizowane zostały we wszystkich 12 Gminach członkowskich LGD, w terminie 17 sierpnia - 10 września 2015 roku. Na wszystkich spotkaniach obecni byli przedstawiciele sektora społecznego, publicznego, biznesu i mieszkańcy.

Wyniki prac warsztatowych opublikowane zostały na stronie internetowej LGD w postaci drzewa problemów oraz częściowych analiz SWOT obszaru LGD.

Tabela nr 7 Zestawienie informacji o warsztatach tematycznych (problemy, SWOT, cele operacyjne)

Ip	Gmina	Data	Liczba uczestników z sektorów
----	-------	------	-------------------------------

		spotkania	publiczny	społeczny	biznes	mieszkaniec
1	Dywity	10.09.2015	5	5	7	4
2	Dobre Miasto	08.09.2015	1	2	2	4
3	Jeziorany	18.08.2015	4	7	2	2
4	Lidzbark Warmiński (gm. miejska)	03.09.2015	2	3	4	2
5	Lidzbark Warmiński (gm. wiejska)	09.09.2015	7	8	1	6
6	Lubomino	27.08.2015	3	5	4	5
7	Orneta	19.08.2015	8	3	6	1
8	Kiwity	08.09.2015	9	4	1	1
9	Górowo Iławeckie (gm. miejska)	09.09.2015	2	2	2	2
10	Górowo Iławeckie (gm. wiejska)	03.09.3025	2	1	4	10
11	Bartoszyce	17.08.2015	2	5	1	5
12	Bisztynek	20.08.2015	10	11	3	3
RAZEM		193	55	56	37	45

źródło: opracowanie własne na podstawie list obecności na spotkaniach

Konsultacje on - line diagnozy i projektu SWOT dla obszaru LGD

Po zakończeniu warsztatów tematycznych częściowe analizy swot i elementy diagnozy (drzewo problemów) zostały pogrupowane tematycznie (zbieżne tematy). Na tej podstawie opracowane zostały założenia do zbiorczej analizy SWOT Lokalnej Strategii Rozwoju i poddane konsultacjom społecznym on – line - arkusz wniosków / uwag analizy SWOT i streszczenia diagnozy obszaru LGD. Termin konsultacji: 10 listopada - 1 grudnia 2015 roku.

Liczba zwrotnych formularzy: 31

Sposób wykorzystania wniosków z konsultacji: wnioski nie wprowadziły dodatkowych elementów SWOT. Ostateczna wersja SWOT zawiera elementy, które były najczęściej identyfikowane przez grupy warsztatowe i zaakcentowane na arkuszach wniosków. Wszystkie elementy konsultacji uwzględniono.

Debata OPEN - SPACE - pogłębiona diagnoza problemów społecznych na obszarze LSR pod kątem doprecyzowania grup defaworyzowanych

Data debaty: 3 grudnia 2015, Dobre Miasto. Uczestnicy: przedstawiciele instytucji publicznych i organizacji pozarządowych działających na rzecz i z grup grup defaworyzowanych z gmin członkowskich (osoby bezrobotne, podopieczni pomocy społecznej, seniorzy, mieszkańcy obszarów wiejskich). Liczba uczestników: 30. Program debaty obejmował: dyskusję w podgrupach tematycznych – identyfikacja problemów grup defaworyzowanych , giełda wniosków i tury dyskusyjne, katalog grup defaworyzowanych. Wnioski i katalog grup defaworyzowanych zostały przyjęte w całości i stanowią katalog określony w rozdziale I.5. LSR.

2) NA ETAPIE OKREŚLENIA CELÓW I WSKAŹNIKÓW LSR ORAZ PLANU DZIAŁANIA LSR.

Warsztaty tematyczne zorganizowane na obszarze każdej gminy członkowskiej - cele operacyjne LSR

Warsztaty zorganizowane zostały we wszystkich 12 Gminach członkowskich LGD, w terminie 17 sierpnia - 10 września 2015 roku. Na wszystkich spotkaniach obecni byli przedstawiciele sektora społecznego, publicznego, biznesu i mieszkańcy – 197 osób. Wykaz terminów i charakterystyka uczestników spotkań określone zostały w tabeli nr 7. Wyniki prac warsztatowych udostępnione zostały na stronie www.warmińskizakatek.com.pl, w zakładce Postęp prac nad strategią. Wszystkie cele operacyjne pogrupowane zostały w grupy tematyczne i na tej podstawie biuro LGD opracowało 4 obszary strategiczne i odpowiednio przyporządkowało 31 celów operacyjnych.

Konsultacje on - line celów strategicznych i operacyjnych dla lsr

Matryca celów strategicznych i operacyjnych została poddana konsultacjom społecznym on - line (arkusz wniosków /uwag). Termin konsultacji: 10 listopada - 1 grudnia 2015 roku.

Liczba zwrotnych formularzy: 83.

Sposób wykorzystania wniosków z konsultacji: ostateczny katalog celów strategicznych (3) i operacyjnych (10) stanowią cele uznane za najważniejsze przez ankietowanych.

Wywiad focusowy - wskaźniki osiągnięcia celów. Założenia do planu działania

Termin spotkania focusowego: 10 listopada 2015. Uczestnicy: członkowie Zarządu LGD "Warmiński Zakątek". Liczba obecnych na spotkaniu: 20 osób, reprezentujących sektor publiczny (9), społeczny (10), gospodarczy (1).

Podczas spotkania przyporządkowano do celów wskaźniki określone w PROW 2014 – 2020. Zarząd LGD zaopiniował również plan działania, obejmujący pełen zakres zadań możliwych do wdrażania w ramach PROW 2014 – 2020.

Przedsięwzięciom przyporządkowano wskaźniki produktu, uzależniając ich wartości od wyników konsultacji z mieszkańcami.

Konsultacje on - line zakresu działań zaplanowanych do realizacji w ramach LSR

Po opracowaniu założeń do planu działania przygotowana została ankieta konsultacyjna obejmująca 2 tematy: szczegółowe zasady wspierania przedsiębiorczości w ramach LSR (branże działalności gospodarczej w najwyższym stopniu wykorzystujące zasoby i potencjał Warmii, oczekiwana wysokość dotacji na rozpoczęcie / rozwój działalności gospodarczej), preferowane obszary tematyczne wdrażania lokalnej strategii rozwoju.

Termin konsultacji: 12 listopada - 1 grudnia 2015 roku.

Liczba zwrotnych formularzy: 130 (84 kobiety, 46 mężczyzn, w tym: 60 przedstawicieli samorządów lokalnych, 27 organizacji pozarządowych, 10 biznesu, 15 rolników 6 uczniów / studentów, 13 emerytów / rencistów, 16 osób bezrobotnych, 58 mieszkańców wsi).

Po zsumowaniu formularzy ankietowych oraz sporządzeniu katalogu preferencji produktowych, do strategii wprowadzono rozwiązania i preferencje przedsięwzięć, które w najwyższym stopniu zostały zaakcentowane przez ankietowanych. Ze względu na ograniczoną dostępność środków w stosunku do kosztochłonności zadania nie wprowadza się przedsięwzięcia: drogi lokalne. Do strategii nie wprowadzono przedsięwzięć niezgodnych z ramami PROW 2014 – 2020.

3) NA ETAPIE OPRACOWANIA ZASAD WYBORU OPERACJI I USTALANIA KRYTERIÓW WYBORU

Wywiad focusowy - kryteria wyboru operacji

Termin spotkania focusowego: 10 listopada 2015. Uczestnicy: członkowie Zarządu LGD "Warmiński Zakątek". Liczba obecnych na spotkaniu: 20 osób, reprezentujących sektor publiczny (9), społeczny (10), gospodarczy (1).

Przeprowadzony wywiad focusowy pozwolił na określenie priorytetowych kryteriów wyboru operacji:

- zgodnych z wytycznymi dla LGD dotyczącymi zasad opracowania LSR,
- zgodnych z przepisami prawnymi, w tym przepisami o RLKS,
- pozwalających na premiowanie operacji uznanych przez mieszkańców obszaru LGD za parytetowe.

Dla przejrzystości oceny grupa focusowa zaproponowała podział kryteriów oceny na 3 grupy: zgodności z lokalną strategią rozwoju, horyzontalne (wspólne dla wszystkich przedsięwzięć), oceny jakościowej dla poszczególnych działań.

Badanie ankietowe - kryteria wyboru operacji

Badanie ankietowe przeprowadzone zostanie wśród wszystkich członków LGD "Warmiński Zakątek" drogą mailową - Podstawa badania ankietowego: założenia wypracowane podczas spotkania focusowego. Ankietowani ocenili proponowane kryteria i mieli możliwość wniesienia własnych kryteriów oceny wniosków. Ankieta obejmowała również badanie zainteresowania potencjalnych beneficjentów: programy grantowe.

Termin badania ankietowego: 16 - 30 listopada 2015 roku.

Liczba wysłanych ankiet (on – line): 190. Liczba zwrotnych odpowiedzi: 67 (41 kobiet, 26 mężczyzn, w tym: 12 przedstawicieli samorządów lokalnych, 11 organizacji pozarządowych, 10 biznesu, 23 mieszkańców, 38 mieszkańców wsi). Ankietowani nie wnieśli propozycji nowych kryteriów oceny.

Złożone wnioski: doprecyzowanie kryterium innowacyjności poprzez udostępnianie arkusza / formularza do uzasadnienia projektów innowacyjnych – uwzględniono. Wszyscy ankietowani wyrazili zainteresowanie realizacją programów grantowych – instrument wprowadzono w 2 wskazanych obszarach tematycznych. Nie uwzględniono do instrumentu programy grantowe obszar: zachowanie dziedzictwa lokalnego ze względu na możliwy charakter operacji (zabytki) i szczegółowe wymogi budowlane związane z realizacją operacji.

Warsztaty tematyczne - zasady wyboru operacji w ramach LSR

Do udziału w warsztatach zaproszono przedstawicieli Rady LGD, którzy reprezentują sektory gospodarczy i społeczny, oraz członków komisji konkursowych, którzy dokonywali oceny wniosków konkursowych w ramach programów grantowych wdrażanych przez LGD w ramach programów Działaj Lokalnie i Warmia Mazury Lokalnie. Liczba zaproszonych: 28 osób, liczba uczestników: 20 w tym 12 członków Rady LGD.

Termin warsztatów: 4 grudnia 2015.

Podczas warsztatów pracom roboczym poddane zostały dotychczas obowiązujące dokumenty wewnętrzne związane z zasadami funkcjonowania organu, oraz zasadami wyboru wniosków.

Propozycje zmian dotyczyły konieczności dostosowania dokumentów do wytycznych do opracowania LSR, z przepisów o RLKS, a także potrzeby wyeliminowania rozwiązań, które dotychczas utrudniały prace Rady (za dużą liczbą członków organu, parafowanie kart oceny, konieczność sankcjonowania obecności na posiedzeniach). Wszystkie wnioski z warsztatów zostały uwzględnione w nowych zasadach wyboru LSR.

Konsultacje zasad wyboru operacji

Wypracowane zasady wyboru operacji w ramach LSR zostały udostępnione na stronie internetowej LGD w zakładce Postęp prac nad strategią, wraz z arkuszem wniosków / uwag.

Termin konsultacji: 7 – 14 grudnia 2015. Liczba odesłanych formularzy: 15, wszystkie z klauzulą „bez uwag”.

4) NA ETAPIE OPRACOWANIA ZASAD MONITOROWANIA I EWALUACJI LSR

Badanie ewaluacyjne

Oszacowanie skuteczności realizacji lokalnej strategii rozwoju LGD "Warmiński Zakątek" na lata 2007 - 2013, którego elementem była ocena zasad monitorowania i ewaluacji LSR pod kątem:

- wpływu okresowej weryfikacji wskaźników na osiągnięcie celów LSR,
- skuteczności stosowanych technik monitoringu pod kątem zaangażowania społeczności lokalnej w proces weryfikacji LSR.

W badaniach ankietowych wzięło udział 192 osoby, w tym 72 przedstawicieli sektora publicznego, 48 biznesu (28 rolników, 10 przedsiębiorców), 28 sektora pozarządowego oraz 44 mieszkańców.

Wyniki badań ankietowych wskazały na wysoką skuteczność corocznego ankietowania beneficjentów pod kątem monitorowania realizacji wskaźników określonych we wnioskach o dofinansowanie, oraz możliwości bieżącego analizowania koniecznych przesunięć środków pomiędzy działaniami. Działania monitorujące pozwoliły również na wprowadzenie nowych zadań w ramach funkcjonowania LGD.

W badaniu ewaluacyjnym wykazano wszystkie zastosowane przez LGD metody ewaluacji i monitorowania. Zostały one wyodrębnione w ankiecie do LSR 2014 – 2020.

Badanie ankietowe - skuteczne metody monitoringu i ewaluacji

Badanie ankietowe przeprowadzone zostało na losowej próbie obejmującej: 10 przedstawicieli samorządu lokalnego, 10 przedstawicieli organizacji pozarządowych (działające w obszarach: ekonomii społecznej (3), osób starszych (2), niepełnosprawnych (1), rewitalizacji fizycznej (1), zabezpieczenia społecznego (1), rozwijania aktywności na obszarach wiejskich (3)), 10 przedstawicieli biznesu, 10 mieszkańców (losowo wybrani członkowie LGD). Termin badania ankietowego: 16 – 30 listopada 2015.

Bezpośrednie skierowanie ankiet do wylosowanej grupy respondentów pozwoliło na uzyskanie wysokiego wskaźnika zwrotu (32 z 40 ankiet) i zastosowanie wniosków w kluczowym etapie planowania strategicznego.

Wnioski z badania ankietowego:

- wysoka skuteczność monitoringu dla realizacji celów i wskaźników LSR (87,5%),
- wysoka skuteczność monitoringu we wdrażaniu nowych przedsięwzięć / działań na etapie realizacji LSR (81,2%),
- brak działań monitorujących skierowanych do ogółu społeczności (monitoring LSR wyłącznie na poziomie organów i beneficjentów działań konkursowych),
- wyniki ewaluacji słabo rozpowszechnione wśród lokalnej społeczności, aż 46,9% badanych wskazało brak wiedzy na temat wyników ewaluacji, nie powiązało wyników ewaluacji z działaniami wdrażanymi przez LGD,
- potrzeba upowszechniania ewaluacji wewnętrznej działalności LGD prowadzonej corocznie pod kątem wszystkich zrealizowanych działań, ich zgodności z wizją i misją LGD, w postaci ogólnodostępnych raportów ewaluacyjnych (on – line i w wersji papierowej) – potrzeba zgłoszona przez 87,5% badanych.

Warsztaty tematyczne połączone z wywiadem focusowym

Warsztaty tematyczne dla przedstawicieli Rady LGD "Warmiński Zakątek" i pracowników biura LGD zorganizowane zostały w dniu 4 grudnia 2015 roku. Liczba uczestników: 12 przedstawicieli Rady LGD + 4 pracowników LGD (zaangażowanych w proces przygotowania LSR). Podczas warsztatów wyodrębnione zostały elementy podlegające monitoringowi i proponowany zakres działań ewaluacyjnych. Do wszystkich działań przypisano sposób i częstotliwość pomiaru, jednostki odpowiedzialne i oczekiwane wnioski. Projekt działań monitoringowych i ewaluacyjnych uwzględnił wyniki badań ankietowych.

Konsultacje zasad monitorowania i ewaluacji LSR

Konsultacjom został poddany projekt rozdziału XI LSR: Monitoring i ewaluacja wraz a arkuszem wniosków i uwag podzielony na obszary: Monitoring – uwagi, propozycje nowych obszarów / sposobów monitoringu, Ewaluacja - uwagi, propozycje nowych obszarów / sposobów ewaluacji. W jakim działaniu wzięłyby Pan / Pani udział ?

Termin konsultacji: 7 – 14 grudnia 2015 roku. Forma przekazu: publikacja na stronie internetowej + informacja o możliwości zgłaszania uwag w „aktualnościach”. Liczba arkuszy zwrotnych: 26. Zakres monitoringu / ewaluacji: bez uwag. Zadeklarowane formy udziału w badaniach: udział w spotkaniach tematycznych / focusowych, udział w pracach nad aktualizacją LSR, głosowanie internetowe na najciekawsze przedsięwzięcia, wypełnianie ankiet on – line (bezpośrednio przez internet).

Wszystkie formy uwzględniono w ostatecznej wersji LSR.

5) NA ETAPIE PRZYGOTOWANIA PLANU KOMUNIKACJI W ODNIESIENIU DO REALIZACJI LSR

Deбата OPEN - SPACE - pogłębiona diagnoza problemów społecznych na obszarze LSR pod kątem doprecyzowania grup defaworyzowanych

Data debaty: 3 grudnia 2015, Dobre Miasto. Uczestnicy: przedstawiciele instytucji publicznych i organizacji pozarządowych działających na rzecz i z grup defaworyzowanych z gmin członkowskich (osoby bezrobotne, podopieczni pomocy społecznej, seniorzy, mieszkańcy obszarów wiejskich). Liczba uczestników: 30. Program debaty obejmował turę dyskusyjną po zdefiniowaniu grup defaworyzowanych i głównych obszarów problemowych (metoda partycypacyjna z punktu 1 działanie 4) - skuteczne instrumenty komunikowania z grupami defaworyzowanymi.

Wszystkie wyodrębnione podczas debaty metody komunikowania z grupami defaworyzowanymi (wspólne i indywidualne dla poszczególnych grup) zostały uwzględnione w projekcie planu komunikacji.

Wywiady grupowe na poziomie lokalnym z udziałem przedst. grup defaworyzowanych

W losowo wybranych gminach członkowskich obszaru LGD (5 z 12) przeprowadzono wywiady grupowe obejmujące tematykę: analiza potrzeb / problemów komunikacyjnych, skuteczne narzędzia komunikowania się ze społecznością, ocena efektywności działań komunikacyjnych

Tabela nr 8 Zestawienie informacji o wywiadach grupowych – plan komunikacji

Ip	Gmina	Data spotkania	Liczba uczestników		Rodzaj reprezentowanej grupy defaworyzowanej
			łącznie	przedstawiciele grup defaworyzowanych	
1	Bisztynek	7.11.2015	9	4	Osoby: długotrwale bezrobotne, kobiety zamieszkujące obszary wiejskie, osoby powyżej 50 r. życia
2	Lubomino	7.11.2015	13	5	Osoby: długotrwale bezrobotne, kobiety zamieszkujące obszary wiejskie, w tym o utrudnionym dostępie do rynku pracy po okresie wychowywania dzieci, osoby powyżej 50 r. życia, osoby z niepełnosprawnością
3	Dobre Miasto	19.11.2015	15	9	Osoby: długotrwale bezrobotne, kobiety zamieszkujące obszary wiejskie, w tym o utrudnionym dostępie do rynku pracy po okresie wychowywania dzieci, osoby o niskich kwalifikacjach zawodowych, osoby powyżej 50 r. życia, osoby z niepełnosprawnością
4	Lidzbark Warmiński (gm. wiejska)	26.11.2015	10	6	Osoby: długotrwale bezrobotne, kobiety zamieszkujące obszary wiejskie, osoby o niskich kwalifikacjach zawodowych, osoby powyżej 50 r. życia, osoby z niepełnosprawnością
5	Górowo Iławeckie (gm. wiejska)	01.12.2015	14	11	Osoby: długotrwale bezrobotne, kobiety zamieszkujące obszary wiejskie, w tym o utrudnionym dostępie do rynku pracy po okresie wychowywania dzieci, osoby o niskich kwalifikacjach zawodowych, osoby

					powyżej 50 r. życia, osoby z niepełnosprawnością
RAZEM		61	35	—	

źródło: opracowanie własne na podstawie list obecności na spotkaniach, anonimowych ankiet uczestników spotkań

Wywiady grupowe były podstawą do określenia:

- preferowanych środków przekazu,
- narzędzi komunikacji zapewniających dostęp do informacji przedstawicielom grup defaworyzowanych,
- form przekazu, wzbudzających zainteresowanie i gotowość do działania – w podziale na poszczególne grupy Docelowe.

Wnioski z badań wykorzystano w pełnym zakresie do opracowania planu komunikacji, stanowiącego załącznik do LSR.

Badanie ankietowe - skuteczne instrumenty komunikacji

Liczba zwrotnych formularzy: 138 (76 kobiet, 62 mężczyzn, w tym: 50 przedstawicieli samorządów lokalnych, 22 organizacji pozarządowych, 12 biznesu, 23 rolników, 9 uczniów / studentów, 4 emerytów / rencistów, 20 osób bezrobotnych, 88 mieszkańców wsi).

Termin badania ankietowego: 9 - 23 listopada 2015 roku.

Ankietowani określili:

- preferencje źródeł przekazu: najskuteczniejsze kontakty osobiste i telefoniczne, w drugiej kolejności komunikowanie przez strony internetowe i Facebook (inne niż strona LGD). Średnio oceniono przekaz medialny i komunikowanie przez tablice ogłoszeń. Jako dodatkowe – preferowane źródła przekazu ankietowani wskazali ogłoszenia parafialne i ulotki przekazywane za pośrednictwem instytucji obsługiwanych przez grupy docelowe (urzędy pracy, ośrodki pomocy społecznej, ośrodki zdrowia),
- za najskuteczniejsze działania informacyjne uznane zostały: strona internetowa i Facebook LGD. Równie wysoko oceniono kontakty osobiste podczas forów aktywności, warsztatów, seminariów, konferencji, spotkań konsultacyjnych. Najniżej oceniono konkursy tematyczne, festiwale i spotkania integracyjne.

Konsultacje projektu planu komunikacji on - line

Konsultacjom został poddany projekt Planu Komunikacji LSR. Termin konsultacji: 7 – 14 grudnia 2015 roku.

Forma przekazu: publikacja na stronie internetowej + informacja o możliwości zgłaszania uwag w „aktualnościach”.

Liczba arkuszy zwrotnych: 39. Zakres monitoringu / ewaluacji: bez uwag. Zadeklarowane formy udziału w badaniach: udział w spotkaniach tematycznych / focusowych, udział w pracach nad aktualizacją LSR, głosowanie internetowe na najciekawsze przedsięwzięcia, wypełnianie ankiet on – line (bezpośrednio przez internet).

Wszystkie formy uwzględniono w ostatecznej wersji LSR.

Lokalna Strategia Rozwoju została w całości przygotowana przez Biuro i Zarząd LGD z szerokim udziałem społeczności lokalnej w procesie planowania strategicznego.

Rozdział III Diagnoza - opis obszaru i ludności

1. Określenie grup szczególnie istotnych z punktu widzenia realizacji LSR oraz problemów i obszarów interwencji odnoszących się do tych grup.

Obszar Lokalnej Grupy Działania "Warmiński Zakątek" wg stanu na 31.12.2015 zamieszkuje 106 857 mieszkańców, w tym 54 144 Kobiety (50,67% ludności). Wskaźnik udziału kobiet w ogólnej liczbie mieszkańców jest nieznacznie wyższy na obszarach wiejskich (52,13%).

Na przestrzeni ostatnich 10 lat (badany okres: 2004 - 2013) liczba ludności w poszczególnych Gminach ulegała niewielkim wahaniom, w tym:

- w 8 gminach liczba ludności zmalała w przedziale od 0,9% (miasto Lidzbark Warmiński) do 6,28 % (miasto Górowo Iławeckie). Zmniejszenie liczby ludności odnotowano również w gminach: Bisztynek (-1,77%), Górowo Iławeckie Gmina (- 3,34%), Jeziorany (-2,37%), Kiwity (-3,2%), Lubomino (-1,93%) i Orneta (-2,69%).
- w 4 gminach liczba ludności wzrosła: gminie Dywity (21,48%), Bartoszyce (2,39%), Dobrze Miasto (1,60%) i Lidzbark Warmiński Gmina (1,19%).

Tabela nr 9 Struktura ludności w poszczególnych gminach wg stanu na 31.12.2013

GINA	Ludność wg płci	Ludność wg wieku	Ludność
------	-----------------	------------------	---------

	K	M	przedprodukcyjny	produkcyjny	poprodukcyjny	udział kobiet w ludności w wieku poprod.	na 1 km ²	w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku poprodukcyjnym
Dywity	5544	5467	2350	7335	1326	68,63%	68	50,1
Dobre Miasto	8216	7963	3072	10419	2688	71,35%	63	55,3
Jeziorany	4071	3924	1524	5270	1201	71,36%	38	51,7
Lidzbark Warmiński (gm. miejska)	8521	7831	2805	10458	3089	71,61%	1140	56,4
Lidzbark Warmiński (gm. wiejska)	3500	3315	1367	4497	951	69,93%	18	51,5
Lubomino	1753	1898	760	2350	541	70,24%	24	55,4
Orneta	6346	6063	2299	7915	2195	70,98%	51	56,8
Kiwity	1626	1729	597	2226	532	69,36%	23	50,7
Górowo Iławeckie (gm. miejska)	2161	2103	711	2759	794	70,28%	1284	54,5
Górowo Iławeckie (gm. wiejska)	3512	3554	1405	4588	1073	68,59%	17	54
Bartoszyce	5468	5604	2192	7317	1566	69,54%	26	51,4
Bisztyniek	3426	3262	1218	1681	393	73,54%	33	48,2

źródło: bank danych lokalnych GUS (www.stat.gov.pl)

Średnia gęstość zaludnienia na obszarze LGD wynosi 41,02 osoby na kilometr kwadratowy. Gęstość zaludnienia na obszarach wiejskich jest zróżnicowana od bliskości obszaru do dużych ośrodków aglomeracyjnych. W gminach o charakterze typowo rolniczym waha się na poziomie 17 - 26 os./km², w gminie Dywity bezpośrednio przylegającej do Olsztyna 68 osób/km². We wszystkich miastach gęstość zaludnienia przekracza 1000 osób/km².

Mała gęstość zaludnienia na obszarach wiejskich jest istotnym czynnikiem problemowym rozwoju obszaru:

- brak dostatecznego zabezpieczenia mieszkańców w infrastrukturę komunalną i społeczną - niskie dochody własne gmin nie są wystarczające do zapewnienia wszystkim mieszkańcom podstawowej infrastruktury, w tym drogowej i wodociągowo - kanalizacyjnej,
- utrudniony dostęp mieszkańców do infrastruktury społecznej: zdrowia, edukacji, organizacji czasu wolnego, oraz usług socjalnych
- utrudniony dostęp do rynku pracy, w tym trudności komunikacyjne (brak stałych połączeń komunikacyjnych) wykluczające z rynku pracy osoby nie prowadzące / nie posiadające pojazdów mechanicznych.

Średnia liczba ludności w wieku produkcyjnym na 100 osób w wieku poprodukcyjnym wynosi 54,85 osoby i jest nieznacznie wyższa niż średnia dla województwa (54,63 osoby). Najniższy wskaźnik występuje w Gminie Bisztyniek (48,2 osoby), najwyższy w gminie Orneta (56,8 os.). Wskaźnik pozwala na wyciągnięcie wniosków, po dokonaniu kompleksowej analizy struktury wiekowej ludności: procentowego udziału w liczbie ludności osób w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym.

Najwyższy udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ludności ogółem występuje na obszarach wiejskich, w gminach o typowo rolniczym charakterze (Lubomino, Lidzbark Warmiński, Górowo Iławeckie, Bartoszyce) oraz w gminie Dywity. Najniższy udział osób w wieku przedprodukcyjnym odnotowano w gminach miejsko - wiejskich i miejskich (najniższy miasto Górowo Iławeckie). Na przestrzeni ostatnich 10 lat struktura ludności wg wieku pozostaje na jednakowym

poziomie, z wyjątkiem Gminy Dywity, która przy bardzo dużym przyroście ludności stała się atrakcyjnym miejscem zamieszkania dla młodych, rozwojowych rodzin.

Przyrost naturalny w województwie warmińsko - mazurskim wskazuje wartości ujemne. Wg stanu na 31.12.2013 wyniósł on -299 osób (-0,21%). W gminach obszaru LGD przyrost naturalny jest ujemny w 10 z 12 gmin. W Gminie Dywity i Dobre Miasto odnotowano dodatni przyrost naturalny.

Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem jest odwrotnie proporcjonalny do struktury wieku produkcyjnego: najwyższy udział starszych mieszkańców występuje w miastach, najniższy na obszarach wiejskich. Statystycznie na obszarze LGD ludność w wieku poprodukcyjnym stanowi 15,9% ogółu mieszkańców (najwyższy wskaźnik w mieście Lidzbark Warmiński - 19%, najniższy w Bisztyńku - 5,88%), ponad 70% tych osób stanowią kobiety. We wszystkich gminach udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców na przestrzeni ostatnich lat wzrósł - w najwyższym stopniu w miastach, co wskazuje na konieczność podejmowania działań na rzecz włączenia społecznego osób starszych a także zabezpieczenia potrzeb osób starszych (ochrona zdrowia, wsparcie społeczne).

Struktura ludności oraz analizy szczegółowe warunków życia ludności wykonane w punktach 2 - 7 niniejszego rozdziału, pogłębione o wnioski z ewaluacji LSR 2007 - 2013 i realizacji partycypacyjnych metod planowania strategicznego na lata 2014 - 2020 wyodrębniły następujące grupy docelowe dla LSR:

Tabela nr 10. Określenie grup szczególnie istotnych z punktu widzenia realizacji LSR oraz problemów i obszarów interwencji odnoszących się do tych grup

Rodzaj grupy	Problemy	Potrzeby	Zasoby	Potencjał
Osoby nieaktywne zawodowo, w tym długotrwale bezrobotne	Utrudniony dostęp do rynku pracy ze względu na: brak ofert pracy, niską mobilność mieszkańców wsi, brak umiejętności personalnych, powiązanie z rodziną (małe dzieci), niski poziom wykształcenia i niedostosowanie wykształcenia do potrzeb rynku pracy, brak doświadczenia zawodowego	Kreowanie rynku pracy poprzez samozatrudnienie	Zasoby lokalne do rozwoju przedsiębiorczości	Potencjał Warmii do rozwoju turystyki, przetwórstwa, zrównoważonego rolnictwa, usług dla ludności i okolicy turystycznych
Osoby o niskich kwalifikacjach zawodowych		Aktywizacja zawodowa, w tym kreowanie postaw przedsiębiorczych		
Kobiety		Wsparcie społeczne w wejściach / powrocie na rynek pracy		
Osoby powyżej 50 roku życia		Edukacja zawodowa		
Mieszkańcy obszarów wiejskich		Rozwój usług społecznych (osoby starsze ochrona zdrowia)		
Osoby zagrożone wykluczeniem z rynku pracy, zamierzające podjąć działalność gospodarczą		Rozwój form zatrudnienia umożliwiających pracę przetwórczą, wykorzystanie własnych umiejętności i możliwości pracy w domu do zarobkowania	Dziedzictwo przyrodnicze, kulturowe, funkcjonujące sieci współpracy, marki regionalne: cittaslow, greenvelo, identyfikowalna marka producentów mleka, miodów, serów	
Dzieci i młodzież	Utrudniony dostęp do systemu edukacji	Oferta edukacyjna, w tym pozaszkolna Motywacja do kontynuowania nauki	Infrastruktura społeczna (świetlice, wolne zasoby szkół)	Kadry do rozwoju przedsiębiorczości, wzrostu zaludnienia, rozwoju społeczno -

		Przełamywanie stereotypów życia rodzinnego		gospodarczego
Osoby prowadzące działalność gospodarczą	Małe umiejętności biznesowe, marketingowe Krótka żywotność firm Brak wsparcia biznesowego Niska świadomość o instrumentach wspierania firm, również posiadających przejściowe problemy Brak współpracy	Wzmacnianie firm Wzrost konkurencyjności firm Kreowanie marki firm Warmii Instytucje wsparcia biznesu Inkubowanie lokalnej przedsiębiorczości Nawiązywanie współpracy Promocja Wsparcie w pozyskiwaniu funduszy	Młode firmy, rozwijający się rynek mikroprzedsiębiorstw,	Potencjał obszaru do rozwoju biznesu Kreowanie się branż wiodących i tożsamości biznesu na Warmii

źródło: opracowanie własne na podstawie analiz, protokołów ze spotkań, badań ankietowych

2. Charakterystyka gospodarki/przedsiębiorczości (w tym przedsiębiorczości społecznej), branż z potencjałem rozwojowym (informacja o branżach gospodarki mających kluczowe znaczenie dla rozwoju obszaru).

Na obszarze LGD działa łącznie 7973 podmiotów gospodarczych wpisanych do systemu REGON, z czego ponad 95% stanowią podmioty sektora prywatnego. W gminach z funkcjonującymi ośrodkami miejskimi (Dobre Miasto, Jeziorany, Lidzbark Warmiński).

Dynamikę zmian liczby działających podmiotów gospodarczych na przestrzeni 5 kolejnych lat w poszczególnych gminach obszaru LGD w wartościach bezwzględnych oraz na 1000 mieszkańców (firmy prowadzone przez osoby fizyczne) przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 11 Dynamika rozwoju przedsiębiorczości na obszarze LGD

	podmioty gospodarcze ogółem			osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności		
	2009	2013	dynamika zmian per saldo	2009	2013	dynamika zmian na 1000 ludności
Dywity	1092	1386	294	90	106	16
Dobre Miasto	1158	1185	27	52	50	-2
Jeziorany	402	416	14	37	36	-1
Lidzbark Warmiński (gm. miejska)	1595	1619	24	68	66	-2
Lidzbark Warmiński (gm. wiejska)	270	311	41	29	32	3
Lubomino	151	200	49	28	37	9
Orneta	1034	1163	129	54	60	6
Kiwity	116	151	35	34	45	11
Górowo Iławeckie (gm. miejska)	349	372	23	37	41	4
Górowo Iławeckie	195	205	10	18	20	2

(gm. wiejska)						
Bartoszyce	450	582	132	31	39	8
Bisztyniek	293	383	90	34	37	3

źródło: bank danych lokalnych GUS (www.stat.gov.pl)

Najprężniej rozwijającą się na obszarze LGD Gminą pod względem przedsiębiorczości jest gmina Dywity. Znaczny przyrost liczby podmiotów gospodarczych nastąpił również w Ornecie, Bartoszycach i Bisztynku.

W gminach miejskich i miejsko - wiejskich nastąpił przyrost podmiotów gospodarczych działających w formie spółek prawa handlowego, w stopniu wyższym niż jednoosobowych działalności gospodarczych prowadzonych przez osoby fizyczne.

W trzech gminach: Dobrym Mieście, Jezioranach i mieście Lidzbark Warmiński liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą zmalała, głównie z powodu liczby wyrejestrowań z CEIDG.

Przesłankami determinującymi podjęcie decyzji o utworzeniu i szybkim zamknięciu firmy (wyniki rozmów focusowych i debaty open space) są:

- możliwość pozyskania funduszy na rozpoczęcie działalności gospodarczej (ze środków Funduszu Pracy, EFS),
- dotychczasowy krótki okres trwałości dla działalności gospodarczych dofinansowanych ze środków zewnętrznych (1 rok),
- okres opłacania niższych składek ZUS (2 lata od rozpoczęcia działalności gospodarczej),
- możliwość pozyskania wsparcia pomostowego w początkowym okresie prowadzenia działalności gospodarczej ,
- praktyki pracodawców przedstawiających oferty zatrudnieniowe w postaci świadczenia usług przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą.

Powyższe dane wskazują na wyższą skuteczność i potrzebę kierowania środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej :

- na działalności gospodarcze zbieżne ze zidentyfikowanym potencjałem rozwoju przedsiębiorczości na obszarze LGD: turystyka i rekreacja, usługi dla ludności, żywność wysokiej jakości (ponad 90% firm funkcjonuje po zakończeniu trwałości projektu),
- na działalności gospodarcze wykorzystujące rozwiązania innowacyjne (100% firm funkcjonuje powyżej roku),
- na działalności gospodarcze rejestrowane przez mieszkańców wsi, w tym kobiety,
- na działalności gospodarcze oparte o technologie informacyjne.

Tabela nr 12 Podmioty gospodarki narodowej wg prawa własności i grup działalności wg stanu na 31.12.2013

	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo	przemysł i budownictwo	pozostała działalność	w tym zakwaterowanie i gastronomia	Nowe firmy w obszarach o wysokim potencjale rozwoju na 100 nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2013 roku		
					usługi medyczne	sektor kreatywny	przetwórstwo rolno - spożywcze
Dywity	41	353	992	25	5,97	8,21	0,75
Dobre Miasto	56	279	859	26	2,83	0,94	0,94
Jeziorany	18	75	323	9	2,33	0	0
Lidzbark Warmiński (gm. miejska)	19	308	1292	371	5,08	6,78	0
Lidzbark Warmiński (gm. wiejska)	42	74	195	10	2,5	0	0
Lubomino	24	61	115	1	18,18	0	0
Orneta	63	216	884	31	2,8	0	1,87
Kiwity	19	34	98	4	0	0	0
Górowo Iławeckie (gm. miejska)	11	56	305	9	0	0	0

Górowo Iławeckie (gm. wiejska)	34	47	124	6	0	4,35	0
Bartoszyce	53	152	377	21	2,17	3,26	0
Bisztyniek	35	90	258	4	2,7	2,7	0

źródło: bank danych lokalnych GUS (www.stat.gov.pl)

Na obszarze LGD "Warmiński Zakątek" do wiodących dziedzin gospodarki należy budownictwo i przemysł (21,88% firm, w województwie warmińsko - mazurskim 20,22%). Szczegółowa analiza wiodących branż przemysłu dokonana podczas działań partycypacyjnych wykazała przewagę:

- firm branży meblarskiej i stolarskiej w działalności produkcyjnej,
- duży przyrost firm budowlanych na przestrzeni ostatnich 5 lat (w tym jednoosobowych działalności gospodarczych), co potwierdza potencjał rozwojowy regionu.

Liczba podmiotów gospodarczych obsługujących ruch turystyczny: zakwaterowanie i gastronomia jest zróżnicowana w poszczególnych gminach i proporcjonalna do atrakcyjności turystycznej poszczególnych gmin. Na przestrzeni ostatnich 5 lat najwyższą dynamikę wzrostu w branży wykazały gminy Bartoszyce i Lidzbark Warmiński.

Udział podmiotów gospodarczych w obszarze zakwaterowania i gastronomii w ogólnej liczbie firm wynosi 2,29% i jest niższy niż średnia dla województwa warmińsko - mazurskiego (2,83%).

Liczba podmiotów gospodarczych działających w branży rolnej, leśnej, łowieckiej i rybackiej jest znacznie niższa niż wskaźnik dla województwa: 5,25% (województwo 8,07%). Branża ta wykazuje nieznaczny dynamikę wzrostu liczby podmiotów gospodarczych w ostatnich latach.

Analiza przyrostu nowych firm w branżach odpowiadających na istotne problemy społeczne i wykorzystujących potencjał regionu, wg stanu na 31.12.2013:

- nowe podmioty gospodarcze odpowiadają na zidentyfikowane braki w dostępie do usług medycznych - w 9 z 12 gmin członkowskich powstają nowe podmioty świadczące usługi medyczne,
- mieszkańcy obszaru LGD wykorzystują indywidualną kreatywność i talent w pozyskiwaniu zatrudnienia poprzez wytwarzanie i wykorzystywanie praw własności intelektualnej. Na przestrzeni ostatnich lat liczba podmiotów gospodarczych działających w sektorze kreatywnym systematycznie wzrasta. W roku 2013 firmy takie powstały w 6 z 12 gmin członkowskich LGD: najczęściej w mieście Lidzbark Warmiński i w gminie Górowo Iławeckie. Sektor kreatywny jest najprężniej rozwijającą się branżą działalności w Europie. Obejmuje specjalizacje: reklama, film i wideo, architektura, muzyka, rynek sztuki i antyków, gry komputerowe i wideo, rynek wydawniczy, rzemiosło, oprogramowanie, wzornictwo, radio i telewizja, projektowanie mody.

W niewielkim stopniu na obszarze LGD rozwija się rynek przetwórstwa rolno - spożywczego. Pomimo zauważalnej potrzeby rozwoju branży, akcentowania w analizie SWOT słabości branży w stosunku do potrzeb i potencjału, w roku 2013 tylko w 3 z 12 gmin członkowskich zarejestrowane zostały nowe działalności gospodarcze i nie są one zlokalizowane w gminach o najwyższych wskaźnikach produkcji rolnej i liczbie gospodarstw rolnych.

W celu wykorzystania potencjału przyrodniczego, rolniczego i ekologicznego regionu do rozwoju przedsiębiorczości na obszarach defaworyzowanych niezbędne jest parytetowe wspieranie rozwoju firm działających w branżach:

- przetwórstwa,
- produkcji żywności

przez animowanie współpracy, inkubowanie, transfer technologii, w tym rozwiązań innowacyjnych, kompleksową działalność doradczą i marketingową.

Na obszarze LGD funkcjonują strefy wspierania przedsiębiorczości, oferujące nowym podmiotom gospodarczym atrakcyjne tereny inwestycyjne wraz z preferencyjnymi formami podatkowymi:

- Warmińsko - Mazurska Specjalna Strefa Ekonomiczna -podstrefy w Bartoszczach, Dobrym Mieście i Lidzbarku Warmińskim,
- strefy przedsiębiorczości w: Ornecie i Dywitach.

Powyższe obszary stwarzają korzystne warunki do inwestowania i tworzenia miejsc pracy, które w powiązaniu ze wzmocnieniem marki Warmii jako regionu wysokiej atrakcyjności zamieszkania pod względem środowiska naturalnego, dostępności usług, dostępności komunikacyjnej, dostępności żywności wysokiej jakości stanowią o bardzo wysokim potencjale rozwojowym obszaru LGD "Warmiński Zakątek".

Podsumowanie:

Problemy	Niski wskaźnik przyrostu liczby podmiotów gospodarczych na obszarach wiejskich – niska
-----------------	--

	aktywność przedsiębiorcza mieszkańców wsi
	Niewystarczająca liczba ofert pracy na rynku pracy, oraz niedopasowanie potrzeb przedsiębiorców do kompetencji zawodowych osób poszukujących pracy
	Niska mobilność zawodowa mieszkańców wsi, zwłaszcza kobiet
	Krótką żywotność nowych działalności gospodarczych
	Niewykorzystany potencjał turystyczny i rolnictwo (płody rolne i przetwórstwo żywności) do rozwoju przedsiębiorczości
Potrzeby	Kształcenie przedsiębiorcze, zawodowe
	System zachęt i wsparcia (w tym finansowego) przy uruchamianiu działalności gospodarczej
	Profesjonalne doradztwo, możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych/kompetencji przez podmioty gospodarcze
	Inkubowanie przedsiębiorczości, w tym rozwój przedsiębiorczości społecznej
Zasoby	Atrakcyjność inwestycyjna obszaru
	Zasoby do rozwoju działalności innowacyjnych, w tym w działach inteligentnych specjalizacji Warmii i Mazur
	Zasoby do rozwoju turystyki, rekreacji w oparciu o rozpoznawalną markę Warmii
Potencjał	Rozwój małej przedsiębiorczości opartej o lokalne zasoby
	Rozwój działalności innowacyjnych, w tym w sferze działalności kreatywnych i opartych o technologie informatyczne
	Istniejące markowe produkty turystyczne oraz sieci współpracy, umożliwiające kreowanie działalności gospodarczych opartych o potencjał sieci

3. Opis rynku pracy (poziom zatrudnienia i stopa bezrobocia - liczba bezrobotnych do liczby osób w wieku produkcyjnym, charakterystyka grup pozostających poza rynkiem pracy).

Rynek pracy na obszarze LGD „Warmiński Zakątek” jest kształtowany przez:

- Podmioty gospodarcze i instytucje publiczne,
- Rolnictwo – w postaci nowych miejsc pracy oraz zapewnienia pracy właścicielom gospodarstwa i domownikom.

Tabela nr 14 Bezrobocie na obszarze LGD na przestrzeni 10 lat

			2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
GMINA JEZIORANY (miejsko - wiejska)	Bezrobotni zarejestrowani wg płci											
	ogółem	osoba	876	750	597	477	613	610	659	741	797	694
	mężczyźni	osoba	399	320	221	185	297	302	345	391	397	330
	kobiety	osoba	477	430	376	292	316	308	314	350	400	364
	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci											
	ogółem	%	17,2	14,6	11,5	9,1	11,7	11,5	12,5	14,1	15,1	13,3
	mężczyźni	%	15,3	12,2	8,3	6,8	10,9	10,9	12,5	14,1	14,2	11,9
	kobiety	%	19,1	17,2	14,9	11,5	12,5	12,1	12,5	14,1	16,1	14,9
GMINA BARTOSZYCE (wiejska)	Bezrobotni zarejestrowani wg płci											
	ogółem	osoba	1787	1599	1405	1381	1536	1408	1409	1380	1391	1225
	mężczyźni	osoba	861	735	613	630	716	667	669	690	714	633
	kobiety	osoba	926	864	792	751	820	741	740	690	677	592
	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci											
	ogółem	%	26,8	23,6	20,6	20,0	22,2	19,6	19,4	19,0	19,0	16,9
	mężczyźni	%	23,8	20,0	16,4	16,7	18,8	16,9	16,9	17,4	17,9	16,0
	kobiety	%	30,5	27,8	25,5	23,9	26,2	22,8	22,4	21,0	20,4	18,0
GMINA GÓROWO IŁAWECKIE (wiejska)	Bezrobotni zarejestrowani wg płci											
	ogółem	osoba	798	634	563	493	570	507	491	442	492	420
	mężczyźni	osoba	382	282	253	217	272	227	236	210	256	201
	kobiety	osoba	416	352	310	276	298	280	255	232	236	219
	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci											
	ogółem	%	27,9	21,9	19,9	17,4	19,9	17,2	16,9	15,5	17,8	15,7
	mężczyźni	%	26,1	18,9	17,4	14,8	18,1	14,6	15,2	13,6	17,1	13,8

	kobiety	%	29,9	25,1	22,6	20,1	21,8	20,2	18,9	17,7	18,7	18,1
GMINA GÓROWO ŁAWECKIE (miejska)	Bezrobotni zarejestrowani wg płci											
	ogółem	osoba	1473	1159	1112	1051	1197	1039	1032	967	1057	982
	mężczyźni	osoba	695	481	474	431	534	453	441	458	517	501
	kobiety	osoba	778	678	638	620	663	586	591	509	540	481
	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci											
	ogółem	%	32,7	25,8	24,8	23,3	26,6	22,5	22,4	20,9	23,0	21,7
	mężczyźni	%	28,5	19,9	19,4	17,6	21,8	18,0	17,5	18,2	20,6	20,4
	kobiety	%	37,7	32,8	31,2	30,0	32,4	27,9	28,3	24,2	25,9	23,3
GMINA BISZTYNEK (miejsko - wiejska)	Bezrobotni zarejestrowani wg płci											
	ogółem	osoba	1015	914	746	794	823	727	723	737	754	632
	mężczyźni	osoba	458	368	292	327	410	351	349	360	371	323
	kobiety	osoba	557	546	454	467	413	376	374	377	383	309
	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci											
	ogółem	%	23,8	21,5	17,8	18,9	19,6	16,3	16,4	16,8	17,3	14,6
	mężczyźni	%	20,8	16,7	13,4	14,8	18,6	14,9	14,8	15,3	15,8	13,9
	kobiety	%	27,1	26,8	22,6	23,5	20,7	18,0	18,1	18,5	19,0	15,4
GMINA LIDZBARK WARMIŃSKI (miejska)	Bezrobotni zarejestrowani wg płci											
	ogółem	osoba	1924	1708	1365	1090	1357	1252	1174	1150	1275	1083
	mężczyźni	osoba	999	872	619	519	684	628	551	539	623	500
	kobiety	osoba	925	836	746	571	673	624	623	611	652	583
	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci											
	ogółem	%	18,2	16,3	13,0	10,4	13,0	11,5	10,9	10,8	12,2	10,5
	mężczyźni	%	18,6	16,6	11,7	9,8	12,9	11,1	9,8	9,6	11,3	9,2
	kobiety	%	17,8	16,1	14,4	11,1	13,1	12,0	12,0	12,0	13,1	11,9
GMINA LIDZBARK WARMIŃSKI (wiejska)	Bezrobotni zarejestrowani wg płci											
	ogółem	osoba	1127	1087	865	622	698	622	582	610	699	604
	mężczyźni	osoba	593	538	407	282	338	307	270	292	350	291
	kobiety	osoba	534	549	458	340	360	315	312	318	349	313
	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci											
	ogółem	%	27,5	26,1	20,7	14,8	16,4	14,0	13,0	13,6	15,5	13,4
	mężczyźni	%	26,6	23,7	17,9	12,2	14,5	12,5	10,9	11,8	14,0	11,6
	kobiety	%	28,5	28,9	24,1	17,9	18,9	15,8	15,7	16,0	17,5	15,8
GMINA KIWITY (wiejska)	Bezrobotni zarejestrowani wg płci											
	ogółem	osoba	566	531	413	301	376	317	321	265	323	295
	mężczyźni	osoba	311	281	194	131	199	171	165	131	174	153
	kobiety	osoba	255	250	219	170	177	146	156	134	149	142
	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci											
	ogółem	%	26,6	25,1	19,2	13,9	17,2	14,2	14,5	11,8	14,5	13,3
	mężczyźni	%	25,8	23,4	15,8	10,6	15,9	13,6	13,1	10,3	13,8	12,1
	kobiety	%	27,7	27,3	23,7	18,3	19,0	15,1	16,3	13,8	15,5	14,8
GMINA LUBOMINO (wiejska)	Bezrobotni zarejestrowani wg płci											
	ogółem	osoba	461	430	383	354	385	375	366	382	415	352
	mężczyźni	osoba	222	178	158	156	169	172	167	179	206	170
	kobiety	osoba	239	252	225	198	216	203	199	203	209	182
	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci											
	ogółem	%	19,9	18,6	16,6	15,1	16,2	16,1	15,7	16,3	17,7	15,0
	mężczyźni	%	17,4	13,9	12,3	12,0	12,8	13,1	12,6	13,6	15,5	12,8
	kobiety	%	23,0	24,4	22,0	19,0	20,5	19,9	19,6	19,7	20,5	17,7
GMINA ORNETA (miejsko - wiejska)	Bezrobotni zarejestrowani wg płci											
	ogółem	osoba	1749	1546	1303	1236	1506	1380	1411	1380	1477	1312
	mężczyźni	osoba	866	710	565	538	730	654	650	659	717	620
	kobiety	osoba	883	836	738	698	776	726	761	721	760	692
	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci											
	ogółem	%	21,9	19,3	16,2	15,3	18,7	16,9	17,4	17,1	18,7	16,6

	mężczyźni	%	20,7	17,0	13,4	12,8	17,2	15,1	15,1	15,3	17,0	14,8
	kobiety	%	23,2	21,8	19,3	18,2	20,3	19,0	20,0	19,1	20,6	18,7
GMINA DOBRE MIASTO	Bezrobotni zarejestrowani wg płci											
	ogółem	osoba	1388	1185	1090	899	1125	1094	1112	1120	1203	1075
	mężczyźni	osoba	627	462	417	360	596	538	561	547	640	559
	kobiety	osoba	761	723	673	539	529	556	551	573	563	516
	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci											
	ogółem	%	13,7	11,6	10,7	8,8	11,0	10,3	10,5	10,6	11,5	10,4
	mężczyźni	%	12,1	8,9	8,0	6,8	11,2	9,7	10,1	9,8	11,5	10,1
	kobiety	%	15,3	14,4	13,5	10,8	10,7	11,0	11,0	11,6	11,6	10,8
GMINA DYWITY (wiejska)	Bezrobotni zarejestrowani wg płci											
	ogółem	osoba	616	468	299	279	418	433	482	514	514	439
	mężczyźni	osoba	281	191	111	113	210	206	229	240	230	210
	kobiety	osoba	335	277	188	166	208	227	253	274	284	229
	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci											
	ogółem	%	10,1	7,4	4,6	4,2	6,1	6,1	6,7	7,1	7,0	6,0
	mężczyźni	%	9,0	5,9	3,3	3,3	5,9	5,6	6,1	6,3	6,0	5,4
	kobiety	%	11,4	9,1	5,9	5,1	6,3	6,8	7,4	8,0	8,2	6,6

źródło: bank danych lokalnych GUS (www.stat.gov.pl)

Dynamika zmian poziomu bezrobocia na przestrzeni 10 lat w poszczególnych gminach obszaru LGD jest bardzo różnicowana. Równie zróżnicowany jest udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym.

Najniższy udział bezrobotnych występuje w Gminie Dywity – 7% mieszkańców w wieku produkcyjnym. Na niskim poziomie udział bezrobotnych kształtuje się w gminie Dobre Miasto (11,5%) i mieście Lidzbark Warmiński (12,2%). Na przestrzeni 10 lat udział bezrobotnych w tych gminach spadł o kilka punktów procentowych.

Wysoki poziom bezrobocia występuje w gminach o charakterze typowo wiejskim, oddalonych od centrów aglomeracyjnych. Do gmin tych należą wszystkie gminy powiatu bartoszyckiego oraz gmina Lubomino i Orneta.

Należy podkreślić, że wysoki poziom liczby bezrobotnych zarejestrowanych zamieszkałych na wsi nie oddaje faktycznej skali bezrobocia wsi. Ze względu na brak możliwości rejestracji domowników gospodarstw rolnych powyżej 2ha, faktyczna liczba osób nie posiadających źródeł dochodów jest wyższa.

Do gmin o najdynamiczniejszym spadku liczby bezrobotnych należą Gmina wiejska Lidzbark Warmiński, Gmina Górowo Iławeckie, Gmina Kiwity. Tu udział bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym spadł prawie dwukrotnie.

We wszystkich Gminach udział bezrobotnych kobiet w ogólnej liczbie kobiet w wieku produkcyjnym jest wyższy niż adekwatny wskaźnik dla mężczyzn – na wsiach o ponad 2 punkty procentowe, w miastach nieco mniej. Na przestrzeni lat różnica uległa „spłaszczeniu”, niemniej kobiety stanowią grupę osób, które wymagają większego wsparcia w poszukiwaniu pracy.

Tabela nr 15 Struktura bezrobocia na obszarze LGD wg stanu na 31.12.2013

POWIAT	bezrobotni zarejestrowani wg wieku					bezrobotni zarejestrowani wg wykształcenia							
	24 lata i mniej	25-34	35-44	45-54	55 lat i więcej	wyższe	średnie	zasadnicze zawodowe	gimnazjalne i poniżej				
bartoszycki	18,54%	27,68%	19,11%	21,67%	13,00%	6,72%	29,18%	33,65%	30,45%				
lidzbarski	19,46%	25,57%	20,67%	20,82%	13,49%	7,76%	29,74%	34,47%	28,03%				
olsztyński	18,83%	27,19%	20,29%	19,73%	13,96%	8,67%	28,07%	28,36%	34,90%				
POWIAT	bezrobotni zarejestrowani wg czasu pozostawania bez pracy w %						bezrobotni zarejestrowani wg stażu pracy w %						
	1 mc i mniej	1-3	3-6	6-12	12-24	powyżej 24	bez	1 rok i mniej	1-5	5-10	10-20	20-30	powyżej 30
bartoszycki	7,19	16,2	18,69	18,35	17,36	22,14	17,29	15,47	25,01	14,72	15,35	9,75	2,43
lidzbarski	10,12	18,5	18,07	18,41	16,71	18,12	14,94	13,44	25,33	15,42	16,83	10,86	3,17
olsztyński	9,58	20,8	17,20	19,72	17,57	15,10	15,67	12,36	22,62	16,63	17,32	11,24	4,17
bezrobotni zarejestrowani będący w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy													
POWIAT	w wieku		długotrwale bezrobotni (zarejestrowani powyżej			bez kwalifikacji zawodowych		samotnie wychowujący 1 dziecko do 18 r.ż.		niepełnosprawni			
	24 lata i	50 lat i											

	mniej	więcej	12 mcy)			
bartoszycki	18,54%	24,65%	59,79%	33,99%	10,78%	3,37%
lidzbarski	19,46%	24,47%	54,48%	28,17%	10,53%	4,85%
olsztyński	26,57%	34,66%	70,12%	32,18%	22,72%	8,44%

źródło: bank danych lokalnych GUS (www.stat.gov.pl)

Szczegółowe analizy dotyczące struktury bezrobocia analizowane są statystycznie na poziomie powiatów. Dla zobrazowania struktury bezrobotnych, dla potrzeb analitycznych wartości wyrażono w procentach.

Najliczniejszą grupę bezrobotnych na całym obszarze LGD stanowią osoby do 34 roku życia, bez wykształcenia lub o bardzo niskich kwalifikacjach zawodowych (zasadnicze zawodowe i poniżej), pozostający bez pracy powyżej 24 miesięcy i nie posiadający dotychczas dużego doświadczenia zawodowego.

Szczegółowsze analizy struktury bezrobotnych, wykonane na podstawie rocznych sprawozdań Urzędów Pracy MP i PS 01 pn. "Bezrobotni oraz poszukujący pracy według czasu pozostawania bez pracy, wieku, poziomu wykształcenia i stażu pracy", oraz analiza danych dokonana podczas spotkania open - space (metoda partycypacyjna) pozwoliły na wyraźne wyodrębnienie grup defaworyzowanych pod kątem dostępu do rynku pracy:

Osoby długotrwale bezrobotne
Osoby z niepełnosprawnościami
Osoby o niskich kwalifikacjach zawodowych
Kobiety zamieszkujące obszary wiejskie (miejscowości do 5 tys. mieszkańców)
osoby powyżej 50 roku życia

Tabela nr 16 Pracujący wg struktury zatrudnienia na 31.12.2013

GMINA	PRACUJĄCY		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo	przemysł i budownictwo	handel, naprawa pojazdów, transport i gosp. magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja	działalność finansowa, ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości, pozostałe usługi
	ogółem	w tym kobiety				
Dywity	1665	806	66	988	244	367
Dobre Miasto	3156	1498	78	1822	622	634
Jeziorany	696	472	38	210	89	359
Lidzbark Warmiński (gm. miejska)	4001	2182	10	1924	837	1230
Lidzbark Warmiński (gm. wiejska)	365	178	brak danych	brak danych	brak danych	192
Lubomino	265	128	25	122	-	118
Orneta	1391	714	59	508	337	487
Kiwity	131	77	brak danych	brak danych	brak danych	91
Górowo Iławeckie (gm. miejska)	739	398	39	212	95	393
Górowo Iławeckie (gm. wiejska)	461	144	brak danych	40	brak danych	392
Bartoszyce	885	360	84	250	131	420
Bisztynek	487	291	50	163	60	214

źródło: bank danych lokalnych GUS (www.stat.gov.pl)

Mieszkańcy obszaru LGD wykonują pracę zawodową głównie w obszarach przemysłu i budownictwa. W gminach o największej liczbie zakładów pracy jest to wiodąca forma zatrudnienia (Dywity, Dobre Miasto, miasto Lidzbark Warmiński. Zatrudnienie w sferze usług finansowych i nieruchomości znajdują mieszkańcy dużych gmin z ośrodkami miejskimi oraz Gminy Bartoszyce. Najsłabiej rozwinięty pod kątem tworzenia miejsc pracy jest sektor handlu, gastronomii i zakwaterowania - odwrotnie proporcjonalnie do potencjału obszaru.

Wnioski ze spotkań i wywiadów, które odbyły się na etapie przygotowania strategii potwierdzają konieczność zdynamizowania rozwoju firm kreujących miejsca pracy w obszarach najwyższego potencjału rozwojowego Warmii.

Analizując rynek pracy należy podkreślić znaczenie instrumentów ekonomii społecznej w kreowaniu miejsc pracy na obszarach wiejskich poprzez: działalności odpłatne i gospodarcze organizacji pozarządowych oraz wspieranie funkcjonowania spółdzielni socjalnych. Liczba zarejestrowanych spółdzielni socjalnych na obszarze działania LGD "Warmiński Zakątek": 5, w tym:

- Gmina Orneta - 3,
- Lidzbark Warmiński miasto - 1,
- Gmina Dobrze Miasto - 1.

Podsumowanie:

Problemy	Niekorzystna struktura osób bezrobotnych: osoby bez kwalifikacji zawodowych, bezradne zawodowo, długotrwale bezrobotne
	Brak ofert pracy dla kobiet
	Największe problemy z bezrobociem na obszarach słabo rozwiniętych przedsiębiorczo
	Brak skutecznych instrumentów wychodzenia z bezrobocia, w tym edukacji przedsiębiorczej na wysokim poziomie
	Marazm zawodowy - brak chęci do wychodzenia z bezrobocia, rezygnacja życiowa
Potrzeby	Tworzenie nowych miejsc pracy dla mieszkańców wsi
	Aktywizacja zawodowa kobiet, osób z grup defaworyzowanych, wykluczonych z rynku pracy
	Wspieranie funkcjonujących firm w dywersyfikacji działalności i tworzeniu nowych miejsc pracy
	Rozwój instrumentów ekonomii społecznej jako form zatrudnienia odpowiadających na potrzeby i angażujących grupy defaworyzowane
	Inkubowanie przedsiębiorczości wiejskiej
Zasoby	Atrakcyjność inwestycyjna obszaru
	Rozwijająca się sieć współpracy instytucji rynku pracy, wsparcia społecznego i wsparcia ekonomii społecznej
	Funkcjonujące podmioty gospodarcze, w tym działające w sferze innowacji
Potencjał	Atrakcyjność inwestycyjna i zamieszkania obszaru LGD a także rozwój funkcji usługowych ośrodka aglomeracyjnego
	Spółczesność obywatelskie, rozwój aktywności społecznej i działań samopomocowych
	Istniejące markowe produkty turystyczne oraz sieci współpracy, umożliwiające kreowanie działalności gospodarczych opartych o potencjał sieci

4. Przedstawienie działalności sektora społecznego, w tym integracja/rozwój społeczeństwa obywatelskiego.

Aktywność mieszkańców obszarów i gotowość do zmian wyraża się w liczbie organizacji pozarządowych działających na danym obszarze geograficznym.

Na obszarze LGD według stanu na 31.12.2013 roku funkcjonowało **395** organizacji pozarządowych, tj. 3,7 organizacji na 1000 mieszkańców. Liczba ta jest zbliżona ze średnią województwa warmińsko - mazurskiego, wykazującego jeden z najwyższych wskaźników zaangażowania społecznego w kraju.

Na przestrzeni ostatnich 5 lat liczba nowych organizacji pozarządowych systematycznie rosła, tempo wzrostu liczby organizacji jest wprost proporcjonalne do dostępności funduszy zewnętrznych na finansowanie projektów w ramach działalności statutowej.

Na obszarze LGD występuje duże zróżnicowanie w aktywności społecznej. Najwyższy wskaźnik liczby organizacji pozarządowych an 1000 mieszkańców występuje w gminach powiatu olsztyńskiego, najniższy w gminach Bartoszyce, Górowo Iławeckie i Kiwity.

Tabela nr 17 Aktywność obywatelska mieszkańców obszaru LGD

		2009	2010	2011	2012	2013	2014
BARTOSZYCE	fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców	1	1	1	1	2	2
	fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	12	12	13	14	15	16
	nowo zarejestrowane fundacje, stowarzyszenia, organizacje społeczne	0	0	1	0	1	2
GÓROWO IŁAWECKIE MIASTO	fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców	3	3	4	4	4	5
	fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	32	31	39	44	45	45
	nowo zarejestrowane fundacje, stowarzyszenia, organizacje społeczne	0	0	7	5	0	0
GÓROWO IŁAWECKIE GMINA	fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców	2	2	2	2	2	2
	fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	21	22	22	24	24	24
	nowo zarejestrowane fundacje, stowarzyszenia, organizacje społeczne	3	1	0	1	0	0
BISZTYNEK	fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców	2	2	3	3	3	3
	fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	25	23	25	25	25	29
	nowo zarejestrowane fundacje, stowarzyszenia, organizacje społeczne	0	0	1	0	0	3
LIDZBARK WARMIŃSKI MIASTO	fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców	2	2	3	3	3	3
	fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	23	25	26	27	29	30
	nowo zarejestrowane fundacje, stowarzyszenia, organizacje społeczne	1	2	2	1	2	1
LIDZBARK WARMIŃSKI GMINA	fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców	2	2	2	3	3	3
	fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	21	22	25	26	31	31
	nowo zarejestrowane fundacje, stowarzyszenia, organizacje społeczne	7	1	3	1	4	0
KIWITY	fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców	2	2	2	2	2	3
	fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	21	20	21	20	24	30
	nowo zarejestrowane fundacje, stowarzyszenia, organizacje społeczne	0	0	0	0	0	6
LUBOMINO	fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców	3	3	4	4	4	4
	fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	30	33	36	36	36	38
	nowo zarejestrowane fundacje, stowarzyszenia, organizacje społeczne	8	3	3	0	0	3
ORNETA	fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców	3	3	3	3	3	4
	fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	28	28	31	32	34	35
	nowo zarejestrowane fundacje, stowarzyszenia, organizacje społeczne	3	2	2	1	2	2
DOBRE MIASTO	fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców	4	5	5	5	5	6
	fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	41	45	50	53	54	56
	nowo zarejestrowane fundacje, stowarzyszenia,	4	6	4	4	1	2

	organizacje społeczne						
DYWITY	fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców	3	3	4	4	4	4
	fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	31	34	37	37	37	42
	nowo zarejestrowane fundacje, stowarzyszenia, organizacje społeczne	6	4	3	2	1	5
JEZIORANY	fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców	3	3	3	4	4	4
	fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	30	31	32	37	41	40
	nowo zarejestrowane fundacje, stowarzyszenia, organizacje społeczne	0	1	2	5	4	1

źródło: bank danych lokalnych GUS (www.stat.gov.pl)

Lokalna Grupa Działania "Warmiński Zakątek" prowadzi badania ankietowe organizacji pozarządowych w ramach Warmińskiego Centrum Inicjatyw Społecznych. Wg badań przeprowadzonych w 2012 roku:

- tylko 47% organizacji zarejestrowanych w KRS aktywnie prowadzi działalność statutową,
- ponad 80% organizacji pozyskuje dotacje wyłącznie od samorządu gminnego,
- roczny budżet ponad połowy organizacji pozarządowych nie przekracza 10 tysięcy złotych,
- aż 70% organizacji opiera swoją działalność wyłącznie na społecznej pracy członków,
- organizacje uzyskujące przychód z działalności odpłatnej i zarobkowej stanowią niecałe 10% ogółu organizacji działających na obszarze LGD. Liczba organizacji prowadzących działalność odpłatną wzrasta.

Tabela nr 18 Organizacje pożytku publicznego działające na obszarze LGD

Organizacje działające na obszarze powiatu:	
bartoszyckiego	4
lidzbarskiego	7
olsztyńskiego	11

źródło: wykaz opp ze strony internetowej www.pozYTEK.gov.pl

Bardzo mała liczba organizacji pozarządowych posiadających status pożytku publicznego, mających znacznie większe możliwości pozyskiwania środków, w tym środków z 1% świadczy o słabości i dużych potrzebach animowania aktywności organizacji pozarządowych.

EKONOMIA SPOŁECZNA

Ważnym elementem rozwijania organizacji pozarządowych w kierunku pozyskiwania funduszy z różnych źródeł są instrumenty ekonomii społecznej: działalność odpłatna, gospodarcza oraz funkcjonowanie spółek o charakterze non for profit. LGD od 2012 roku animuje powstawanie wsi tematycznych i lokalnych organizacji pozarządowych prowadzących działalność zarobkową. **Wieś tematyczna** jest przedsięwzięciem skupiającym aktywności mieszkańców wokół wspólnie wybranego pomysłu na biznes. Inspiracją do tego typu przedsięwzięć są pomysły mieszkańców zbierane w trakcie spotkań lokalnych liderów, przedstawicieli różnych funkcjonujących w lokalnym środowisku organizacji, a także zaangażowanych w budowanie społecznego przedsięwzięcia mieszkańców. Inspiracją powinny być także lokalne tradycje, zasoby którymi gospodaruje wieś, potencjał i umiejętności mieszkańców. Wsie tematyczne rozwijają się w wielu krajach i są innowacyjną formą kreowania przedsiębiorczości na obszarach wiejskich. Motywacją do ich są najczęściej tradycje prowadzenia określonych upraw i hodowli, przetwórstwa lub usług, czy rzemiosła, a także innych zajęć (w tym związanych ze sztuką, rękodziełem, lokalnymi tradycjami).

Tabela nr 19 Wsie tematyczne na obszarze LGD "Warmiński Zakątek"

Liczba wsi tematycznych posiadających ofertę sprzedażową	4	Blanki, Kamińsk, Prasłity, Żywkowo
Liczba stowarzyszeń deklarujących utworzenie wsi tematycznej	6	wsie położone na obszarze gmin: Dywity, Dobre Miasto, Orneta, Bartoszyce, Jeziorany
Liczba zdiagnozowanych wsi o wysokim potencjale do rozwijania przedsiębiorczości w postaci wsi tematycznych	9	Wsie położone na obszarze gmin wiejskich

źródło: własne bazy danych, ogólnopolska mapa wsi tematycznych: <http://wioskitematyczne.pl/mapa/>

Podsumowanie:

Problemy	Słabość lokalnego sektora pozarządowego pod względem kompetencji zarządczych, pozyskiwania funduszy na działalność statutową
	Duże uzależnienie organizacji pozarządowych od budżetów gminnych
	Niski stopień ekonomizacji sektora pozarządowego
Potrzeby	Animowanie działalności organizacji pozarządowych
	Profesjonalne doradztwo, ekonomizacja działań
	Sieciowanie współpracy, wymiana doświadczeń organizacji pozarządowych
Zasoby	Aktywność społeczna
	Gotowość do działania
	Partnerskie relacje instytucji publicznych i społecznych
Potencjał	Rozwój kompetencji członków organizacji pozarządowych
	Korzystny klimat do rozwijania aktywności obywatelskiej

5. Wskazanie problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem problemów ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz skali tych zjawisk (np. dostęp do miejscowej infrastruktury i kultury, liczba osób objętych opieką społeczną).

Standard życia mieszkańców obszaru LGD na podstawie danych ekonomicznych budżetów gmin członkowskich, w zakresie dochodów gminy z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych i prawnych, statystycznej wartości dochodu podatkowego od mieszkańca i przeliczeniowej wartości dochodu gminy na 1 mieszkańca, wydatków na pomoc społeczną i zasiłki, wskazuje na bardzo duże zróżnicowanie sytuacji życiowej mieszkańców w poszczególnych gminach członkowskich. Najwyższy dochód podatkowy gminy na 1 mieszkańca na koniec 2013 roku wystąpił w gminie Dywity. Jego wartość znacząco odbiega od pozostałych gmin, w których dochód podatkowy oscyluje na poziomie 1100 zł. Najniższy dochód podatkowy na mieszkańca występuje w gminie miejskiej Górowo Iławeckie i wynosi 913,99 zł.

Jeszcze większe dysproporcje wykazują budżety gmin w dochodach z tytułu:

- podatku dochodowego od osób fizycznych - którego wysokość jest uzależniona od wysokości zarobków mieszkańców,
- podatku dochodowego od osób prawnych - którego wysokość jest uzależniona od wysokości zysku generowanego przez podmioty gospodarcze.

Najwyższe dochody uzyskują mieszkańcy gminy Dywity. Wartość wskaźnika na mieszkańca jest czterokrotnie wyższa niż dla gminy Kiwity, Górowo Iławeckie Gmina, Jeziorany, Lubomino, gmina wiejska Lidzbark Warmiński.

Tabela nr 20 Zestawienie wskaźników budżetów gmin członkowskich - standard życia mieszkańców

LP	Gmina	Liczba mieszkańców	Dochód podatkowy na mieszkańca (wskaźnik G)	Dochody Gminy na mieszkańca	Udział w podatku dochodowym od osób fizycznych i prawnych	Wydatki na pomoc społeczną na mieszkańca	Zasiłki na mieszkańca
1	Dywity	11011	1661,88	3402,63	884,60	363,20	13,46
2	Dobre Miasto	16179	1101,60	2821,16	441,71	660,20	74,07
3	Jeziorany	7995	1097,58	3271,55	264,37	625,26	10,55
4	Lidzbark Warmiński (gm. miejska)	16352	1180,20	3446,75	607,52	655,86	51,76
5	Lidzbark Warmiński (gm. wiejska)	6815	1157,76	3258,21	209,85	687,26	30,11
6	Lubomino	3651	1014,09	3777,54	204,27	820,06	123,10
7	Orneta	12409	951,20	3446,47	319,17	766,87	109,11
8	Kiwity	3355	1169,22	3437,92	222,29	892,41	56,14
9	Górowo Iławeckie (gm. miejska)	4264	913,99	4493,13	440,38	1074,27	94,57
10	Górowo Iławeckie	7066	1132,44	3670,69	210,04	1234,36	205,54

	(gm. wiejska)						
11	Bartoszyce	11072	1132,44	3553,34	268,30	975,40	18,20
12	Bisztynek	6688	1117,87	3412,41	255,17	756,60	38,27
	Średnia na obszarze LGD	–	1155,08	3398,80	410,42	746,37	63,52
Średnia warmińsko - mazurskie				5007,11	707,85	869,15	

źródło: bank danych lokalnych GUS (www.stat.gov.pl), wskaźniki opublikowane przez Ministerstwo Finansów za 2013 rok

Wydatki na pomoc społeczną są odwrotnie proporcjonalne do dochodów gmin: im mniejsze są dochody podatkowe gminy na mieszkańca, tym więcej samorząd wydaje na pomoc społeczną, w tym zasiłki.

W najwyższym stopniu świadczenia z tytułu pomocy społecznej wypłacane są przez Gminę wiejską Górowo Iławeckie, a także Lubomino, Ornetę oraz gminę wiejską Górowo Iławeckie.

Najniższy poziom wydatków na opiekę społeczną występuje w gminach Jeziorany i Dywity.

Poziom minimum egzystencji, przyjmowany jako granica ubóstwa skrajnego. Minimum egzystencji obliczane jest przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych (IPiSS). Uwzględnia ono jedynie te potrzeby, których zaspokojenie nie może być odłożone w czasie, a konsumpcja niższa od tego poziomu prowadzi do biologicznego wyniszczenia.

Ustawowa granica ubóstwa (próg interwencji socjalnej), określona jako kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z pomocy społecznej.

Relatywna granica ubóstwa, określoną jako 50% średnich wydatków ogółu gospodarstw domowych (obliczonych na podstawie wyników badania budżetów gospodarstw domowych).

Wskaźnik zagrożenia ubóstwem warmińsko – mazurskie: 13,2% mieszkańców poniżej granicy ubóstwa skrajnego (minimum egzystencji) , relatywna granica ubóstwa 25,4%, ustawowa granica ubóstwa –20,2% mieszkańców
źródło GUS Ubóstwo ekonomiczne w Polsce na podstawie badań budżetów domowych.

Województwo warmińsko - mazurskie ma najwyższy w Polsce wskaźnik ubóstwa i jest on w kolejnych latach rosnący, co świadczy o dużym poziomie zubożenia społeczeństwa.

Ubóstwem skrajnym zagrożone są najczęściej gospodarstwa domowe z osobami bezrobotnymi (zwłaszcza wtedy, gdy głowa gospodarstwa ma niski poziom wykształcenia) i niepełnosprawnymi oraz rodziny wielodzietne.

Ważnym beneficjentem pomocy ze strony Gmin są też rodziny wykazujące się bezradnością w sprawowaniu opieki, w tym potrzeba ochrony rodzin niepełnych lub wielodzietnych. Coraz częściej zauważalną dysfunkcją powodującą konieczność przyznania świadczeń pomocy społecznej był alkoholizm, który skutkuje brakiem pracy i koniecznością wsparcia, gdyż te osoby najczęściej nie są zdolne do świadczenia pracy a są zarejestrowane by mieć prawo do bezpłatnych świadczeń z ubezpieczenia społecznego i móc korzystać ze świadczeń pomocy społecznej.

Na terenie nie występuje bądź znikomy jest problem osób bezdomnych, uzależnionych od narkotyków, objętych ochroną handlu ludźmi czy też ofiar klęsk żywiołowych.

Tabela nr 21 Mieszkańcy obszaru LGD pozostający w trudnej sytuacji życiowej

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	2013		2014	
	LICZBA RODZIN OGÓŁEM	LICZBA OSÓB W RODZINACH	LICZBA RODZIN OGÓŁEM	LICZBA OSÓB W RODZINACH
UBÓSTWO	3001	8757	3330	8669
SIEROCTWO	6	13	1	1
BEZDOMNOŚĆ	83	89	78	102
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	848	3768	833	3877
w tym wielodzietność:	383	2054	398	2268
BEZROBOCIE	4227	11950	3963	11340
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	1981	4311	1950	4168
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	1532	3067	1511	2949
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.- WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	1005	3750	978	3618

w tym rodziny niepełne:	685	2107	643	1975
w tym rodziny wielodzietne:	255	1452	248	1393
PRZEMOC W RODZINIE	155	752	145	518
POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI				
ALKOHOLIZM	515	926	447	838
NARKOMANIA	11	18	11	11
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	79	115	74	112
ZDARZENIE LOSOWE	16	57	18	50
SYTUACJA KRYZYSOWA	132	398	99	329
KŁĘSKA ŻYWIOŁOWA LUB EKOLOGICZNA			1	5

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań MOPS i GOPS w latach 2013-2014.

6. Wykazanie wewnętrznej spójności obszaru LSR

Obszar LGD jest spójny wewnętrznie pod względem:

- historycznym – obejmuje historyczną Warmię, charakteryzującą się wielością obiektów sakralnych, przydrożnych kapliczek, kulturą obrzędową, wielokulturowością mieszkańców związaną z ruchami migracyjnymi i powojennymi osiedleniami,
- przyrodniczym – obszar skupiony w dolinie Łyny i jej dopływów, zasobny w lasy, obszary cenne przyrodniczo i jeziora,
- gospodarczym – charakteryzuje się wysokim potencjałem do rozwoju przedsiębiorczości dzięki bezpośredniej przyległości do ośrodka aglomeracyjnego, położenia wzdłuż krajowych połączeń komunikacyjnych związanych z ruchem gospodarczym (Bezledy – Olsztyn, Bezledy – Gdańsk), bezpośredniej przyległości granicy Polski z Rosją (obwodem kaliningradzkim federacji rosyjskiej), a także różnicowaniem się sektora rolnego w kierunku gospodarstw wielkoobszarowych i gospodarstw o niewielkim areale ziemi dla których alternatywą zarobkowania staje się działalność pozarolnicza, w tym przetwórcza,
- społecznym – charakteryzuje się zbieżnymi problemami społecznymi, wynikającymi z utrudnionego dostępu do rynku pracy, utrudnionego dostępu do systemu edukacji i nie dopasowania oferty kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy, z dużym potencjałem do rozwijania aktywności społecznej i zmiany warunków życia przez rozwijanie postaw przedsiębiorczych,
- atrakcyjności turystycznej związanej z funkcjonowaniem na obszarze LGD marek turystycznych o wysokim potencjale rozwoju, w tym oferty turystyki wiejskiej ze szczególnym uwzględnieniem wsi tematycznych, międzynarodowej trasy rowerowej greenvelo, szlaku kopernikowskiego, szlaku napoleońskiego, szlaku miasteczek cittaslow i zasobów do rozwijania idei slowfood, rozwoju potencjału uzdrowiskowego regionu (3 spośród 12 gmin obszaru ubiegających się o status uzdrowiska), zasobów sakralnych, pałacowych, przyrodniczych kreujących komercyjne produkty turystyczne.

Dzięki wewnętrznej spójności obszaru, rozwijającej się współpracy pomiędzy podmiotami, organizacjami, Partnerami realizującymi podobne cele i przedsięwzięcia, nadrzędnym instrumentem wdrażania LSR jest rozwój lokalny kierowany przez mieszkańców obszaru.

7. Wskazanie specyfiki obszaru, świadczącej o jego potencjale rozwojowym

a) Krótki opis dziedzictwa kulturowego/zabytków –w kontekście potencjału do rozwoju turystyki

Bogactwem Warmii, obok unikatowych walorów środowiska naturalnego i niepowtarzalnych krajobrazów jest różnorodność kulturowa, narodowościowa oraz zróżnicowane dziedzictwo kulturowe. Zróżnicowanie to wynika z burzliwej historii regionu, zmieniającej się ich przynależności państwowej i różnorodności etnicznej. Do najważniejszych elementów dziedzictwa kulturowego Warmii należą: zamki krzyżackie, grodziska pruskie, kościoły i kapliczki przydrożne, pałace i dwory oraz kultura ludowa.

Czerwień gotyckiej cegły, kamienie polne i głazy fundamentów kościołów i zamków są naturalnym krajobrazem dziedzictwa kultury Warmii. Kościoły Warmii są także utrwalonymi od wieków znakami jej przestrzeni duchowej. Do takich

kościół należą kościoły w: Ornecie, Lidzbarku Warmińskim, Dobrym Mieście, Jezioranach oraz na terenie gminy Górowo Iławeckie – kościół gotycki z XVw. w Mieszkowie z XIVw. w Janikowie. Charakterystycznym elementem krajobrazu warmińskiego, będącym widocznym „znakiem rozpoznawczym” i symbolizującym granice Warmii, są przydrożne kapliczki i krzyże. Licznie występują na terenie wszystkich gmin LGD: powstawały jako wota dziękczynne, pokutne, bądź intencyjne. Wygląd zawdzięczają wpływom sztuki ludowej, wypracowanej autonomicznie przez lokalnych, anonimowych twórców, często czerpiących z kultury starożytnej, w tym pogańskiej. Opieka nad kapliczkami wskazuje na szacunek i przywiązanie do tradycji, jednocześnie pielęgnując wspólną odpowiedzialność mieszkańców za dorobek kulturowy. Dziedzictwo sakralne i kulturalne w regionie jest unikatowe i z uwagi na mocne uкорzenie historyczne jest przyczyną ruchu turystycznego w regionie.

Po opanowaniu ziem pruskich przez Krzyżaków i po powstaniu biskupstwa warmińskiego wyrastać zaczęły potężne zamki gotyckie z bramami i basztami, które do tej pory są nietuzinkową atrakcją turystyczną. Obecnie mury zamkowe wykorzystywane są do celów hotelowych i rekreacyjnych. Na terenie LGD znajduje się znaczna ilość dworów i pałaców z pobliskimi parkami i ogrodami. Spełniały one niegdyś nie tylko funkcje użytkowe i reprezentacyjne, ale także gospodarcze. Dziś są przykładem znaczących osiągnięć architektury europejskiej dawnych czasów. Po II wojnie światowej zostały zamienione w magazyny i PGR-y, co doprowadziło do ich znacznej dewastacji. Większość z nich jest teraz w zatrważającym stanie. Przykładami wspomnianych obiektów mogą być pałace i dwory w: Bezledach, Galinach, Łabędniku (gm. Bartoszyce) czy znajdujący się w Smolajnach (gm. Dobre Miasto) Pałac Biskupów Warmińskich. Dobrą praktyką jest wykorzystanie tych dóbr historycznych przez osoby prywatne: pałac w Galinach w gminie Bartoszyce, który spełnia rolę malowniczego ośrodka wypoczynkowego z bogatą ofertą turystyczną.

Warmia to obszar również charakteryzujący się wielokulturowością, ściśle związany z uwarunkowaniami historycznymi. Okres międzywojenny i powojenny to czas dużych przemieszczeń ludnościowych. Zwłaszcza po II wojnie światowej przybyło tu wielu nowych mieszkańców: Polaków ze wschodnich kresów, Mazowsza, przesiedleńców w ramach akcji „Wisła”. Wraz z nimi przybyły nowe kultury i wyznania. Przybyszów zadziwiał warmiński wzór życia rodzinnego, kult pracy i przywiązanie do kościoła katolickiego. Dzięki wymieszaniu tych środowisk powstała jedyna w swoim rodzaju kultura warmińska, opierająca się na tradycyjnym rzemiośle: hafty, rzeźby, garncarstwo, obrzędowości: noc świętojańska, diady, świąteczne kołędowanie, kulinariach czerpiących z tradycji rosyjskich, ukraińskich, litewskich i niemieckich.

Ponieważ dawnych Warmiaków pozostało już niewiele, a większość mieszkańców regionu to ludność napływowa, dlatego tak ważnym jest ochrona dziedzictwa kulturowego, również pod kątem ekonomicznym. Obszary wiejskie, cenne pod względem historycznym i zabytkowym, traktowane są jako szczególna wartość, godna zachowania i pielęgnacji. Zachowanie tożsamości terenów wiejskich, poprzez ochronę zabytków i tradycyjnych form zagospodarowania wsi i obszarów wiejskich, przyczyni się do rozwoju turystyki wiejskiej stanowiącej alternatywne źródło zarobkowania. Promocja regionu wymaga wykreowania nowych produktów turystycznych, na podstawie walorów obiektów zabytkowych i historycznych. Oferta składana turystom powinna nawiązywać do tradycji, walorów danego regionu, do tego, co jest jego specyfiką.

b) Krótka charakterystyka obszarów atrakcyjnych turystycznie oraz wskazanie potencjału dla rozwoju turystyki, informacja dotycząca liczby gospodarstw agroturystycznych, wskaźnik Schneidera (intensywność ruchu turystycznego).

Gminy obszaru działania LGD „Warmiński Zakątek” odznaczają się cennymi walorami krajobrazowymi i przyrodniczymi, co potwierdzają liczne formy ochrony ustanowione na ich obszarze. Rozwijanie funkcji przyrodniczych, rynku zdrowej żywności, aktywności społecznej i przedsiębiorczej opartej o lokalne zasoby będą przebiegały zgodnie z zasadami ochrony obszarów.

Na obszarze działania Warmińskiego Zakątka znajdują się cztery **rezerваты przyrody**:

- „Ustnik” - gmina Jeziorany, ustanowiony przy miejscowości Ustnik, na śródpolnym rozlewisku- miejsce łęgowe i wypoczynkowe ok.50 gatunków ptaków wodno -błotnych,
- Ostoja bobrów na rzece Pasłęce – gmina Lubomino, Orneta - Rezerwat o powierzchni 4258,79 ha, utworzony w celu zachowania stanowisk bobra, został włączony do obszaru Natura 2000.
- „Jezioro Martwe” - gmina Górowo Iławeckie – utworzony dla zapewnienia ochrony roślinności wodno - torfowiskowej na dystroficznym Jeziorze Martwym, bogate stanowiska maliny moroszkowej (o pow. 17,73 ha),
- Mokradła Żegockie – gmina Kiwity - utworzony w celu ochrony łęgów i żerowisk licznych gatunków ptaków wodno-błotnych.

Na uwagę zasługują obszary wzmożonej ochrony krajobrazu, jakim są **Obszary Chronionego Krajobrazu (OChK)**- tereny wyróżniające się krajobrazowo, o zróżnicowanych ekosystemach; z uwagi na istniejące lub odtwarzane korytarze ekologiczne, a także ze względu na możliwości rozwijania masowej turystyki i wypoczynku. OChK na terenie LGD „Warmiński Zakątek”: Doliny Symsarny i jezior hydrologicznie z nią związanych (gminy: Kwity, Lidzbark Warmiński

i miasto Lidzbark Warmiński, Jeziorany), Doliny Pasłęki (gminy Lubomino i Orneta), Równiny Orneckiej (gminy Lubomino i Orneta), Doliny Elmy (gminy Górowo Iławeckie, Lidzbark Warmiński, Bartoszyce), Doliny Dolnej Łyny (gminy Dobre Miasto, Jeziorno, Bartoszyce, Kwity, Lidzbark Warmiński i miasto Lidzbark Warmiński), Rzeki Guber (gmina Bisztynek), Równiny Orneckiej (gminy Orneta i Lidzbark Warmiński i Lubomino), Rzeki Walszy (gmina Górowo Iławeckie), Wzniesień Górskich (gmina Górowo Iławeckie), fragment OChK Doliny Środkowej Łyny (gminy Dywity i Dobre Miasto). Dolina tej rzeki spełnia funkcje korytarza ekologicznego o znaczeniu krajowym, będąc jednocześnie niezapomnianą atrakcją przyrodniczą.

Obecnie w zasięgu terytorialnym LGD znajdują się ekosystemy włączone do sieci **Natura 2000**:

- Ostoja Warmińska (dawniej Warmińskie Bociany)- obszar specjalnej ochrony ptaków. Podstawowym celem, dla którego została utworzona ostoja jest ochrona bociana białego. Liczną populację lęgową stanowią również orlik krzykliwy, żuraw, łabędź krzykliwy, gągoł, bielik,
- Rzeką Pasłęka - specjalny obszar ochrony siedlisk. Rzeką tą jest cenną ostoją bobrów - gatunku ważnego z europejskiego punktu widzenia. W skład ostoi wchodzi również rzeka Walsza, która jest jednym z głównych dopływów Pasłęki. Ostoja jest siedliskiem bytowania ośmiu gatunków ryb, kozy oraz trzech gatunków minogów. W dolinie Pasłęki występuje dziewięć rodzajów siedlisk ważnych dla ochrony europejskiej przyrody,
- Kaszuny - specjalny obszar ochrony siedlisk. Najważniejszym przedmiotem ochrony są torfowiska leśne i bezleśne z roślinnością torfotwórczą,
- Swajnie- specjalny obszar ochrony siedlisk. Głównym celem utworzenia ostoi jest ochrona grądu subkontynentalnego oraz zachowanie siedlisk wodnych w postaci rzeki Kirsna, zbiorników eutroficznych, naturalnych zbiorników dystroficznych, podmokłych łąk i łągów w dolinie rzeki Kirsny, sosnowych borów bagiennych, borealnej świerczyny bagiennej oraz torfowisk wysokich i przejściowych,
- Warmińskie Buczyny - specjalny obszar ochrony siedlisk. Głównym przedmiotem ochrony tego terenu są siedliska żyznej buczyny pomorskiej i kwaśnej buczyny pomorskiej.
- Torfowiska Źródliskowe koło Łabędnika - specjalny obszar ochrony siedlisk, w całości pokryty siedliskami rolniczymi. W skład obszaru wchodzi dwa osobne torfowiska Źródliskowe otoczone użytkami zielonymi,
- Dolina Pasłęki - obszar specjalnej ochrony ptaków o randze europejskiej. Występuje co najmniej 23 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 9 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK),
- Buczyny nad Limajnem- specjalny obszar ochrony siedlisk, kresowe stanowisko buczyn, starorzeczka, łąki użytkowane ekstensywnie, torfowiska przejściowe i trzęsawiska, grąd subatlantycki, lasy łęgowe i nadrzeczne zarośla wierzbowe. Występują też gatunki z Dyrektywy Siedliskowej: wydra, bобр i motyl: czerwończyk nieparek.

Obszary proponowane przez organizacje pozarządowe w ramach Shadow List do włączenia do sieci NATURA 2000: Nowa Wieś (gm. Górowo Iławeckie), specjalny obszar ochrony siedlisk, obszar leży na wysokości 94-100 m n.p.m. i obejmuje doskonale zachowane, rozległe płaty borów bagiennych na kopułach atlantyckich torfowisk wysokich (65% powierzchni) w mozaice z lasami bagiennymi.

Zasoby leśne i wodne: na obszarze działania LGD wskaźnik lesistości osiąga poziom 27% ogólnej powierzchni. Jest on dużo niższy od średniego w województwie, który wynosi 31%. Udział lasów jest silnie zróżnicowany w zależności od gminy i wynosi od 5,6% (Lidzbark Warmiński) do 37,8% (Dobre Miasto, gmina Górowo Iławeckie). Głównym gatunkiem występującym w lasach jest sosna, a także świerk, dąb, buk, olcha, brzoza i modrzew. Przydatność turystyczną obniżają drzewostany młodych klas wieku, ograniczające swobodną penetrację turystyczną oraz młodniki – zamknięte dla turystyki. Rekreacyjnie niewykorzystane są też siedliska wilgotne, podmokłe i bagienne. Lasy obszaru działania należą do lasów wielofunkcyjnych, tj. spełniających funkcje: ochrony przyrody, rekreacji i turystyki, ze szczególnym uwzględnieniem leśnych szlaków rowerowych oraz produkcji drewna.

Fauna obszaru LGD charakteryzuje się bogactwem w rzadko spotykane gatunki zwierząt, ze szczególną rolą i udziałem ptaków: orla bielika, orlika krzykliwego, rybołowa, puchacza, kormorana, żurawia. W regionie występuje największe w Europie skupisko bociana białego. Z tego powodu jedną z największych atrakcji tego obszaru jest wielki „Szlak Bocianich Gniazd” oraz utworzone na nim turystyczne wsie tematyczne nawiązujące do tego wyjątkowego zjawiska. To może być podstawą do rozwijania turystyki ekologicznej, w tym birdwatchingu. Nie brak również tradycyjnych gatunków zwierząt charakterystycznych dla regionu tj.: saren, jeleni, dzików, borsuków, lisów, bobrów, łosi, gronostajów, jenotów i zajęcy.

Rzeki: najważniejszą rzeką nawadniającą teren objęty strategią jest Łyna: rozciągając się na wszystkie gminy LGD. Dopływem Łyny na tym terenie jest Wadąg oraz Symsarna, Kirsna, i Pisa. Łyna (z ros. Ława), płynąc przez jary i wąwozy do Olsztyna ma charakter rzeki górskiej. Drugą urokliwą rzeką jest Symsarna. Wypływa ona z jeziora Lutarskiego by poprzez jeziora Blanki i Symsar podążać ku Łynie. W gminie Orneta oraz Górowo Iławeckie duże znaczenie ma rzeka Pasłęka. Ponadto na obszarze działania występuje szereg sztucznych cieków wodnych: Kanał Spręcowo – Różnowo

i Kanał Bukwałd oraz „Mała Łyna” – sztuczna odnoga tej rzeki. Razem z Kanałem Sętań i Kanałem Tuławki strugi te zostały zaliczone do cieków podstawowych będących własnością Skarbu Państwa. Natomiast na obszarze gmin Bisztynek i Bartoszyce na główny system rzeczny składają się: Łyna, Prochładnaja, Bezledy, Pisa Północna, Młynówka Wirwilska i Suszyca, Sajna, Ryn. Bogactwo rzek oraz ich położenie w na terenie nizinnym oferuje szerokie możliwości w wykorzystaniu ich w turystyce wodnej: rybołówstwa, spływów kajakowych.

Jeziora: stanowią jeden z zasadniczych zasobów krajobrazowo-turystycznych regionu LGD. Główne jeziora na obszarze LGD: Jezioro Blanki, Jezioro Symśar, Jezioro Wielochowskie, Jezioro Tonka, Jezioro Taftowo, Jezioro Potar, Dywickie, Luterskie, Blanki, Ławki, Pierścień, Gilgajny, Jezioro Gronowskie, Limajno, Mieczowe, Tauty, Kinkajmskie, Martwe. Najwięcej jezior występuje na obszarze gminy Jeziorany, (szczególnie w ciągu Symśarny), lecz są to niezbyt duże akweny. Bogactwo jezior umożliwia rozwój aktywnej turystyki, szczególnie atrakcyjnej w okresie wiosenno – letnim. W czystych wodach występują liczne gatunki ryb: sandacz, okoń, szczupak, lin czy karp. Dodatkowo można uprawiać sporty wodne: nurkowanie, windsurfing, żeglarsstwo.

Bogactwa naturalne: obszar gmin jest stosunkowo słabo rozpoznany pod względem surowców mineralnych, przy czym najlepiej zidentyfikowane są złoża **torfu**. Surowiec przydatny jest do celów rolniczych i w większości do celów ogrodniczych. Torfy z części złóż terenu mogą być przydatne do celów leczniczych - jako borowiny, pod warunkiem spełnienia norm sanitarnych. Na terenie gminy Górowo Iławeckie występują gleby są gleby hydrogeniczne. (torfowe, murszowotorfowe i murszowate) i bielcowe. Ponadto na terenie gminy w miejscowości Zabłocie znajdują się złoża torfu (ze złoża Wojciechy B). Zgodnie z oceną Państwowego Zakładu Higieny Instytutu Naukowo-Badawczego w Poznaniu torf ten spełnia kryteria przydatności do celów leczniczych. Zasoby torfu zostały zatwierdzone decyzją Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych i Leśnictwa (z dnia 26.02.1997 r., znak KZK/1/67155/K/97). Gmina Górowo Iławeckie już poczyniła pierwsze kroki, by starać się o status uzdrowiska. Pod względem zasobności w torf wyróżnia się również gmina Jeziorany, na terenie której występuje około 200 złóż torfu, które zajmują powierzchnię 1,2 tys. ha.

Zasoby krajobrazowe wiążą się nierozzerwalnie z możliwością poszukiwania alternatywnych źródeł dochodu w celu uniezależnienia się od dominującego przecież w całym regionie rolnictwa. Występujące w miarę równomiernie na całym obszarze działania korzystne warunki do rozwoju turystyki i rekreacji, stwarzają dużą szansę powodzenia przy realizacji tego zamierzenia.

Tabela nr 21 Potencjał do rozwoju turystyki na obszarze LGD

		2005	2010	2014
Bartoszyce gmina	obiekty ogółem	1	1	6
	korzystający z noclegów ogółem	638	399	6024
	udzielone noclegi ogółem	678	404	13242
Górowo Iławeckie miasto	obiekty ogółem	1	0	0
Górowo Iławeckie gmina	obiekty ogółem	0	0	0
Bisztynek	obiekty ogółem	0	1	1
	korzystający z noclegów ogółem	0	592	1059
	udzielone noclegi ogółem	0	1152	2582
Lidzbark Warmiński gmina	obiekty ogółem	1	1	2
	korzystający z noclegów ogółem	3029	6331	21718
	udzielone noclegi ogółem	4341	8258	36233
Lidzbark Warmiński miasto	obiekty ogółem	3	3	4
	korzystający z noclegów ogółem	5089	2901	2338
	udzielone noclegi ogółem	20719	9820	12099
Kiwity	obiekty ogółem	0	0	1
	korzystający z noclegów ogółem	0	0	200
	udzielone noclegi ogółem	0	0	979
Lubomino	obiekty ogółem	0	0	0
Orneta	obiekty ogółem	1	0	2
	korzystający z noclegów ogółem	281	0	261
	udzielone noclegi ogółem	702	0	1727

	obiekty ogółem	2	1	1
	korzystający z noclegów ogółem	1999	434	229
Dobre Miasto	udzielone noclegi ogółem	2957	673	650
	obiekty ogółem	0	0	1
	korzystający z noclegów ogółem	0	0	250
Dywity	udzielone noclegi ogółem	0	0	514
	obiekty ogółem	1	1	2
	korzystający z noclegów ogółem	5792	3385	260
Jeziorany	udzielone noclegi ogółem	13113	12727	1060

źródło: bank danych lokalnych GUS (www.stat.gov.pl)

Liczba obiektów hotelarskich oferujących miejsca noclegowe rośnie, niemniej nie jest wystarczająca dla zabezpieczenia potrzeb rozwijającego się turystycznie regionu. Na koniec roku 2014 wskaźnik Schneidera będący wskaźnikiem liczby osób korzystających z miejsc noclegowych na 100 mieszkańców obszaru wyniosła 30,26. Taki wskaźnik wg tabeli klasyfikacji turystycznej obszarów plasuje obszar LGD w 1 decybelu jako obszar o nisko rozwiniętej funkcji turystycznej.

Wysoka atrakcyjność turystyczna i zdiagnozowany potencjał do rozwoju turystyki na obszarze LGD wymagają intensywnych działań zmierzających do rozwoju oferty turystycznej i zwiększania miejsc pracy w obszarze turystyki.

c) Opis produktów lokalnych, tradycyjnych i regionalnych podkreślających specyfikę danego obszaru

Obszar LGD charakteryzuje się wysoką aktywnością kulturalną i integracyjną, związaną zarówno z obsługą ruchu turystycznego jak i potrzebami mieszkańców dotyczącymi kultywowania lokalnych tradycji, obcowania ze sztuką, kształcenia artystycznego.

Rocznie na obszarze LGD organizowanych jest ponad 650 imprez z udziałem ponad 50 tysięcy osób (źródło: bank danych lokalnych www.stat.gov.pl), przez funkcjonujących 22 instytucje kultury i ponad 30 organizacji pozarządowych o wiodących celach statutowych: kultura.

Do produktów tradycyjnych regionalnych, skupionych na wielokulturowości Warmii należą:

- działalność zespołów ludowych,
- działalność twórców ludowych, lokalne rzemiosło,
- tradycje kulinarne,
- lokalne przetwórstwo, w tym związane z przetwórstwem mleka, produkcją miodu, ryb, piekarnictwem, uprawą i zbieraniem ziół,
- lokalne obrzędy o charakterze warmińskim i związane z tradycjami mniejszości narodowych,
- przeglądy kultur,
- tradycje czytania, wspólnych występów teatralnych.

Tabela nr 22 Wydarzenia kulturalne kreujące tożsamość Warmii (o charakterze regionalnym)

Lp	Gmina	Opis imprezy
1	Gmina Lidzbark Warmiński	Festiwal Kultury i Tradycji Warmińskiej
2	Dywity	Kiermas Warmiński w Brąswaldzie
3	Jeziorany	Jarmark Jeziorański
4	Orneta	Orneckie Dni Dziedzictwa
5	Biszynek	Święto jabłoni
6	Bartoszyce	Jarmark Wiejski
7	Lubomino	Regionalne Święto Chleba w Lubominie
8	Górowo Iławeckie	Górowski festiwal miasteczek Cittaslow
9	Kiwity	Regionalne Zawody Jeździeckie. Żegoty Gmina Kiwity
10	Gmina Górowo Iławeckie	BOCIANI FESTYN W ŻYWKOWIE
11	Lidzbark Warmiński miasto	Lidzbarskie Spotkania z jazzem
12	Dobre Miasto	Letni Jarmark Rękodziela

źródło: opracowanie własne na podstawie zgłoszeń z gmin członkowskich

Uzasadnienie właściwego wyboru grup docelowych i obszaru interwencji

Diagnoza obszaru LGD wykonana na podstawie:

- badań statystycznych,
- ewaluacji własnej, w tym ewaluacji Lokalnej Strategii Rozwoju i zrealizowanych przedsięwzięć komplementarnych,
- informacji zebranych podczas spotkań, warsztatów, a także badań ankietowych

Wyloniły kluczowe obszary interwencji lokalnej strategii rozwoju oraz grupy docelowe, w tym grupy wymagające szczególnego wsparcia (grupy defaworyzowane).

Metody partycypacyjne zastosowane na etapie diagnozy obszaru

Badanie ewaluacyjne, warsztaty tematyczne w każdej gminie członkowskiej, debata open – space, konsultacje on - line

Rozdział IV Analiza SWOT

Analiza SWOT jest narzędziem analitycznym, które służy uporządkowaniu informacji, zebranych na wszystkich etapach prac diagnostycznych procesu planowania strategicznego. Analiza SWOT stanowi punkt wyjściowy do opracowania ram strategicznych dokumentów planistycznych. Jest etapem przejścia pomiędzy częścią diagnostyczną, stanowiącą podstawę do dalszych prac a częścią projekcyjną. Analiza SWOT jest kompleksową metodą służącą usystematyzowaniu zasobów i potencjału obszaru Lokalnej Grupy Działania "Warmiński Zakątek" oraz jego otoczenia. Jest ona oparta na prostym schemacie klasyfikacji.

Analiza SWOT polega na zidentyfikowaniu czterech grup czynników:

- **S (Strengths) – mocnych stron:** wewnętrznych czynników pozytywnych, stanowiących atuty, wyróżniających gminę od innych jednostek, stanowiących przewagę konkurencyjną,
- **W (Weaknesses) – słabych stron:** wewnętrznych czynników negatywnych, stanowiących słabe strony jednostki, wynikających z ograniczeń zasobów,
- **O (Opportunities) – szans:** zewnętrznych czynników pozytywnych, będących korzystnymi tendencjami w otoczeniu jednostki, które właściwie wykorzystane mogą stanowić istotny impuls do zmiany,
- **T (Threats) – zagrożeń:** zewnętrznych czynników negatywnych, mogących być poważną barierą w rozwoju jednostki przez osłabianie silnych stron gminy i ograniczanie możliwości wykorzystania szans rozwojowych.

Analiza SWOT dla obszaru Lokalnej Grupy Działania "Warmiński Zakątek" wykonana została metodą aktywnego planowania strategicznego MAPS przez przedstawicieli organizacji pozarządowych, instytucji publicznych, biznesu i rolnictwa, a także mieszkańców obszaru LGD zaangażowanych w działania na rzecz rozwoju lokalnego.

Zgodnie z zasadami metody, warsztaty budowania SWOT zrealizowane zostały w każdej gminie członkowskiej na zasadzie „burzy mózgów” w grupach od 8 do 27 osób - przedstawicieli wiodących grup środowisk lokalnych. Całością warsztatów kierowali moderatorzy, a ich rola polegała głównie na kierowaniu dyskusją, porządkowaniu i strukturyzacji wypowiedzi, utrwalaniu wyników dyskusji. Po wyodrębnieniu wszystkich czynników diagnozy SWOT każdy z uczestników warsztatów dokonywał oceny ważności elementów diagnozy. Tezy, które zostały uznane za najważniejsze (po 5 mocnych, słabych stron, szans i zagrożeń) stanowiło SWOT wykonany na poziomie poszczególnych Gmin.

Po zakończeniu warsztatów pracownicy Biura LGD scalili diagnozę, łącząc elementy zbieżne i matrycę SWOT poddali konsultacjom społecznym on line.

Tabela nr 23 ANALIZA SWOT OBSZARU LGD "WARMIŃSKI ZAKĄTEK"

MOCNE STRONY	Odniesienie do diagnozy	SŁABE STRONY	Odniesienie do diagnozy
Walory kulturowe i historyczne regionu	III.4, III.5, III.6, III.7	Bezrobocie i jego negatywne skutki, w tym zubożenie mieszkańców	III.1, III.3, III.5
Zasoby przyrodnicze i krajobrazowe	III.4, III.6, III.7	Słabo rozwinięta przedsiębiorczość	III.2, III.4, III.7
Kapitał ludzki i aktywność społeczna mieszkańców	III.2, III.5, III.6	Niewykorzystany potencjał turystyczny	III.2, III.7
Rolnictwo i walory ekologiczne Warmii	III.6, III.7,	Zły stan infrastruktury drogowej, sieciowej, niedoinwestowanie w infrastrukturę i usługi społeczne	III.5, III.6
Położenie geograficzne	III.2, III.6, III.7	Słabo rozwinięte więzi społeczne, współpraca mieszkańców	III.1, III.3, III.5, III.7

SZANSE	Odniesienie do diagnozy	ZAGROŻENIA	Odniesienie do diagnozy
Rozwój sektora turystyki na Warmii i Mazurach, w tym rozwój ponadregionalnych marek turystycznych: cittaslow, green velo, turystyki wiejskiej	III.2, III.4, III.7	Mała skuteczność w absorpcji funduszy, nieefektywne wykorzystanie środków zewnętrznych	III.2, III.4, III.7
Dostępność funduszy zewnętrznych	III.3, III.4	Niekorzystne wskaźniki demograficzne: odpływ ludzi młodych, starzenie się społeczeństwa	III.1, III.3, III.5
Poprawa jakości powiązań sieciowych (drogi komunikacyjne, internet, sieci)	III.6, III.7	Niekorzystny system podatkowy dla przedsiębiorców	III.2, III.3
Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej regionu	III.2, III.6, III.7	Spadek opłacalności produkcji rolniczej i brak alternatywy zarobkowania na wsi	III.2, III.4, III.5, III.6
Instrumenty wspierania ekonomii społecznej, powiązań sieciowych	III.2, III.3, III.4, III.6, III.7	Postępujący proces ubożenia społeczeństwa w Polsce, brak instrumentów wspierania rodziny	III.1, III.3, III.5

źródło: opracowanie własne na podstawie wyników prac warsztatowych, wyników realizacji instrumentów partycypacyjnych

Analiza SWOT jest ściśle skorelowana ze wszystkimi opisanymi elementami diagnozy LSR. Stanowi podstawę określenia celów ogólnych i szczegółowych, wskazujących wszystkie obszary rozwojowe dla Lokalnej Grupy Działania "Warmiński Zakątek".

Metody partycypacyjne zastosowane na etapie analizy SWOT

Badanie ewaluacyjne, warsztaty tematyczne w każdej gminie członkowskiej, debata open – space, konsultacje on - line

Rozdział V. Cele i wskaźniki wdrażania LSR

Proces formułowania celów ogólnych, szczegółowych, wskaźników oraz przedsięwzięć został oparty na schemacie zależności przyczynowo skutkowych pomiędzy: problemami, ich przyczynami i negatywnymi następstwami, propozycjami rozwiązań (w tym w odniesieniu do grupy docelowej), celami i przedsięwzięciami oraz wskaźnikami pomiaru, zgodnie z wytycznymi w zakresie opracowania Lokalnych Strategii Rozwoju na lata 2014 - 2020.

Proces konstruowania celów obejmował etapy:

- 1) analizy problemów i potrzeb mieszkańców obszaru,
- 2) uwzględnienie zdiagnozowanych problemów i potrzeb w diagnozie obszaru i analizie SWOT,
- 3) uzupełnienie diagnozy i SWOT po konsultacjach ze społecznością lokalną,
- 4) sformułowanie celów ogólnych, celów szczegółowych, przedsięwzięć oraz wskaźników produktu, rezultatu i oddziaływania.

Metody partycypacyjne zastosowane przy konstruowaniu celów, przedsięwzięć i wskaźników realizacji opisano w punkcie II.2 LSR.

1. Specyfikacja i opis celów ogólnych, przypisanych im celów szczegółowych i przedsięwzięć oraz uzasadnienie ich sformułowania w oparciu o konsultacje społeczne i powiązanie z analizą SWOT i diagnozą obszaru.

Tabela nr 24 Cele ogólne i przypisane im cele szczegółowe wdrażania LSR

I	CEL OGÓLNY I	ŚRODOWISKO i DZIEDZICTWO KULTUROWE – ochrona zasobów przyrodniczych i kulturowych oraz wykreowanie marki Warmii jako zielonego regionu o wysokiej dynamice rozwoju
I.1.	CELE SZCZEGÓŁOWE	Wdrożenie technologii przyjaznych środowisku naturalnemu, przeciwdziałających zmianom klimatu, w tym inteligentne zarządzanie źródłami energii i ciepła
I.2.		Rozwój konkurencyjnych ofert rekreacyjnych i turystycznych w oparciu o potencjał

		przyrodniczy i kulturowy obszar, funkcjonujące sieci współpracy i marki turystyczne
I.3.		Promocja walorów przyrodniczych, turystycznych, różnorodności kulturowej i dziedzictwa przyrodniczego Warmii
I.4.		Ochrona dziedzictwa kulturowego
II	CEL OGÓLNY II	PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ I INNOWACJE - rozwój przedsiębiorczości na obszarze LGD, opartej o naturalne zasoby i zidentyfikowany potencjał rozwojowy, kreującej miejsca pracy dla mieszkańców posiadających zróżnicowane kompetencje zawodowe
II.1.	CELE SZCZEGÓŁOWE	Rozwój aktywności przedsiębiorczej mieszkańców obszaru LGD ze szczególnym uwzględnieniem aktywizacji zawodowej i tworzenia miejsc pracy dla grup defaworyzowanych, w tym rozwój instrumentów ekonomii społecznej i inkubowania przedsiębiorczości wiejskiej
II.2.		Nowoczesne technologie i wspieranie systemu produkcji, przetwórstwa i promocji wytwarzanej w regionie żywności wysokiej jakości
II.3.		Rozwój nowoczesnych technologii i innowacji w obszarze przedsiębiorczości
II.4.		Wsparcie przedsiębiorczości opartej na potencjale lokalnym: przyrodniczym, kulturowym, funkcjonujących sieciach współpracy i zidentyfikowanym potencjale rozwojowym
III	CEL OGÓLNY III	SPOŁECZEŃSTWO I WSPÓŁPRACA - rozwój lokalny sprzyjający włączeniu społecznemu, zabezpieczeniu potrzeb rozwojowych mieszkańców i aktywności społecznej
III.1.	CELE SZCZEGÓŁOWE	Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury i usług społecznych ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb grup defaworyzowanych, zagrożonych wykluczeniem społecznym, seniorów oraz potrzeb edukacyjnych mieszkańców obszarów wiejskich
III.2.		Rozwijanie aktywności społecznej i współpracy mieszkańców w działaniach na rzecz rozwijania dobra wspólnego, w tym wspieranie rozwoju partnerstw i sieci współpracy na poziomie lokalnym
III.3.		Wspieranie rozwoju ekonomii społecznej w działaniach społecznych, zwłaszcza inicjatyw wsi tematycznych

źródło: opracowanie własne na podstawie wyników prac warsztatowych, wyników realizacji instrumentów partycypacyjnych

OPIS CELÓW OGÓLNYCH

CEL OGÓLNY I: ŚRODOWISKO I DZIEDZICTWO KULTUROWE – ochrona zasobów przyrodniczych i kulturowych oraz wykreowanie marki Warmii jako zielonego regionu o wysokiej dynamice rozwoju

Założeniem celu pierwszego jest jak najlepsze wykorzystanie potencjału krajobrazowo -przyrodniczo i kulturowego Warmii, które są najsilniejszymi stronami obszaru LSR. Efektywna realizacja celu daje szansę na dynamiczny rozwój technologii przyjaznych środowisku, technologii wdrażających alternatywne źródła energii, wzmacnianie kapitału społecznego w oparciu o walory i zasoby otoczenia, wdrażanie rozwiązań innowacyjnych, rozwój przedsiębiorczości związanej z naturalnymi zasobami, a także zachowanie lokalnego dziedzictwa, rozwój infrastruktury sprzyjającej rozwojowi turystyki i rekreacji.

Realizacja celu to również promocja Warmii jako regionu rozwiniętego rolnictwa ekologicznego, zdrowej żywności, czystego powietrza i unikalnego miejsca do wypoczynku.

W realizacji celu priorytetowe będą działania innowacyjne, wykazujące nowe podejście do wykorzystania zasobów regionu dla jego rozwoju, kreujące komplementarne do istniejących produkty regionalne. Szczególnie ważne są działania na rzecz grup defaworyzowanych, zwłaszcza przedsięwzięcia z obszaru ekonomii społecznej.

CEL OGÓLNY II: PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ I INNOWACJE - rozwój przedsiębiorczości na obszarze LGD, opartej o naturalne zasoby i zidentyfikowany potencjał rozwojowy, kreującej miejsca pracy dla mieszkańców posiadających zróżnicowane kompetencje zawodowe

Realizacja celu ogólnego obejmuje przedsięwzięcia odpowiadające na zidentyfikowane problemy obszaru i słabe strony, określone w analizie SWOT: bezrobocie i jego negatywne skutki, w tym zubożenie mieszkańców, słabo rozwinięta przedsiębiorczość, wykorzystując realne szanse rozwoju: atrakcyjność inwestycyjną regionu, coraz silniejszą markę Warmii w obszarze turystyki i rekreacji. Realizacja celu to stworzenie dogodnych warunków do rozwoju przedsiębiorczości. Działalności parytetowe to: turystyka, rekreacja, działalność produkcyjna w zakresie dziedzin

nieuciążliwych dla środowiska, usługi drobne przetwórstwo spożywcze oraz inne formy działalności wykorzystujących lokalne zasoby .

Poprawa materialnych warunków życia mieszkańców obszaru LGD poprzez wzmacnianie potencjału istniejących firm i wspieranie samozatrudnienia w formie jednoosobowych działalności gospodarczych, inkubowanie przedsiębiorczości wiejskiej i budowanie trwałych powiązań podmiotów działających w zbieżnej branży to priorytetowe przedsięwzięcia LGD, planowane do wdrożenia w ramach LSR.

W realizacji celu priorytetowe będą działania innowacyjne, wykazujące nowe technologie, procesy i formy działalności gospodarczych, inkubujące lokalną przedsiębiorczość. Szczególnie ważne są działania na rzecz grup defaworyzowanych, zwłaszcza przedsięwzięcia z obszaru ekonomii społecznej.

CEL OGÓLNY III: SPOŁECZEŃSTWO I WSPÓŁPRACA - rozwój lokalny sprzyjający włączeniu społecznemu, zabezpieczeniu potrzeb rozwojowych mieszkańców i aktywności społecznej

Podstawę wszystkich działań podejmowanych przez Lokalną Grupę Działania musi stanowić aktywność społeczna i zaangażowanie jak największej liczby mieszkańców. Realizacja celu wykorzystuje ważną silną stronę obszaru: kapitał ludzki i aktywność społeczną mieszkańców, wymagające stałego wsparcia we wzmacnianiu potencjału, animowaniu nowych aktywności , rozwoju działań samopomocowych małych grup społecznych, integrujących się wokół wspólnego rozwiązania problemów i wspólnych celów.

W realizacji celu priorytetowe będą działania wdrażające innowacje społeczne, realizowane na rzecz grup defaworyzowanych, angażujące jak największe grupy mieszkańców do tworzenia dobra wspólnego.

Tabela nr 25 Uzasadnienie wyboru celów w odniesieniu do diagnozy obszaru

Uzasadnienie wyboru celu w odniesieniu do diagnozy				
Numer celu	problemów	grup docelowych	obszarów interwencji	Odniesienie do przeds.
I				
I.1	Degradacja środowiska, stare technologie, nadmierne zużycie energii, słabe wykorzystanie źródeł alternatywnych	Mieszkańcy obszaru, instytucje publiczne, ngo's	Ochrona środowiska, Przeciwdziałanie mianom klimatu, innowacje	4A
I.2	Niski poziom rozwoju turystyki, niski poziom przedsiębiorczości, nie wykorzystany potencjał rozwojowy wsi (w tym zdrowa żywność)	Mieszkańcy obszaru, przedsiębiorcy, osoby planujące uruchomienie działalności gospodarczej (w tym z grup defaworyzowanych), ngo;s, pośrednio rolnicy	Rozwój przedsiębiorczości Ekonomia społeczna Inkubowanie przetwórstwa lokalnego Rozwój aktywności społecznej i działania na rzecz dobra wspólnego	4B, 4C, 4D
I.3		Jak wyżej + jednostki sektora finansów publicznych		4A, 4C, 4D, 4G
I.4	Degradacja zabytków, obiektów cennych kulturowo, niewykorzystany potencjał turystyczny	Instytucje publiczne, ngo's w tym organizacje kościelne	Ochrona dziedzictwa kulturowego	4E
II				
II.1	Bezrobocie i jego negatywne skutki, słabo rozwinięta przedsiębiorczość, spadek opłacalności produkcji rolniczej, brak alternatywy zarobkowania na wsi żywności	przedsiębiorcy, osoby planujące uruchomienie działalności gospodarczej (w tym z grup defaworyzowanych), ngo;s, pośrednio rolnicy	Rozwój przedsiębiorczości Innowacje Współpraca	4B
II.2			Żywność wysokiej jakości Innowacje Inkunowanie przetwórstwa lokalnego	4B, 4C, 4D
II.3	Słabo rozwinięta przedsiębiorczość,		Rozwój przedsiębiorczości Innowacje	4B, 4C

	niedoinwestowanie i brak systemu wspierania lokalnej przedsiębiorczości		Współpraca	
II.4	Słabo rozwinięte instrumenty ekonomii społecznej, nie wykorzystane produkty kreujące markę Warmii, słabo rozwinięte więzi społeczne, współpraca mieszkańców		Jak wyżej plus ochrona dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego	4A, 4B, 4C, 4F
III				
III.1	Zubożenie mieszkańców, niekorzystne wskaźniki demograficzne, peryferyjne położenie, ograniczona dostępność do usług społecznych, w tym edukacji, problemy społeczne	Mieszkańcy obszaru (w tym grupy defaworyzowanych)	Wyrównywanie szans rozwojowych mieszkańców obszarów wiejskich Rozwijanie aktywności społecznej Rozwój aktywności przedsiębiorczej, działań samopomocowych	4B, 4F
III.2	Jak wyżej plus słabo rozwinięte więzi społeczne, współpraca mieszkańców			4A, 4F, 4G
III.3	Słabo rozwinięta przedsiębiorczość, bezrobocie i jego negatywne skutki, w tymubożenie mieszkańców			4A, 4C, 4F

źródło: opracowanie własne na podstawie wyników prac warsztatowych, wyników realizacji instrumentów partycypacyjnych

2. Wykazanie zgodności celów z celami programów, w ramach których planowane jest finansowanie LSR.

Cele LSR realizowane będą głównie w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, instrument „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER”. Wszystkie założone w LSR cele są zgodne z celami przekrojowymi i szczegółowymi dla PROW 2014 - 2020 w ramach instrumentu:

Tabela nr 26 Tabela zgodności celów LSR z celami PROW 2014 - 2020

CEL PROW 2014 - 2020	Cele LSR		
	I	II	III
PRZEKROJOWE			
Ochrona środowiska	X	X	X
Przeciwdziałanie zmianom klimatu	X	X	
Innowacyjność	X	X	X
CELE OPERACYJNE DLA INSTRUMENTU			
6B – wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich	X	X	X
3A – poprawa konkurencyjności głównych producentów w drodze lepszego ich zintegrowanie z łańcuchem rolno-spożywczym poprzez systemy zapewnienia jakości, dodawanie wartości do produktów rolnych, promocję na rynkach lokalnych i krótkie cykle dostaw, grupy i organizacje producentów i organizacje międzybranżowe		X	
6A - ułatwianie różnicowania działalności, zakładania i rozwoju małych przedsiębiorstw i tworzenia miejsc pracy		X	X

źródło: opracowanie własne

3. Przedstawienie celów z podziałem na źródła finansowania.

Realizacja wszystkich celów ze środków PROW 2014 - 2020 - niniejsza strategia ma charakter jednofunduszowy.

4. Przedstawienie przedsięwzięć realizowanych w ramach RLKS a także wskazanie sposobu ich realizacji wraz z uzasadnieniem.

Formułując zakres przedsięwzięć zaplanowanych do realizacji w ramach wdrażania Lokalnej Strategii i Rozwoju, poddano analizie 2 możliwe formy ich opracowania w ramach wdrażania lokalnej strategii rozwoju. Pierwsza obejmowałaby bardzo precyzyjny zakres działań, druga byłaby wskazaniem ram programowych, dających większą swobodę potencjalnym Beneficjentom w przygotowaniu zakresów projektów zgodnych z celami Lokalnej Strategii Rozwoju.

Podczas wywiadu focusowego dokonana została analiza obu możliwości i za korzystniejszy dla rozwoju obszaru uznano drugi model konstruowania przedsięwzięć. Obszary priorytetowe, w tym działania na rzecz grup defaworyzowanych, sprzyjające ochronie środowiska i klimatu, realizowane w partnerstwach / sieciach oraz przedsięwzięcia innowacyjne znajdują odzwierciedlenie w zastosowanych kryteriach oceny.

Za taką formą i zakresem przedsięwzięć opowiedzieli się również mieszkańcy obszaru LGD podczas konsultacji on - line.

Wszystkie przedsięwzięcia w ramach przyjętych przez LGD kryteriów horyzontalnych premiują realizację projektów:

- innowacyjnych,
- sprzyjających ochronie środowiska / klimatu,
- realizowanych w ramach współpracy partnerskiej / sieci współpracy.

DEFINICJA INNOWACYJNOŚCI: przez innowacyjność rozumie się wdrożenie nowego na danym obszarze lub znacząco udoskonalonego produktu, usługi, procesu, organizacji lub nowego sposobu wykorzystania lub zmobilizowania istniejących lokalnych zasobów przyrodniczych, historycznych, kulturowych czy społecznych.

Wskazując spełnienie kryterium innowacyjności Wnioskodawca powinien: wskazać precyzyjnie nazwę elementu wniosku / procesu którego dotyczy innowacyjność, wskazać typ wdrażanej innowacyjności posługując się arkuszem pomocniczym (załączonym do dokumentów konkursowych) lub dołączając opinię o innowacyjności (Wnioskodawcy zobowiązani do załączenia biznesplanu opisują innowacyjność w tym dokumencie).

PRZEDSIĘWZIĘCIA PLANOWANE DO REALIZACJI W RAMACH RLKS

A. Wspieranie udziału społeczności lokalnej w realizacji LSR lub wzmocnienie kapitału społecznego, w tym przez podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatycznych, także z wykorzystaniem rozwiązań innowacyjnych

W ramach realizacji przedsięwzięcia planuje się wsparcie operacji w obszarach:

- a) wzmocnienia kapitału społecznego: poprawa funkcjonalności lokalnych centrów animacji: świetlic, klubów itp.,
- b) działań edukacyjnych, integracyjne, wymiana doświadczeń, w tym szkolenia wzmacniające potencjał organizacji pozarządowych, lokalnych grup liderów,
- c) upowszechniania idei ekonomii społecznej, w tym integracji społecznej wokół idei wsi tematycznych,
- d) wspierania działań na rzecz włączenia społecznego grup defaworyzowanych pod względem dostępu do rynku pracy i ze względu na dysfunkcje społeczne,
- e) rozwijania partnerstw wielosektorowych,
- f) innowacji społecznych wdrażających nowatorskie działania na rzecz wzmacniania kapitału społecznego,
- g) ochrony środowiska i zmian klimatycznych,
- h) kreowanie umiejętności kluczowych w turystyce (w zakresie działań organizacji pozarządowych i samorządów lokalnych)

Sposób realizacji przedsięwzięcia:

- **programy grantowe**- w ramach zaplanowanego limitu środków planowane jest ogłoszenie 4 – 5 konkursów grantowych na realizację przedsięwzięć w ściśle określonych zakresach. Co najmniej 1 program grantowy zostanie ogłoszony wyłącznie na działania dotyczące wsparcia grup defaworyzowanych. We wszystkich konkursach grantowych premiowane będą działania innowacyjne.
- operacje własne – wyłącznie w sytuacji brakiem zainteresowania Wnioskodawców programem grantowym,
- działalność własna w ramach kosztów bieżących i aktywizacji,
- projekty współpracy.

Priorytetowa forma działalności: programy grantowe. W ramach projektów współpracy i działalności własnej planowane są przedsięwzięcia wzmacniające kapitał społeczny, w tym kreujące innowacje społeczne, wsie tematyczne, promujące działania służące ochronie środowiska w działaniach społecznych. **Co najmniej 2 programy grantowe dedykowane będą wyłącznie grupom defaworyzowanym – dotyczące wzmocnienia kapitału społecznego i ekonomii społecznej.**

Projekty kierowane do grup nieformalnych, organizacji pozarządowych, instytucji publicznych, pośrednio biznesu (jako partnerów projektów społecznych).

Poziom dofinansowania: zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Maksymalna wartość dofinansowania w ramach programu grantowego: 20 000 złotych.

Uzasadnienie kwoty wsparcia: na podstawie ewaluacji wdrażania LSR 2007 – 2013 oraz ewaluacji własnych programów grantowych Działaj Lokalnie i Warmia Mazury Lokalnie obliczono średnią wartość dofinansowania projektów grup nieformalnych: 3940 złotych, organizacji pozarządowych: 11 170 złotych, samorządów lokalnych: 29 320 złotych. Przyjęto wartość uśrednioną. Kwota została również uznana za najbardziej adekwatną w badaniach focusowych i konsultacjach.

B. Rozwój przedsiębiorczości na obszarze objętym LSR

W ramach realizacji przedsięwzięcia planuje się wsparcie operacji w obszarach:

- a) **START – UP** – podejmowanie działalności gospodarczej, ze szczególnym uwzględnieniem wsparcia przedsiębiorczości osób z grup defaworyzowanych pod względem dostępu do rynku pracy.
Preferowane branże działalności gospodarczej: wykorzystujące lokalne produkty rolne, wdrażające technologie przyjazne środowisku/ przeciwdziałające zmianom klimatu, przedsięwzięcia innowacyjne.
Dofinansowanie projektu jest związane z koniecznością utworzenia co najmniej 1 miejsca pracy w formie samozatrudnienia lub na podstawie umowy o pracę (spółdzielczej umowy o pracę) – co najmniej 1 etat,
- b) **Rozwijanie działalności gospodarczej** – dywersyfikacja działalności gospodarczej, z utworzeniem co najmniej 1 miejsca pracy przez mikro i małych przedsiębiorców. Priorytetowe działalności gospodarcze: odpowiadające na potrzeby grup defaworyzowanych, tworzące miejsca pracy dla osób z grup defaworyzowanych (na rynku pracy), realizowane w branżach: przetwórstwo produktów rolnych, związanych z rozwojem turystyki, rekreacji (w tym gastronomia, miejsca noclegowe), usług dla ludności: zdrowotnych, prozdrowotnych, kierowanych do osób starszych, edukacyjnych. W ramach działania możliwe jest również udzielenie dotacji dla osób będących rolnikami (ubezpieczenie w KRUS) na różnicowanie w kierunku działalności pozarolniczej w obszarach produkcji żywności i napojów,
- c) **Tworzenie i rozwój inkubatorów przetwórstwa** lokalnego tj. infrastruktury służącej przetwarzaniu produktów rolnych w celu udostępniania jej lokalnym producentom. W ramach operacji obowiązkowe jest utworzenie co najmniej 1 miejsca pracy. Preferowane będą projektu planujące działania na rzecz z udziałem grup defaworyzowanych i podmiotów ekonomii społecznej, a także oferujące szeroki zakres usług doradczych,
- d) **Podnoszenie kompetencji osób z obszaru LSR w powiązaniu z zakładaniem działalności gospodarczej, rozwojem przedsiębiorczości lub dywersyfikacją źródeł dochodów (projekty towarzyszące zakresowi a i b),**
- e) **Upowszechnianie idei ekonomii społecznej (wioski tematyczne, spółdzielczość socjalna, działalność odpłatna i gospodarcza organizacji pozarządowych)**
- f) **Szkolenia, doradztwo i działania animacyjne na rzecz rozwoju przedsiębiorczości**

Sposób realizacji przedsięwzięcia:

- programy dotacyjne w ramach ogłaszanych konkursów (zakres B a – d),
- projekty współpracy –zakres B.e,
- działalność własna w ramach kosztów bieżących i aktywizacji – zakres B.f,

Co najmniej 1 konkurs na wsparcie wyłącznie osób z grup defaworyzowanych

Maksymalna wartość dofinansowania poszczególnych działań:

4.B.a – START UP – 50 000 złotych .

4.B.b – Rozwijanie działalności gospodarczej – 100 000 złotych.

4.B.c - Inkubatory przetwórstwa lokalnego – 500 000 złotych.

Poziom dofinansowania: zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Uzasadnienie kwoty wsparcia:

- START UP - na podstawie ewaluacji wdrażania LSR 2007 – 2013 oraz ewaluacji własnego programu dotacyjnego „Z pomysłem po dotację”- na rozpoczęcie działalności gospodarczej obliczono średnią wartość dofinansowania projektów: 35 600 złotych – wartość podniesiona do 50 000 złotych ze względu na dłuższą obowiązkową trwałość projektu oraz kwalifikowalność zakupu wyłącznie nowych środków trwałych, co wiązać się będzie z wyższymi nakładami finansowymi.
- Rozwój działalności gospodarczej - na podstawie ewaluacji wdrażania LSR 2007 – 2013 przyjęto dominujący Poziom dofinansowania w latach 2007 – 2013.

C. Tworzenie sieci podmiotów prowadzących działalność na obszarze objętym LSR, współpracujących w zakresie świadczenia usług turystycznych, krótkich łańcuchów żywnościowych, rynków zbytu, produktów i usług lokalnych

W ramach realizacji przedsięwzięcia planuje się wsparcie operacji w obszarach:

- a) Budowania sieci współpracy Podmiotów branży turystycznej,
- b) Wspierania współpracy w obszarach zintegrowanych produktów turystycznych Warmii: szlaku kopernikowskiego, green velo, szlaku napoleońskiego cittaslow
- c) Tworzenia wspólnych marek turystycznych, znaków graficznych,
- d) Budowania sieci współpracy Podmiotów współpracujących w zakresie krótkich łańcuchów żywnościowych, rynków zbytu produktów i usług lokalnych, w tym kreowania wspólnej oferty sprzedażowej, stron / sklepów internetowych, portali, logistyki dostaw,
- e) Współpracy wiosek tematycznych w obszarze turystyki,
- f) Wspólnych akcji promocyjnych.

Sposób realizacji przedsięwzięcia:

- programy dotacyjne w ramach ogłaszanych konkursów,
- projekty współpracy,
- działalność własna w ramach kosztów bieżących i aktywizacji.

Maksymalna wartość dofinansowania poszczególnych działań: 50 000 złotych .

Poziom dofinansowania: zgodnie z obowiązującymi przepisami.

D. Rozwój rynków zbytu produktów i usług lokalnych z wyłączeniem targowisk

Zakres operacji musi odpowiadać zakresowi określonymu w nazwie przedsięwzięcia.

Maksymalna wartość dofinansowania poszczególnych działań: 50 000 złotych .

Poziom dofinansowania: zgodnie z obowiązującymi przepisami.

E. Zachowanie dziedzictwa lokalnego, tj. specyficznego dla danego obszaru

W ramach realizacji przedsięwzięcia planuje się wsparcie operacji w obszarach:

- a) Rewitalizacji, ochrony i zabezpieczenia obiektów zabytkowych, wpisanych do rejestru /ewidencji zabytków, cennych kulturowo,
- b) Spójnego znakowania dziedzictwa kulturowego,
- c) Zachowania niematerialnego dziedzictwa kulturowego Warmii.

Sposób realizacji przedsięwzięcia: programy dotacyjne w ramach ogłaszanych konkursów.

Maksymalna wartość dofinansowania poszczególnych działań: 50 000 złotych .

Poziom dofinansowania: zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Uzasadnienie kwoty wsparcia: na etapie diagnozy obszaru, badań ankietowych i konsultacji społecznych mieszkańcy obszaru LGD akcentowali potrzebę lokalnych działań na rzecz ratowania zabytków: kapliczek, przydrożnych krzyży, elementów ołtarzy, figur. Są to niewielkie ale ważne dla lokalnej społeczności przedsięwzięcia. Zastosowany poziom dofinansowania jest wystarczający do ich realizacji.

F. Rozwój ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury

W ramach realizacji przedsięwzięcia planuje się wsparcie operacji, które będą służyły zaspokojeniu zdiagnozowanych potrzeb lokalnych społeczności w obszarach:

- a) Infrastruktury dziedzictwa kulturowego,
- b) Infrastruktury turystycznej,
- c) Infrastruktury rekreacyjnej.

Sposób realizacji przedsięwzięcia:

- programy dotacyjne w ramach ogłaszanych konkursów,
- operacje własne, w przypadku nie złożenia przez Wnioskodawców projektów w odpowiedzi na ogłoszenie konkursowe.

W ramach działania priorytetowe będą operacje:

- zgodnie z kryteriami horyzontalnymi (środowisko naturalne, klimat, innowacyjność, Partnerstwo / funkcjonowanie w ramach istniejących sieci),
- zgodne z kryteriami jakościowymi: powiązaniem z lokalnymi zasobami.

Maksymalna wartość dofinansowania poszczególnych działań: 100 000 złotych .

Poziom dofinansowania: zgodnie z obowiązującymi przepisami.

G. Promowanie: produktów lub usług lokalnych, rynków zbytu produktów i usług lokalnych, turystyki, rekreacji lub kultury

W ramach realizacji przedsięwzięcia planuje się wsparcie operacji w obszarach:

- a) Organizacji wydarzeń o zasięgu regionalnym promujących obszar: atrakcje i produkty LGD,
- b) Konkursów (dorocznych) na najlepszy produkt lokalny w kategorii: pamiątka, produkt turystyczny, produkt spożywczy, wydarzenie/impreza,
- c) Organizacji wydarzeń promujących produkty turystyczne, wiosek tematycznych
- d) Publikacji / wydawania wydawnictw promocyjnych, mediów internetowych.

Sposób realizacji przedsięwzięcia:

- **programy grantowe**- w ramach zaplanowanego limitu środków planowane jest ogłoszenie 2 konkursów Grantowych na realizację przedsięwzięć w ściśle określonych zakresach. Co najmniej 1 program grantowy zostanie ogłoszony wyłącznie na działania dotyczące wdrażania instrumentów ekonomii społecznej.

We wszystkich konkursach grantowych premiowane będą działania innowacyjne.

- działalność własna w ramach kosztów bieżących i aktywizacji,

- projekty współpracy.

Priorytetowa forma działalności: programy grantowe.

W ramach projektów współpracy i działalności własnej planowane są przedsięwzięcia wzmacniające kapitał społeczny, w tym kreujące innowacje społeczne, wsie tematyczne, promujące działania służące ochronie środowiska w działaniach społecznych.

Projekty kierowane do grup nieformalnych, organizacji pozarządowych, instytucji publicznych, pośrednio biznesu (jako partnerów projektów społecznych).

Poziom dofinansowania: zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Maksymalna wartość dofinansowania w ramach programu grantowego: 30 000 złotych.

Uzasadnienie kwoty wsparcia: na podstawie ewaluacji wdrażania LSR 2007 – 2013 oraz ewaluacji własnych programów grantowych Działaj Lokalnie i Warmia Mazury Lokalnie obliczono średnią wartość dofinansowania projektów o charakterze promocyjnym : 31 200 złotych. Na etapie konsultacji LSR mieszkańcy obszaru zapytani zostali o najadekwatniejszą kwotę wsparcia (wybór spośród 20 / 30 / 50 / 100 tys). 92% badanych wskazało adekwatność kwoty 30 000 złotych.

H. Realizacja projektów współpracy

Planowane do realizacji projekty współpracy realizują zakresy tematyczne przedsięwzięć wskazanych w podpunktach A - G, stanowiąc obszar komplementarny dla działań PROW dedykowanych RLKS.

Na etapie konstruowania LSR przygotowane zostały 3 projekty współpracy, w tym 2 międzynarodowe. Projekty mają określone cele, plan działania i budżet.

1) Ekonomia społeczna i spółdzielczość socjalna w rozwoju przedsiębiorczości wiejskiej - projekt współpracy międzynarodowej Polska - Włochy

Partnerzy projektu: LGD „Brama Mazurskiej Krainy”, LGD „Warmiński Zakątek”, GruppoAzioneLocale, Alta Umbria I.s.r

Podpisany list o współpracy, określony zakres i cel projektu: transfer wiedzy w zakresie wspierania rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich, kreowania innowacyjnych produktów turystycznych oraz ich promocji, marketing w turystyce, wypracowanie efektywnych instrumentów wspierania przedsiębiorczości społecznej i rozwoju ekonomii społecznej.

Powiązanie z celami LSR: projekt realizuje cel ogólny II i III oraz cele szczegółowe: I.2, II.1, II.3, II.4, III.3

Wskaźniki produktu: 4.B-II.4, 4.H-II.1, wskaźnik rezultatu: w.2.2, w.2.4.

2) Inkubowanie przedsiębiorczości wiejskiej - projekt współpracy międzynarodowej Polska - Hiszpania

Partnerzy projektu: LGD „Warmiński Zakątek”, LGD „Brama Mazurskiej Krainy”, LGD „Południowa Warmia”, LGD „Łączy nas Kanał Elbląski”, Local Action Group Consorci Leader de Deserwolupament Rural del Camp (Montblanc Tarragona)

Podpisany list o współpracy, określony zakres i cel projektu: transfer wiedzy w zakresie funkcjonowania inkubatorów przetwórstwa lokalnego i inkubatorów przedsiębiorczości wiejskiej, wymiana doświadczeń w zakresie kreowania oferty okolo-turystycznej, wsie tematyczne

Powiązanie z celami LSR: projekt realizuje cel ogólny I, II i III oraz cele szczegółowe: II.2, II.4, III.3

Wskaźniki produktu: 4.B-II.3, 4.H-II.1, wskaźnik rezultatu: w.2.2, w.2.3.

3) WARMIŃSKO – MAZURSKEI WSIE TEMATYCZNE – ETAP II - regionalny projekt współpracy

Partnerzy projektu: LGD „Warmiński Zakątek”, LGD „Brama Mazurskiej Krainy”, LGD „Południowa Warmia”

Podpisany list o współpracy, określony zakres i cel projektu: umacnianie potencjału rozwojowego wsi tematycznych województwa warmińsko - mazurskiego

Powiązanie z celami LSR: projekt realizuje cel ogólny I i III oraz cele szczegółowe: I.2, III.2, III.3

Wskaźniki produktu: 4.H.III.1, wskaźnik rezultatu: w.1.2, w.3.1, w.3.2.

4) INNOWACJE W PRZEDSIĘBIORCZOŚCI WIEJSKIEJ - projekt ponadregionalny - w przygotowaniu.

Wskaźniki produktu: 4.H.III.1, wskaźnik rezultatu: w.1.2, w.3.1, w.3.2.

Odniesienie adekwatności zaplanowanych przedsięwzięć do diagnozy – punkt 1 rozdziału

5. Specyfikacja wskaźników przypisanych do przedsięwzięć, celów szczegółowych i celów ogólnych wraz z uzasadnieniem wyboru konkretnego wskaźnika w kontekście ich adekwatności do celów i przedsięwzięć.

Przedsięwzięcia zaproponowane w LSR realizują cele dotyczące RLKS i przypisano im wszystkie wskaźniki ujęte w PROW 2014 – 2020 na poziomie rezultatu i oddziaływania, a wskaźniki zapewniają w dostatecznym stopniu realizację tych celów.

Ostatecznego wyboru wskaźników – na poziomie programowania i zastosowanych metod partycypacyjnych dokonano zgodnie z kryteriami:

- wskaźniki są adekwatne do celów i przedsięwzięć (zgodnie z tabelą poniżej),
- wskaźniki są mierzalne, przejrzyste, do każdego wskaźnika podane są źródła danych i okresy pomiaru, wartość bazowa, termin osiągnięcia wartości docelowych,
- dla każdego celu szczegółowego określono wskaźniki rezultatu a dla każdego przedsięwzięcia wskaźniki produktu,
- w LSR uwzględniono wskaźniki pochodzące ze statystyki publicznej (na poziomie oddziaływania),
- przy opisie wszystkich wskaźników wskazano źródła pozyskania danych do pomiaru,
- w LSR został wskazany sposób i częstotliwość dokonywania pomiarów, uaktualniania danych, w tym sposób liczenia wskaźnika (rozdział XI, załącznik nr 2 do LSR),
- w tabeli podano stan docelowy wskaźnika. Nie zaplanowano poziomów przejściowych. Sposób ustalenia wartości wskaźnika: na podstawie szacunku liczby projektów możliwych do realizacji w ramach poszczególnych przedsięwzięć i zakresów (programy dotacyjne, grantowe, operacje własne), wskaźników dla planowanych projektów współpracy oraz działań bieżących i aktywizacji.

Wszystkie wskaźniki osiągane będą w ramach PROW 2014 – 2020.

I	CEL OGÓLNY I	ŚRODOWISKO i DZIEDZICTWO KULTUROWE – ochrona zasobów przyrodniczych i kulturowych oraz wykreowanie marki Warmii jako zielonego regionu o wysokiej dynamice rozwoju						
I.1.	CELE SZCZEGÓŁOWE	Wdrożenie technologii przyjaznych środowisku naturalnemu, przeciwdziałających zmianom klimatu, w tym inteligentne zarządzanie źródłami energii i ciepła						
I.2.		Rozwój konkurencyjnych ofert rekreacyjnych i turystycznych w oparciu o potencjał przyrodniczy i kulturowy obszaru, funkcjonujące sieci współpracy i marki turystyczne						
I.3.		Promocja walorów przyrodniczych, turystycznych, różnorodności kulturowej i dziedzictwa przyrodniczego Warmii						
I.4.		Ochrona dziedzictwa kulturowego						
		Wskaźnik oddziaływania dla celu ogólnego	Jednostka miary	Stan początkowy 31.12.2013	Plan 2023rok	Źródło danych / sposób pomiaru		
W.1.0	Nakłady na ochronę środowiska		tysiące złotych	52803	60000	Bank danych lokalnych GUS (dane dla powiatów)		
W.1.1	Korzystający z noclegów na obszarze LGD		osoba	32339	50000	Bank danych lokalnych GUS		
Wskaźnik rezultatu dla celów szczegółowych			Jednostka miary	Stan początkowy 2015 rok	Plan 2023rok	Źródło danych / sposób pomiaru		
w.1.1.	Liczba osób, które wzięły udział w szkoleniach, projektach z zakresu ochrony środowiska i zmian klimatycznych (wsk. dla celu szczegółowego I.1.)		osoba	0	50	Lista osób, które otrzymały certyfikaty ukończenia szkolenia, wzięły udział w realizacji projektu		
w.1.2.	Liczba osób, które skorzystały z więcej niż jednej usługi turystycznej /rekreacyjnej objętej siecią, która otrzymała wsparcie w ramach realizacji LSR (wsk. dla celu szczegółowego I.2, I.3)		osoba	0	200	Listy odbiorców usług pozyskane od beneficjentów, ankiety monitorujące		
w.1.3.	Liczba osób odwiedzających zabytki i obiekty kulturowe (wsk. dla celu szczegółowego I.4)		osoba	0	200	Listy odbiorców usług pozyskane od beneficjentów, ankiety monitorujące		
			Nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych / sposób pomiaru	
					Początkowa 2015 rok	Końcowa 2023 rok		
4.A.a	Wspieranie udziału społeczności lokalnej w realizacji LSR i wzmocnienie kapitału społecznego, w tym przez podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej w zakresie ochrony	Społeczeństwo – organizacje pozarządowe, grupy nieformalne Jednostki samorządu terytorialnego Instytucje kultury	Projekt grantowy	4.A-I.1 Liczba zrealizowanych projektów z zakresu ochrony środowiska i zmian klimatycznych	sztuka	0	10	Sprawozdania z realizacji operacji (rozliczone projekty) Badanie ewaluacyjne

	środowiska i zmian klimatycznych, także z wykorzystaniem rozwiązań innowacyjnych (w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatycznych)							
4.E	Zachowanie dziedzictwa lokalnego, tj. specyficznego dla danego obszaru	Organizacje pozarządowe Jednostki samorządu terytorialnego Instytucje publiczne	Konkurs	4.E-I.1 Liczba zabytków poddanych pracom konserwatorskim lub restauratorskim w wyniku wsparcia otrzymanego w ramach realizacji strategii	sztuka	0	14	Sprawozdania z realizacji operacji (rozliczone projekty) Badanie ewaluacyjne
4.F	Rozwój ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury	Organizacje pozarządowe Jednostki samorządu terytorialnego Instytucje publiczne	Konkurs	4.F-I.1 Liczba projektów infrastrukturalnych, wykorzystujących zasoby przyrodnicze i kulturowe	sztuka	0	20	Sprawozdania z realizacji operacji (rozliczone projekty) Badanie ewaluacyjne
G	Promowanie: produktów lub usług lokalnych, rynków zbytu produktów i usług lokalnych, turystyki, rekreacji lub kultury	Organizacje pozarządowe Jednostki samorządu terytorialnego Instytucje publiczne	Projekt grantowy Operacja własna	4.G-I.1 Liczba działań promujących walory przyrodnicze, turystyczne, różnorodność kulturową i dziedzictwo przyrodnicze Warmii	sztuka	0	16	Sprawozdania z realizacji operacji (rozliczone projekty) Badanie ewaluacyjne
		Lokalna Grupa Działania – mieszkańcy obszaru LGD	Animacja /aktywizacja	4.G-I.2 Liczba przedsięwzięć promujących dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe Warmii (w tym dziedzictwo kulinarne)	wydarzenie	0	4	Ewidencja prowadzonych działań Sprawozdanie z realizacji operacji
	CEL OGÓLNY II	PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ I INNOWACJE - rozwój przedsiębiorczości na obszarze LGD, opartej o naturalne zasoby i zidentyfikowany potencjał rozwojowy, kreującej miejsca pracy dla mieszkańców posiadających zróżnicowane kompetencje zawodowe						
II.1.	CELE SZCZEGÓŁOWE	Rozwój aktywności przedsiębiorczej mieszkańców obszaru LGD ze szczególnym uwzględnieniem aktywizacji zawodowej i tworzenia miejsc pracy dla grup defaworyzowanych, w tym rozwój instrumentów ekonomii społecznej i inkubowania przedsiębiorczości wiejskiej						

II.2.		Nowoczesne technologie i wspieranie systemu produkcji, przetwórstwa i promocji wytwarzanej w regionie żywności wysokiej jakości						
II.3.		Rozwój nowoczesnych technologii i innowacji w obszarze przedsiębiorczości						
II.4.		Wsparcie przedsiębiorczości opartej na potencjale lokalnym: przyrodniczym, kulturowym, funkcjonujących sieciach współpracy i zidentyfikowanym potencjale rozwojowym						
		Wskaźnik oddziaływania dla celu ogólnego	Jednostka miary	Stan początkowy 31.12.2013	Plan 2023rok	Źródło danych / sposób pomiaru		
W.2.0	Liczba osób pracujących na obszarze LGD, w tym kobiet		osoba	14242	14400	Bank danych lokalnych GUS		
W.2.1.	Liczba miejsc pracy dla osób z grup defaworyzowanych, utworzonych w ramach realizacji projektów		osoba	0	50	Ankiety monitorujące		
		Wskaźnik rezultatu dla celów szczegółowych	Jednostka miary	Stan początkowy 2015 rok	Plan 2023rok	Źródło danych / sposób pomiaru		
w.2.1	Liczba utworzonych miejsc pracy (ogółem)		osoba/zatrudniony	0	68	CEIDG / ankiety ewaluacyjne		
w.2.2	Liczba podmiotów korzystających z infrastruktury służącej przetwarzaniu produktów rolnych		osoba	0	10	Umowy o korzystanie z infrastruktury inkubatora Ankiety ewaluacyjne		
w.2.3	Liczba działalności odpłatnych i gospodarczych opartych o sieci współpracy		Osoba/działalność	0	40	Porozumienia o współpracy Ankiety ewaluacyjne		
w.2.4	Liczba osób oceniających szkolenia jako adekwatne do oczekiwań zawodowych		osoba	0	100	Ankiety ewaluacyjne		
PRZEDSIĘWZIĘCIA		Grupy docelowe	Sposób realizacji	WSKAŹNIKI PRODUKTU				
				nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych / sposób pomiaru
						Początkowa 2015 rok	Końcowa 2023 rok	
4.B	Rozwój przedsiębiorczości na obszarze objętym LSR	Osoby fizyczne	Konkurs	4.B-II.1 Liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa	sztuka	0	45	
		Mikro i małe przedsiębiorstwa	Konkurs	4.B-II.2 Liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa	sztuka	0	15	

		Mikro i małe przedsiębiorstwa Organizacje pozarządowe prowadzące działalność gospodarczą	Konkurs	4.B-II.3 Liczba centrów przetwórstwa lokalnego	sztuka	0	2	Sprawozdania z realizacji operacji (rozliczone projekty) Badania ewaluacyjne
		Mikro i małe przedsiębiorstwa Organizacje pozarządowe prowadzące działalność gospodarczą	Konkurs	4.B-II.4 Liczba operacji ukierunkowanych na innowacje	sztuka	0	14	
		Lokalna Grupa Działania – mieszkańcy obszaru LGD, mikro i mali przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe	Projekty współpracy	4.H-II.1 Liczba zrealizowanych projektów współpracy w tym projektów współpracy międzynarodowej	sztuka	0	2	
4.C	Tworzenie sieci podmiotów prowadzących działalność na obszarze objętym LSR, współpracujących w zakresie świadczenia usług turystycznych, krótkich łańcuchów żywnościowych, rynków zbytu produktów i usług lokalnych	Podmioty gospodarcze	Konkurs	4.C-II.1 Liczba sieci w zakresie krótkich łańcuchów żywnościowych lub rynków lokalnych, które otrzymały wsparcie w ramach realizacji LSR	Projekt sieciowy	0	1	Sprawozdania z realizacji operacji (rozliczone projekty) Badania ewaluacyjne
		Organizacje pozarządowe prowadzące działalność gospodarczą		4.C-II.2 Liczba sieci w zakresie usług turystycznych, które otrzymały wsparcie w ramach realizacji LSR	Projekt sieciowy	0	1	Sprawozdania z realizacji operacji (rozliczone projekty) Badania ewaluacyjne
4.D	Rozwój rynków zbytu	Podmioty gospodarcze	Konkurs	4.D-II.1 Liczba wydarzeń	Operacja	0	2	Sprawozdania z

	produktów i usług lokalnych z wyłączeniem targowisk	Podmioty gospodarcze Organizacje pozarządowe prowadzące działalność gospodarczą		targowych, jarmarków, punktów sprzedażowych utworzonych w celu rozwoju rynków zbytu produktów i usług lokalnych				realizacji operacji (rozliczone projekty) Badania ewaluacyjne
III	CEL OGÓLNY III	SPOŁECZEŃSTWO I WSPÓŁPRACA - rozwój lokalny sprzyjający włączeniu społecznemu, zabezpieczeniu potrzeb rozwojowych mieszkańców i aktywności społecznej						
III.1.	CELE SZCZEGÓŁOWE	Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury i usług społecznych ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb grup defaworyzowanych, zagrożonych wykluczeniem społecznym, seniorów oraz potrzeb edukacyjnych mieszkańców obszarów wiejskich						
III.2.		Rozwijanie aktywności społecznej i współpracy mieszkańców w działaniach na rzecz rozwijania dobra wspólnego, w tym wspieranie rozwoju partnerstw i sieci współpracy na poziomie lokalnym						
III.3.		Wspieranie rozwoju ekonomii społecznej w działaniach społecznych, zwłaszcza inicjatyw wsi tematycznych						
		Wskaźnik oddziaływania dla celu ogólnego	Jednostka miary	Stan początkowy 31.12.2013	Plan 2023 rok	Źródło danych / sposób pomiaru		
W.3.0	Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. mieszkańców		sztuka	395	440	Bank danych lokalnych GUS		
W.3.1	Liczba konkursów, przedsięwzięć animacyjnych, aktywizacyjnych i promocyjnych angażujących mieszkańców obszaru LGD		przedsięwzięcie	0	30	Wniosek o płatność, roczne sprawozdania z działalności		
		Wskaźnik rezultatu dla celów szczegółowych	Jednostka miary	Stan początkowy 2015 rok	Plan 2023 rok	Źródło danych / sposób pomiaru		
w.3.1.	Liczba osób przeszkolonych, w tym liczba z grup defaworyzowanych objętych ww. wsparciem		osoba	0	100	Listy obecności, ewidencja wydanych certyfikatów		
w.3.2.	Liczba osób, których kompetencje społeczne i udział w życiu lokalnym wzrósł poprzez działania projektowe		osoba	0	100	Listy uczestników spotkań, osób korzystających z wyposażonych obiektów		
w.3.3.	Liczba osób, które otrzymały wsparcie po uprzednim udzieleniu indywidualnego doradztwa w zakresie ubiegania się o wsparcie na realizację LSR, świadczonego w biurze LGD		osoba	0	90	Listy udzielonego doradztwa		
w.3.4.	Liczba osób uczestniczących w spotkaniach informacyjno - konsultacyjnych		osoba	0	360	Listy obecności		
w.3.5.	Liczba osób zadowolonych ze spotkań przeprowadzonych przez LGD		osoba	0	288	Weryfikacja ankiet wypełnianych przez odbiorców doradztwa		
w.3.6.	Liczba projektów współpracy skierowanych do następujących grup docelowych:		projekt					

	- przedsiębiorcy, - grupy defaworyzowane, - turyści			0 0 0	2 3 3	Ewidencja umów o dofinansowanie		
PRZEDSIĘWZIĘCIA		Grupy docelowe	Sposób realizacji	WSKAŹNIKI PRODUKTU				
				nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych / sposób pomiaru
						Początkowa 2015 rok	Końcowa 2023 rok	
4.A.b	Wspieranie udziału społeczności lokalnej w realizacji LSR lub wzmocnienie kapitału społecznego, w tym przez podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatycznych, także z wykorzystaniem rozwiązań innowacyjnych <i>(w zakresie udziału społeczności lokalnej w realizacji LSR, wzmacniania kapitału społecznego i innowacji społecznych)</i>	Organizacje pozarządowe Samorządy lokalne Instytucje publiczne	Projekt grantowy Operacja własna	4.A. b-III.1 Liczba szkoleń	sztuka	0	3	Sprawozdania z realizacji operacji (rozliczone projekty) Badania ewaluacyjne
		Organizacje pozarządowe Samorządy lokalne Instytucje publiczne	Projekt grantowy	4.A-III.2 Liczba wyposażonych centrów aktywności i integracji	sztuka	0	25	
		Organizacje pozarządowe Samorządy lokalne Instytucje publiczne	Projekt grantowy	4.A.b-III.3 Liczba spotkań, działań integracyjnych	sztuka	0	20	
		4.F	Rozwój ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury	Organizacje pozarządowe Jednostki samorządu terytorialnego Instytucje publiczne	Konkurs	4.F-III.1-III Liczba projektów infrastrukturalnych (kulturalnych i integracyjnych)	sztuka	
KB	Koszty bieżące	Lokalna Grupa Działania	Aktywizacja	KB-III.1 Liczba osobodni szkoleń dla pracowników	osobodzień	0	25	Sprawozdania z realizacji operacji (rozliczone projekty) Badania
		Lokalna Grupa Działania	Aktywizacja	KB-III.2 Liczba osobodni szkoleń dla organów LGD	osobodzień	0	36	
		Lokalna Grupa Działania	Aktywizacja	KB-III.3 Liczba podmiotów,	osoba korzystająca	0	200	

				którym udzielono indywidualnego doradztwa	z doradztwa			
KB 4H	Animacja	Lokalna Grupa Działania	Aktywizacja	KB-III.4 Liczba spotkań informacyjno - konsultacyjnych LGD z mieszkańcami	spotkanie	0	36	Sprawozdania z realizacji operacji (rozliczone projekty) Badania
		Lokalna Grupa Działania	Projekt współpracy	4.H-III.1 Liczba zrealizowanych projektów współpracy, w tym projektów współpracy międzynarodowej	sztuka	0	2	

źródło: opracowanie własne na podstawie wytycznych do LSR

Rozdział VI Sposób wyboru i oceny operacji oraz sposób ustanawiania kryteriów wyboru

1. Ogólna charakterystyka przyjętych rozwiązań formalno-instytucjonalnych wraz ze zwięzłą informacją wskazującą sposób powstawania poszczególnych procedur, ich kluczowe cele i założenia

Procedury wyboru i oceny operacji zostały przygotowane z udziałem mieszkańców obszaru LGD, z zastosowaniem 4 metod partycypacyjnych, szczegółowo opisanych w punkcie II.3 LSR. Przy opracowaniu procedur stosowano zasady:

- 1) zgodności z przepisami obowiązującymi dla RLKS,
- 2) niedyskryminacji i przejrzystości,
- 3) zachowania parytetów sektorowych i unikania konfliktu interesów (rejestr interesów, deklaracje bezstronności).

Zasady ogłoszenia naboru wniosków

LGD ogłasza nabory zgodnie z „*Harmonogramem planowanych naborów wniosków o udzielenie wsparcia na wdrażanie operacji w ramach LSR*”, stanowiącym załącznik nr 2 do umowy ramowej. LGD ma możliwość ogłoszenia naboru jedynie w sytuacji, jeśli nie są osiągnięte zakładane przez LGD w LSR wskaźniki i ich wartości, dla celów i przedsięwzięć, w które wpisuje się zakres naboru. Jeśli zakładane wskaźniki zostały osiągnięte - LGD nie może ogłosić naboru.

Jeśli LGD po raz pierwszy ogłasza jednocześnie kilka naborów - suma kwot ogłoszeń nie może przekroczyć limitu dostępnego w ramach LSR.

LGD występuje o uzgodnienie terminu naboru wniosków o udzielenie wsparcia na operacje realizowane przez podmioty inne niż LGD nie później niż 30 dni przed planowanym terminem rozpoczęcia biegu terminu składania tych wniosków.

Ogłoszenie o naborze wniosków

LGD zamieszcza ogłoszenie o naborze wniosków o udzielenie wsparcia na operacje realizowane przez podmioty inne niż LGD, w szczególności na swojej stronie internetowej, nie wcześniej niż 30 dni i nie później niż 14 dni przed planowanym terminem rozpoczęcia biegu terminu składania tych wniosków.

Ogłoszenie o naborze wniosków o udzielenie wsparcia na operacje realizowane przez podmioty inne niż LGD zawiera w szczególności:

- 1) wskazanie: terminu i miejsca składania tych wniosków, formy wsparcia, zakresu tematycznego operacji;
- 2) obowiązujące w ramach naboru: warunki udzielenia wsparcia, w tym wysokość kwoty pomocy na poszczególne przedsięwzięcia, określone w LSR,
- 3) kryteria wyboru operacji wraz ze wskazaniem minimalnej liczby punktów, której uzyskanie jest warunkiem wyboru operacji;
- 4) informację o wymaganych dokumentach, potwierdzających spełnienie warunków udzielenia wsparcia, oraz kryteriów wyboru operacji;
- 5) wskazanie wysokości limitu środków w ramach ogłaszanego naboru;
- 6) informację o miejscu udostępnienia LSR, formularza wniosku o udzielenie wsparcia, formularza wniosku o płatność oraz formularza umowy o udzielenie wsparcia.

Nie ma możliwości zmiany treści ogłoszenia o naborze wniosków oraz kryteriów wyboru operacji i ustalonych w odniesieniu do naboru wymogów, po ich zamieszczeniu na stronie internetowej LGD

Złożenie wniosku

Wniosek o udzielenie wsparcia składa się do LGD osobiście albo przez pełnomocnika albo przez osobę upoważnioną. Złożenie wniosku w LGD potwierdzone jest na kopii pierwszej strony wniosku. Potwierdzenie zawiera datę złożenia wniosku, liczbę złożonych wraz z wnioskiem załączników oraz jest opatrzone pieczęcią LGD i podpisane przez osobę przyjmującą w LGD wniosek. LGD zobowiązana jest nadać każdemu wnioskowi indywidualne oznaczenie (znak sprawy) i wpisać je na wniosku w polu Potwierdzenie przyjęcia przez LGD. Numer ten powinien zostać odzwierciedlony w rejestrze prowadzonym przez LGD.

Wnioskodawca ma prawo wycofać wniosek złożony do LGD. Wycofanie dokumentu sprawi, że podmiot ubiegający się o wsparcie znajdzie się w sytuacji sprzed jego złożenia.

Zasady przeprowadzania oceny zgodności operacji z LSR, w tym z Programem, zgodności z kryteriami wyboru określonymi przez LGD oraz wyboru operacji do finansowania, a także ustalania kwoty wsparcia.

Szczegółowe zasady oceny wniosków zawiera Regulamin Pracy Rady LGD, dostępny na stronie internetowej www.warminskizakatek.com.pl, w zakładce "dokumenty do pobrania" oraz każdorazowo udostępniany z dokumentacją konkursową.

Przed przystąpieniem do wyboru operacji zostanie dokonana ocena zgodności operacji z LSR, w zakresie:

- 1) złożenia wniosku w miejscu i terminie wskazanym w ogłoszeniu naboru wniosków,
- 2) zgodności operacji z zakresem tematycznym, który został wskazany w ogłoszeniu naboru wniosków,
- 3) realizacji przez operację celów głównych i szczegółowych LSR, przez osiąganie zaplanowanych w LSR wskaźników,
- 4) zgodności operacji z Programem, w ramach którego jest planowana realizacja tej operacji, w tym:
 - zgodności z formą wsparcia wskazaną w ogłoszeniu naboru wniosków (refundacja albo ryczałt - premia),
 - zgodności z warunkami udzielenia wsparcia obowiązującymi w ramach naboru,
- 5) spełniania dodatkowych warunków udzielenia wsparcia obowiązujących w ramach naboru z zachowaniem śladu rewizyjnego.

Następnie Rada dokonuje oceny zgodności operacji z LSR. Ocena wniosku odbywa się poprzez ocenę spełnienia kryteriów:

- a) zgodności operacji z celami i wskaźnikami realizacji LSR,
- b) zgodności operacji z kryteriami horyzontalnymi dla LSR,
- c) zgodności operacji z kryteriami indywidualnymi dla poszczególnych przedsięwzięć.

W przypadku, gdy określone czynności są wykonywane przez pracowników LGD stosuje się wobec nich procedury zapewniającej ich bezstronność w wykonywaniu tych czynności oraz unikanie konfliktu interesu. Podczas dokonywania wyboru operacji stosuje się procedury zapewniające bezstronność członków Rady, poprzez prowadzenie rejestru interesów (wypełnianego na początku każdego posiedzenia Rady), zawierającego informacje o wszystkich możliwych powiązaniach członków Rady z innymi członkami i beneficjentami, oraz poprzez składanie przez członków Rady dla każdego ocenianego wniosku deklaracji bezstronności / wyłączenia się z oceny.

Ustalenie kwoty wsparcia odbywa się przez zastosowanie intensywności pomocy dla określonych grup beneficjentów zgodnie z § 18 rozporządzenia LSR, tj.:

- nie wyższej niż 63,63% kosztów kwalifikowanych – dla jednostek sektora finansów publicznych,
- nie wyższej niż 70% kosztów kwalifikowanych – w przypadku podmiotu wykonującego działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, z tym że w przypadku organizacji pozarządowej, która wykonuje taką działalność gospodarczą – jeżeli organizacja ta ubiega się o pomoc w zakresie określonym w § 2 ust. 1 pkt 2 lit. b i c oraz pkt 3 rozporządzenia LSR,
- nie wyższej niż 100% kosztów kwalifikowanych w przypadku:
 - podmiotu niewykonyującego działalności gospodarczej, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej,
 - organizacji pozarządowej, która wykonuje działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej – jeżeli organizacja ta ubiega się o pomoc w zakresie określonym w § 2 ust. 1 pkt 1 oraz 4–8 rozporządzenia LSR.

LGD będzie weryfikować czy wnioskodawca nie przekroczył maksymalnego poziomu dofinansowania, określonego w LSR, maksymalnej kwoty pomocy określonej w § 15 rozporządzenia LSR, pozostającego do wykorzystania limitu na beneficjenta w okresie programowania 2014-2020, dostępnego dla wnioskodawcy limitu pomocy de minimis. W razie stwierdzenia naruszeń w tym zakresie LGD ustala kwotę wsparcia przez odpowiednie zmniejszenie kwoty pomocy.

Ocena zgodności operacji z LSR, wybór operacji i ustalenie kwoty wsparcia dokonywane jest w terminie 45 dni od dnia następującego po ostatnim dniu terminu składania wniosków o udzielenie wsparcia na operacje realizowane przez podmioty inne niż LGD.

Wezwanie do złożenia wyjaśnień lub dokumentów niezbędnych do oceny operacji Zgodnie z art. 21 ust. 1a ustawy RLKS, jeżeli w trakcie rozpatrywania wniosku (na operacje realizowane przez podmioty inne niż LGD) konieczne jest uzyskanie wyjaśnień lub dokumentów niezbędnych do oceny zgodności operacji z LSR, wyboru operacji lub ustalenia kwoty wsparcia, LGD wzywa podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy do złożenia tych wyjaśnień lub dokumentów.

Jeśli wniosek zawiera braki lub oczywiste omyłki, Biuro LGD wzywa w ciągu 7 dni kalendarzowych wnioskodawcę do usunięcia braków lub poprawienia oczywistych omyłek w terminie 7 dni kalendarzowych od doręczenia informacji drogą elektroniczną lub pisemną za potwierdzeniem odbioru.

Do złożenia wyjaśnień w danej kwestii, lub złożenia danego dokumentu nie można wzywać wielokrotnie.

Wezwanie wnioskodawcy przez LGD do złożenia wyjaśnień lub dokumentów powinno mieć miejsce w przypadku, gdy:

- dany dokument nie został załączony do wniosku pomimo zaznaczenia w formularzu wniosku, iż wnioskodawca go załącza;
- dany dokument nie został załączony (niezależnie od deklaracji wnioskodawcy wyrażonej we wniosku), a z formularza wniosku wynika, że jest to dokument obowiązkowy oraz
- informacje zawarte we wniosku o przyznanie pomocy oraz załącznikach są rozbieżne.

LGD wzywa wnioskodawcę do złożenia wyjaśnień lub dokumentów na wniosek Rady. LGD wzywa do złożenia wyjaśnień jednokrotnie poprzez wysłanie wezwania drogą elektroniczną na adres e-mail wskazany we wniosku o przyznanie pomocy, oraz potwierdzony w dodatkowym oświadczeniu, zgodnie z wzorem stanowiącym załącznik do Załącznika nr 7 do Regulaminu Funkcjonowania Rady Lokalnej Grupy Działania „Warmiński Zakątek”. Oświadczenie składane jest jednocześnie z wnioskiem o przyznanie pomocy. Termin na złożenie wyjaśnień lub dokumentów liczy się od dnia wysłania wezwania na adres e-mail Wnioskodawcy wskazany we wniosku. Termin na złożenie wyjaśnień lub dokumentów wynosi 7 dni. Dokonując wezwania wnioskodawców do składania wyjaśnień lub dokumentów w zakresie kryteriów wyboru operacji nie należy przyjmować założenia, że wnioskodawca oczekuje przyznania maksymalnej ilości punktów w ramach każdego kryterium. Różnice w ocenie operacji przez poszczególnych członków Rady nie stanowią podstawy do wezwania do złożenia wyjaśnień lub dokumentów.

Protokół z posiedzenia Rady udostępniany jest na stronie internetowej LGD.

Informację o wynikach oceny przekazuje się Wnioskodawcom mailowo. Wnioski rozpatrzone negatywnie i nie posiadające adresu e-mail do korespondencji - informacja w formie pisemnej.

Możliwość wniesienia protestu od oceny

Protest przysługuje jeżeli operacja nie została wybrana z uwagi na:

- 1) brak zgodności z LSR (kryteria horyzontalne i jakościowe), z wyłączeniem możliwości złożenia protestu na uznanie niezgodności operacji z celami LSR, oraz zakresem tematycznym konkursu,
- 2) brak zgodności z zakresem tematycznym,
- 3) nieuzyskanie minimalnej liczby punktów ze wszystkich kryteriów.

Protest wnosi się w ciągu 7 dni od dnia dostarczenia pisemnej informacji. Protest jest wnoszony w formie pisemnej i zawiera:

- 1) oznaczenie zarządu województwa właściwego do rozpatrzenia protestu,
- 2) oznaczenie wnioskodawcy,
- 3) numer wniosku,
- 4) wskazanie kryteriów wyboru operacji, z których oceną wnioskodawca, się nie zgadza lub wskazanie, w jakim zakresie wnioskodawca nie zgadza się z negatywną oceną zgodności operacji z LSR oraz uzasadnienie stanowiska wnioskodawcy;
- 5) wskazanie zarzutów o charakterze proceduralnym w zakresie przeprowadzonej oceny, jeżeli zdaniem wnioskodawcy, naruszenia takie miały miejsce, wraz z uzasadnieniem;
- 6) podpis wnioskodawcy, lub osoby upoważnionej do jego reprezentowania, z załączeniem oryginału lub kopii dokumentu poświadczającego umocowanie takiej osoby do reprezentowania wnioskodawcy.
- 7) dodatkowo protest od negatywnej oceny zgodności operacji z LSR zawiera wskazanie, w jakim zakresie wnioskodawca nie zgadza się z tą oceną oraz uzasadnienie stanowiska wnioskodawcy,
- 8) wskazanie, w jakim zakresie wnioskodawca nie zgadza się z ustaleniem przez LGD kwoty wsparcia niższej niż wnioskowana oraz uzasadnienie stanowiska wnioskodawcy.

W przypadku wniesienia protestu niespełniającego ww. wymogów i, pozostaje on bez rozpatrzenia.

LGD w terminie 14 dni od dnia otrzymania protestu weryfikuje wyniki dokonanej przez siebie oceny operacji w zakresie kryteriów i zarzutów podnoszonych w proteście, i:

- 1) dokonuje zmiany podjętego rozstrzygnięcia, co skutkuje odpowiednio skierowaniem operacji do właściwego etapu oceny albo umieszczeniem go na liście operacji wybranych przez LGD w wyniku przeprowadzenia procedury odwoławczej, informując o tym wnioskodawcę, albo
- 2) rozpatruje protest negatywnie.

Zasady przekazywania do ZW dokumentacji dotyczącej przeprowadzonego wyboru wniosków.

Szczegółowe zasady przekazywania dokumentacji określone zostały w Załączniku nr 7 do Regulaminu Funkcjonowania Rady Lokalnej Grupy Działania „Warmiński Zakątek”. Kopie wniosków oraz dokumenty potwierdzające dokonanie wyboru operacji podlegają archiwizacji w LGD.

LGD będzie przetwarzać dane osobowe z poszanowaniem obowiązków wynikających z przepisów prawa dotyczących przetwarzania danych osobowych, w tym z przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1182 z późn. zm.) i wydanych na jej podstawie aktów wykonawczych.

Procedury naboru, rozpatrywania, wyboru wniosków w ramach programów grantowych i operacji własnych

Procedury konkursowe w ramach ogłaszanych przez LGD programów grantowych, zawierające:

- procedury oceny i wyboru grantobiorców oraz oceny realizacji projektu grantowego,
- wzór wniosku o powierzenie grantu,
- wzór umowy o powierzenie grantu,
- wzory sprawozdań, wniosku o płatność,
- wzory kart oceny,
- zasady przekazywania do ZW dokumentów dotyczących wyboru grantobiorców, zawiera Załącznik nr 8 do Regulaminu Funkcjonowania Rady Lokalnej Grupy Działania „Warmiński Zakątek”.

Zasady realizacji operacji własnych, obejmują obowiązek zamieszczenia na stronie internetowej LGD informacji o planowanej do realizacji operacji własnej oraz zasady dokumentowania prawidłowości przekazu informacji pod względem umożliwienia potencjalnym Beneficjentom złożenia zgłoszenia zamiaru realizacji tej operacji.

Zasady stanowią Załącznik nr 9 do Regulaminu Funkcjonowania Rady Lokalnej Grupy Działania „Warmiński Zakątek”.

2. Sposób ustanawiania i zmiany kryteriów wyboru zgodnie z wymogami określonymi dla programów, w ramach których planowane jest finansowanie LSR z uwzględnieniem powiązania kryteriów wyboru z diagnozą obszaru, celami i wskaźnikami.

Projekt kryteriów wyboru operacji został przygotowany na podstawie wniosków z diagnozy i wykonanej analizy SWOT pod kątem:

- premiowania projektów rozwijających kwalifikacje zawodowe i przedsiębiorczość mieszkańców obszaru LGD,
- premiowania projektów angażujących osoby zaliczane do grup defaworyzowanych pod kątem dostępu do rynku pracy,
- premiowania projektów rozwijających aktywność społeczną i prowadzących do podnoszenia potencjału rozwojowego organizacji społecznych,
- premiowania projektów wykorzystujących lokalny potencjał przyrodniczy, kulturowy i turystyczny do rozwoju,
- premiowania projektów o pozytywnym wpływie na środowisko naturalne i przeciwdziałających zmianom klimatu,
- premiowania projektów Partnerskich, rozwijających sieci współpracy,
- premiowania ekonomii społecznej i inkubowania lokalnego przetwórstwa jako innowacyjnych form rozwijania przedsiębiorczości na obszarach wiejskich,
- premiowania rozwiązań innowacyjnych w obszarze przedsiębiorczości, usług społecznych oraz innowacji społecznych.

Wszystkie uznane za parytetowe czynniki rozwoju, stanowią kluczowe elementy diagnozy, uznane za parytetowe działania wdrażania LSR.

W związku ze zgłoszonymi podczas konsultacji społecznych uwagami dotyczącymi potrzeby wnikliwej weryfikacji założeń projektów wprowadzona została trójstopniowa ocena wniosków:

- zgodności z LSR - weryfikacja zgodności z celami oraz wskaźnikami na poziomie produktu i rezultatu,
- spełnienia kryteriów horyzontalnych - jednakowych dla wszystkich przedsięwzięć,
- spełnienia kryteriów jakościowych - zróżnicowanych dla poszczególnych typów przedsięwzięć.

Innowacyjność w kryteriach wyboru operacji

Projekty innowacyjne stanowią parytetowe przedsięwzięcia wdrażania LSR. Zostały określone jako kryterium horyzontalne i podlegają ocenie do naboru wniosków dla każdego typu przedsięwzięć.

Procedura zmiany kryteriów - zgodnie z Załącznikiem nr 1 do LSR. Projekt zmian kryteriów podlega konsultacjom społecznym z zastosowaniem co najmniej 2 różnych metod partycypacyjnych.

Nie ma możliwości zmiany kryteriów oceny wniosków dla naborów, dla których została rozpoczęta procedura konkursowa (od dnia przesłania informacji do Samorządu Województwa).

Metody partycypacyjne zastosowane na etapie przygotowania planu działania
--

Wywiad focusowy, badanie ankietowe, warsztaty tematyczne, konsultacje on - line zasad wyboru operacji w ramach LSR
--

Rozdział VII Plan działania

Plan Działania ujęty tabelarycznie stanowi załącznik nr 3 do LSR. Założono, że wszystkie cele i przedsięwzięcia zostaną zrealizowane do końca 2022 roku, a przypisane im wskaźniki osiągnięte do końca 2023 roku. Stopień realizacji wskaźników do końca 2018 roku wyniesie 25%, do roku 2021 wyniesie co najmniej 80% wartości docelowych.

Sposób osiągnięcia wskaźników: realizacja konkursów na wdrażanie LSR i dofinansowanie realizacji operacji w ramach programów dotacyjnych, projektów grantowych, operacji własnych a także działalności bieżącej LGD, aktywizacji i realizacji projektów współpracy.

Plan działania jest adekwatni do wyników diagnozy i analizy SWOT, projektując w pierwszej kolejności realizację działań odpowiadających na główne obszary problemowe LST oraz określone za najważniejsze w analizie SWOT.

Metody partycypacyjne zastosowane na etapie przygotowania planu działania
--

Warsztaty tematyczne w każdej gminie członkowskiej, konsultacje on - line

Rozdział VIII Budżet LSR

Budżet Lokalnej Strategii Rozwoju finansowany jest w ramach jednego EFSI: Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020 ze środków EFROW.

Szczegółowy budżet LSR w podziale na poszczególne poddziałania i przedsięwzięcia przedstawia załącznik nr 4 do LSR. Budżet został opracowany w sposób:

- racjonalny, zapewniający jego realizację w określonych przedziałach czasowych,
- adekwatny do przedsięwzięć, oraz przypisanych im celów i wskaźników.

Metody partycypacyjne zastosowane na etapie przygotowania budżetu LSR
--

Warsztaty tematyczne w każdej gminie członkowskiej, wywiad focusowy, konsultacje on - line
--

Rozdział IX Plan komunikacji

Plan komunikacji z lokalną społecznością określa zespół przedsięwzięć i instrumentów ich realizacji służących zapewnieniu jak najszerszego udziału społeczeństwa we wdrażaniu Lokalnej Strategii Rozwoju. Obejmuje działanie kreujące trwałe partnerstwo na rzecz rozwoju lokalnego różnych podmiotów, lokalnych liderów i instytucji, oraz wdraża instrumenty zidentyfikowane przez samych mieszkańców jako najskuteczniejsze i najbardziej pożądane.

Współpraca i skuteczność wdrażania lokalnej strategii rozwoju, wymagają dostosowania narzędzi i form komunikacji do specyfiki różnych grup docelowych, ich indywidualnych potrzeb i problemów.

Plan komunikacji stanowi załącznik nr 5 do LSR.

Cele Planu komunikacji

Cel ogólny: skuteczna realizacja instrumentu rozwój lokalny kierowany przez społeczność na obszarze LGD "Warmiński Zakątek" poprzez wysoki poziom kompetencji i świadomości mieszkańców na temat działań LSR, skuteczność merytoryczną mieszkańców w wykorzystaniu środków w ramach PROW 2014 - 2020 poprzez działania LSR i docelowo osiągnięcie celów dokumentów strategicznych.

Cele operacyjne:

- poinformowanie potencjalnych beneficjentów o LSR, jej głównych celach, przedsięwzięciach, zasadach wsparcia i współpracy w ramach realizacji strategii,

- wspieranie beneficjentów w pozyskiwaniu środków, nabywaniu kompetencji i doświadczeń, oraz w realizacji operacji w ramach LSR,
- informowanie mieszkańców obszaru o stanie realizacji programu, w tym wykorzystania środków w poszczególnych działaniach, angażowanie i informowanie mieszkańców o procesach zmian w LSR,
- zapewnienie udziału mieszkańców obszaru w procesach oceny jakości pracy LGD, skuteczności instrumentów wsparcia,
- wsparcie w pozyskiwaniu Partnerów do realizacji wspólnych operacji, w tym w ramach powiązań sieciowych.

Działania i wskaźniki działań komunikacyjnych:

- kampanie informacyjno - promocyjne kierowana do ogółu społeczeństwa i potencjalnych beneficjentów wdrażania LSR w mediach, internecie, w formach tradycyjnych,
- spotkania informacyjne, szkolenia, warsztaty,
- doradztwo tematyczne,
- opracowanie, publikacja i dystrybucja materiałów informacyjnych, promocyjnych,
- współpraca z instytucjami wsparcia rynku pracy, grup defaworyzowanych, animującymi aktywność społeczną, współpracę sieciową.

Wskaźniki działań komunikacyjnych obejmują: liczbę zdarzeń, liczbę odbiorców, w podziale na grupy docelowe. Szczegółowe powiązanie działań, wskaźników opisane zostały w Planie komunikacji, stanowiącym załącznik nr 5 do LSR.

Grupy docelowe:

- **beneficjenci działań LSR:** instytucje publiczne, w tym jednostki samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy i rolnicy, mieszkańcy obszaru,
- **grupy defaworyzowane:** pod względem dostępu do rynku pracy i dysfunkcji społecznych - określone w punkcie I.5 LSR.

Metody partycypacyjne zastosowane na etapie przygotowania budżetu LSR

Deбата open - space, wywiady grupowe, badania ankietowe, konsultacje on - line.

Rozdział X Zintegrowanie

1. Opis zgodności i komplementarności z innymi dokumentami planistycznymi/strategiami w szczególności strategiami rozwoju województwa/województw poprzez porównanie celów i założeń tych dokumentów z celami LSR i wykazanie ich spójności

Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Warmiński Zakątek” zaprojektowana dla wdrażania oddolnego podejścia do rozwoju obszarów wiejskich LEADER jest dokumentem zintegrowanym z innymi dokumentami planistycznymi na poziomie lokalnym (gmin i powiatów), regionalnym (województwa warmińsko – mazurskiego) oraz na poziomie ogólnokrajowym. Przyjęte w LSR cele działania i zaplanowane do osiągnięcia rezultaty są spójne, a przyjęte założenia i program działania posiadają charakter innowacyjny. Zintegrowanie wewnętrzne LSR zapewnia spójność celów szczegółowych z celami ogólnymi. Cele te wynikają wprost z dokonanej diagnozy i analizy SWOT i są integralne z potrzebami mieszkańców i problemami do rozwiązania, oraz kluczowymi obszarami rozwoju: przedsiębiorczości, tworzeniem nowych miejsc pracy, w tym rozwojem ekonomii społecznej.

Powiązanie celów ogólnych i operacyjnych z dokumentami wyższego rzędu prezentuje poniższa tabela.

Tabela nr 27 Zintegrowanie LSR z celami dokumentów strategicznych

DOKUMENTY STRATEGICZNE	Cel ogólny I LSR +cele szczegółowe					Cel ogólny II LSR +cele szczegółowe					Cel ogólny III LSR +cele szczegółowe			
	I	I.1	I.2	I.3	I.4	II	II.1	II.2	II.3	II.4	III	III.1	III.2	III.3
EUROPA 2020 Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu														
Rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji						X		X	X		X			X

Rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej	X	X	X			X	X	X	X	X	X			X
Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną	X		X			X	X			X	X	X	X	X
Strategia Rozwoju Kraju 2020														
Sprawne i efektywne państwo											X	X		
Konkurencyjna gospodarka						X	X	X	X	X				
Spójność społeczna i terytorialna														
Strategia rozwoju społeczno - gospodarczego województwa warmińsko - mazurskiego do roku 2020														
Wzrost konkurencyjności gospodarki	X	X									X	X		
Wzrost aktywności społecznej	X	X	X			X				X	X	X	X	X
Wzrost liczby i jakości powiązań sieciowych	X		X								X		X	
Nowoczesna infrastruktura rozwoju	X	X				X	X		X					
Strategia polityki społecznej województwa warmińsko - mazurskiego do 2020 roku														
Rodzina w większym stopniu wykorzystuje swój potencjał oraz żyje w warunkach sprzyjających w wypełnianiu funkcji i ról społecznych						X	X				X	X	X	X
Osoby z grup społecznych zagrożonych wykluczeniem społecznym biorą coraz bardziej aktywny udział w rozwiązywaniu swoich problemów i uczestniczą w życiu społeczności lokalnej						X	X			X	X	X	X	X
Osoby bezrobotne są bardziej gotowe do zmian, aktywne w rozwiązywaniu swoich problemów, bardziej samodzielne życiowo i ekonomicznie oraz częściej wchodzą na rynek pracy dzięki instrumentom aktywnej integracji, w tym ekonomii społecznej						X	X			X	X			X
Społeczności lokalne aktywniej uczestniczą w zaspokajaniu swoich potrzeb i kreowaniu życia	X	X			X						X		X	
Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury na lata 2014 - 2020 (wybrane parytety)														
Inteligentna gospodarka Warmii i Mazur	X	X				X		X	X		X			X
Kadry dla gospodarki						X	X							
Efektywność energetyczna	X	X												
Środowisko przyrodnicze i racjonalne wykorzystanie zasobów	X	X	X	X		X		X		X				
Kultura i dziedzictwo	X				X									
Dostosowanie do wysokiej jakości usług publicznych	X	X									X	X		
Regionalny rynek pracy						X	X	X	X	X				
Włączenie społeczne											X	X	X	X

źródło: opracowanie własne na podstawie dostępnych dokumentów strategicznych

2. Opis sposobu integrowania różnych sektorów, partnerów, zasobów, branż działalności gospodarczej w celu kompleksowej realizacji przedsięwzięć

Proces przygotowania Lokalnej Strategii Rozwoju opierał się na angażowaniu mieszkańców do konstruowania założeń strategicznych na każdym etapie przygotowania dokumentu, co zapewniło ścisłe powiązanie wyników przeprowadzonej diagnozy (katalog problemów i potrzeb) z wykonaną analizą SWOT, określeniem celów ogólnych i szczegółowych

odpowiadających na wyniki diagnozy i SWOT, a także zaplanowanie przedsięwzięć adekwatnych do faktycznych potrzeb i zapewniających osiągnięcie celów.

Spójność i kompleksowość wszystkich składowych LSR obrazują:

- 1) tabela nr 23 (rozdział IV) - SWOT dla obszaru działania LGD "Warmiński Zakątek",
- 2) tabela nr 25 (rozdział V) - uzasadnienie wyboru celów w odniesieniu do diagnozy obszaru.

Wszystkie cele szczegółowe będą realizowane przez przedsięwzięcia oparte o różne metody działania (w tym przedsięwzięcia wykorzystujące rozwiązania innowacyjne), z zaangażowaniem różnych sektorów i Partnerów.

Cele szczegółowe, bezpośrednio odnoszące się do współpracy, integrowania potencjału i zasobów obszaru i Partnerów:

- a) I.2 - rozwój konkurencyjnych ofert rekreacyjnych i turystycznych w oparciu o potencjał przyrodniczy i kulturowy obszaru, funkcjonujące sieci współpracy i marki turystyczne,
- b) II.4 - wsparcie przedsiębiorczości opartej na potencjale lokalnym: przyrodniczym, kulturowym, funkcjonujących sieciach współpracy i zidentyfikowanym potencjale rozwojowym,
- c) III.2 - rozwijanie aktywności i współpracy mieszkańców w działaniach na rzecz rozwijania dobra wspólnego, w tym wspierania rozwoju partnerstw i sieci współpracy na poziomie lokalnym.

ZAKRES INTEGROWANIA RÓŻNYCH BRANŻ DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Lokalna Strategia Rozwoju nie zamyka katalogu wspieranych działalności gospodarczych, dając Beneficjentom działań możliwości rozwijania idei przedsiębiorczych, dla których lokalny rynek daje perspektywy utrzymania się firmy.

Wyniki przeprowadzonej diagnozy, będące podstawą planowania strategicznego wskazują branże działalności gospodarczej preferowane do wdrażania w ramach LSR, o charakterze zintegrowanym - pozwalające na wykorzystanie potencjału rozwojowego Warmii, kreujące miejsca pracy dla osób z grup defaworyzowanych.

Należą do nich:

- działalności gospodarcze związane z przetwórstwem, sprzedażą produktów rolnych (dział 9, 10 PKD),
- działalności gospodarcze związane z obsługą ruchu turystycznego (dział 79 PKD),
- działalności związane z ofertą pobytową (dział 55 PKD),
- działalności związane z usługami gastronomicznymi (dział 56 PKD)

Metody partycypacyjne zastosowane na etapie przygotowania budżetu LSR
--

Ankieta ewaluacyjna, warsztaty tematyczne, konsultacje on - line, debata open - space

Rozdział XI Monitoring i ewaluacja

Skuteczne wdrożenie założeń strategicznych wymaga ciągłej kontroli przebiegu procesu, a także dostosowywania założeń do zmian warunków otoczenia zewnętrznego, potrzeb mieszkańców, wykorzystywania coraz efektywniejszych narzędzi osiągania celów. Kontrola procesu realizacji LSR prowadzona będzie przez działania monitorujące i ewaluacyjne na różnych poziomach wdrażania LSR, zarówno przez struktury wewnętrzne (biuro, organy LGD), mieszkańców obszaru, jak i zewnętrzne podmioty audytorskie.

Monitoring to proces systematycznego zbierania i analizowania informacji ilościowych i jakościowych na temat funkcjonowania LGD oraz stanu realizacji LSR w celu uzyskania informacji zwrotnych na temat skuteczności i wydajności wdrażanej strategii, a także dokonania oceny zgodności realizacji operacji z wcześniej zatwierdzonymi założeniami i celami.

Monitoring strategii będzie prowadzony na poziomie:

- pojedynczych konkurów oraz pakietu projektów zgromadzonych w ramach zadań strategicznych;
- wskaźników realizacji LSR - produktu oraz rezultatu.

Wszelkie działania w ramach LSR będą podlegały bieżącemu monitoringowi realizacji programu poprzez wskaźniki finansowe oraz wskaźniki dotyczące produktu i celów. W monitoring wykonania LSR, w tym prowadzonych działań informacyjno-promocyjnych, zaangażowany jest ww. Komitet monitorujący złożony z pracowników merytorycznych biura LGD.

Ewaluacja, czyli ocena jakości i skuteczności osiągania założonych celów jest jednym z podstawowych narzędzi strategicznych. Dzięki niemu możliwe jest szybkie reagowanie na proces zachodzących zewnętrznie zmian oraz jak najlepsze dostosowanie zapisów LSR do realiów. Ewaluacje obejmuje badanie elementów funkcjonowania LGD oraz wdrażania LSR.

Przedmiotem ewaluacji są długoterminowe efekty Strategii (oddziaływanie) oraz osiągnięte rezultaty. Ewaluacja pozwala odpowiedzieć na pytanie – czy zostały osiągnięte zamierzone w Strategii cele w oparciu o określone kryteria:

- trafności – ocena związku pomiędzy zdefiniowanymi celami a istniejącymi problemami społeczno-gospodarczymi, które zostały rozwiązane dzięki realizacji zadań Strategii, czy odpowiadały potrzebom i oczekiwaniom mieszkańców,
- skuteczności – porównanie osiągniętych produktów i rezultatów z planowanymi, ocena stopnia osiągnięcia planowanych wskaźników,
- efektywności – wskazuje na zachodzące relacje pomiędzy osiągniętymi produktami, rezultatami a wkładem (zwłaszcza finansowym, który został użyty, by je osiągnąć),
- użyteczności – sprawdza czy rozwiązany został problem, który był zidentyfikowany na etapie planowania,
- trwałości – ocenia szanse oddziaływania efektów realizacji Strategii w średnim i długim okresie, odpowiada na pytanie czy wsparcie udzielone w ramach realizacji Strategii przyniosło rezultaty w postaci widocznej zmiany jakości życia mieszkańców.

Ewaluacja przez podmiot zewnętrzny zostanie przeprowadzona dwukrotnie, w połowie okresu wdrażania Strategii (mid-term) oraz po zakończeniu etapu jej realizacji (ex-post), zawsze w powiązaniu z procesem monitoringu.

Szczegółowy zakres i narzędzia monitoringu i ewaluacji zawiera załącznik nr 2 do LSR. Procedurę aktualizacji LSR zawiera załącznik nr 1.

Metody partycypacyjne zastosowane na etapie przygotowania budżetu LSR – szczegółowy opis pkt . LSR

Badania ewaluacyjne, badania ankietowe, warsztaty tematyczne połączone z wywiadem focusowym, konsultacje zasad monitorowania i ewaluacji
--

Rozdział XII Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

Celem opracowania Prognozy Oddziaływania na Środowisko (dalej Prognoza) sporządzonej na potrzeby postępowania administracyjnego w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest określenie wpływu założonych w strategii obszarów priorytetowych i celów operacyjnych na środowisko.

Podstawę prawną sporządzenia prognozy stanowią:

1. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001),
2. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. przewidująca udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy Rady 85/337/EWG i 96/61/WE (Dz. Urz. UE L 156 z 25.06.2003),
3. Dyrektywa Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (Dz. Urz. WE L 175 . 05.07.1985 z późn. zm.),
4. Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992, str. 7, z późn. zm.),
5. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylająca dyrektywę Rady 90/313/EWG (Dz. Urz. WE L 41 z 14.02.2003),
6. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235),
7. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r., poz. 1232 z późn. zm.),
8. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r., poz. 627).

Opracowując prognozę zastosowano metodę indukcyjno-opisową oraz analogii środowiskowych. Analizując potencjalne oddziaływania na środowisko zastosowano podejście macierzowe.

Na etapie sporządzania Prognozy nie były znane szczegóły dotyczące konkretnych przedsięwzięć, które będą realizowane w ramach Strategii. W Prognozie przeanalizowano więc zapisy projektu Strategii dotyczące propozycji celów operacyjnych wraz z propozycjami działań w kontekście zatwierdzonych strategii programowych z zakresu polityki ekologicznej na szczeblu regionalnym i lokalnym.

Zagadnienia ochrony środowiska Strategii dotyczą: Celu strategicznego I. Ocenie możliwych oddziaływań na środowisko poddano cele operacyjne wraz z ich uszczegółowieniem związanym z realizacją przedsięwzięć inwestycyjnych. W stosunku do każdego celu zaplanowanego w ramach Strategii przeanalizowano potencjalne oddziaływanie na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego (obszary NATURA 2000, różnorodność biologiczna, zdrowie ludzi, fauna, flora, wody, powietrze, powierzchnie ziemi, krajobraz, klimat, zabytki, dobra materialne). Próbę oceny i identyfikacji znaczących oddziaływań na środowisko poszczególnych zadań dokonano w tabelach.

Wykaz wykorzystanej literatury

1. Poradnik dla Lokalnych Grup Działania w zakresie opracowania Lokalnych Strategii Rozwoju na lata 2014-2020, Warszawa 2015.
2. „Budowa kapitału społecznego do wykorzystania w procesie zarządzania rozwojem kierowanym przez lokalną społeczność”, Warszawa 2015.
2. "Stan obecny i perspektywy rozwoju obszarów wiejskich w województwie warmińsko - mazurskim do 2020 roku", pod redakcją Z. Brodzińskiego, Olsztyn 2012
3. "Przedsiębiorczość społeczna. Teoria i praktyka", R. Praszquier, A. Nowak, Warszawa 2012
4. "Standardy i procedury w organizacjach pozarządowych" A. Olejniczak, R. Barański, Warszawa 2013
5. "Partnerstwa lokalne jako istotny element rozwoju przedsiębiorczości społecznej" B. i T. Sadowski, Poznań 2013
6. Sprawozdania Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej, Powiatowych Urzędów Pracy, sprawozdań dotyczących rozwoju sektora turystyki w województwie warmińsko – mazurskim
7. Strategia Rozwoju Turystyki Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2025.
8. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2020.
9. Przepisy szczegółowe dotyczące RLKS i EFROW
10. Dane z Głównego Urzędu Statystycznego (bank danych regionalnych)

Załącznik nr 1 do Lokalnej Strategii Rozwoju LGD „Warmiński Zakątek”

PROCEDURA AKTUALIZACJI LOKALNEJ STRATEGII ROZWOJU

Lokalna Strategia Rozwoju jest dokumentem określającym długookresowe plany działań, mające na celu wywołanie pozytywnych zmian na obszarze działania i podniesienie jakości życia mieszkańców obszaru przez działania oddolne. Plan działania opiera się na szczegółowej diagnozie lokalnych zasobów, uwarunkowań i obszarów problemowych. Z pewnością warunki otoczenia i potrzeby społeczne będą z biegiem czasu ulegały zmianom. Może również okazać się, że planowane przedsięwzięcia nie przynoszą oczekiwanych korzyści społecznych.

Ciągle stosowanie narzędzi partycypacyjnych, komunikacja ze społeczeństwem prowadzona w sposób zapewniający dotarcie do zróżnicowanych grup odbiorców, oraz prowadzona sukcesywnie ewaluacja z pewnością wykażą potrzebę modyfikacji zapisów LSR. Bardzo istotne znaczenie ma więc szczegółowe zapisanie procedury aktualizacyjnej na przyszłość. Wprowadzenie stosownych rozwiązań ma zapobiegać niejasnościom i powstawaniu konfliktów wewnątrz LGD. Dodatkowo należy mieć na uwadze, iż niniejsza Strategia została opracowana przy szerokim

zaangażowaniu lokalnej społeczności, co powoduje w konsekwencji konieczność przeprowadzenia ponownych konsultacji w tym zakresie. Jednocześnie zakres i charakter zmian w żadnym razie nie może pozostawać w sprzeczności do wymogów programowych PROW 2014 - 2020 i innych nadrzędnych dokumentów.

Mając powyższe na uwadze, w celu dokonania zmian w LSR należy stosować się do następującej instrukcji:

1. Za przygotowanie projektów zmian w LSR odpowiada biuro LGD
2. Projekty zmian mogą być przygotowane w następujących okolicznościach:
 - 2.1. Jako wnioski z ewaluacji LSR.
 - 2.2. Na wniosek Zarządu LGD,
 - 2.3. Na wniosek minimum 20 mieszkańców obszaru działania.
 - 2.4. W związku z koniecznością dostosowania LSR do wymogów instytucji wdrażającej lub zarządzającej.
3. Projekt wraz z uzasadnieniem zostaje przekazany do konsultacji na minimum 30 dni przed planowanym terminem przyjęcia zmian, przy czym zostaje wskazany termin zakończenia konsultacji:
 - 3.1. na stronie internetowej LGD
 - 3.2. członkom LGD na wskazany przez nich adres poczty elektronicznej lub pocztą za zwrotnym potwierdzeniem odbioru
 - 3.3. w urzędach gmin wywieszana jest informacja o wprowadzanych zmianach wraz ze wskazaniem strony www, gdzie można zapoznać się z ich zakresem.
4. Uwagi do projektu zmian mogą wносить mieszkańcy obszaru działania oraz instytucje i organizacje działające na jego terenie.
5. Okres konsultacji kończy się na 7 dni przed planowanym terminem uchwalenia zmian.
6. Zarząd LGD sporządza listę uwag ze wskazaniem sposobu ich rozpatrzenia,
7. Zmiany do LSR wprowadza Walne Zgromadzenie członków LGD zwykłą większością głosów.
8. Walne Zebranie Członków może wyznaczyć Zarządowi zakres kompetencji do samodzielnych zmian w LSR, wyłącznie w zakresie: przesunięć budżetowych w latach, przesunięć środków pomiędzy przedsięwzięciami nie zagrażających osiągnięciu wskaźników, zmian w harmonogramie wdrażania LSR.

Każdorazowo wniosek o zmiany w Lokalnej Strategii Rozwoju powinien zawierać następujące elementy:

1. Nawiązanie do treści o której zmianę się wnioskuje,
2. Treść proponowanej zmiany,
3. Uzasadnienie, cel dokonywanej zmiany,
4. Pełną identyfikację osób / instytucji organów dokonujących zmian (imię i nazwisko / nazwa firmy / nazwa organu, adres, kontakt mailowy i telefoniczny).

Powyższa procedura zabezpiecza interesy społeczności lokalnych w zakresie możliwości wnoszenia uwag do LSR. Jest to niezwykle istotne z punktu wiarygodności i ciągłości realizowanych działań.

PROCEDURY DOKONYWANIA MONITORINGU I EWALUACJI

Monitoring to proces systematycznego zbierania i analizowania informacji ilościowych i jakościowych na temat funkcjonowania LGD oraz stanu realizacji LSR w celu uzyskania informacji zwrotnych na temat skuteczności i wydajności wdrażanej strategii, a także dokonania oceny zgodności realizacji operacji z wcześniej zatwierdzonymi założeniami i celami.

Monitoring strategii będzie prowadzony na poziomie:

- pojedynczych konkurów oraz pakietu projektów/działań zrealizowanych w ramach współpracy, działalności bieżącej i aktywizacji,
- wskaźników realizacji LSR - produktu oraz wskaźników rezultatu.

Wszelkie działania w ramach LSR będą podlegały bieżącemu monitoringowi realizacji programu poprzez wskaźniki finansowe oraz wskaźniki dotyczące produktu i realizacji celów (rezultatu i oddziaływania). Praca własna oraz analiza faktycznego dostosowania strategii do zmieniających się potrzeb otoczenia będą podlegały ocenie jakościowej dokonywanej przez organy LGD, mieszkańców i Podmioty zewnętrzne. W monitoring wykonania LSR, w tym prowadzonych działań informacyjno-promocyjnych, zaangażowany jest Komitet monitorujący złożony z pracowników merytorycznych biura LGD(2 - 3 os).

Elementy podlegające monitorowaniu:				
Element monitoringu	Osoby /jednostki odpowiedzialne	Sposób pozyskania danych	Częstotliwość pomiaru	Ocena
Harmonogram ogłaszania konkursów, zaangażowanie w aplikowaniu w ramach poszczególnych przedsięwzięć	Komitet monitorujący	Zarejestrowane ogłoszenia i rozstrzygnięcia konkursowe na www LGD	Raz w roku	-zgodność ogłaszania konkursów z harmonogramem - ilość konkursów ujęciu rocznym
Budżet LGD (stopień wykorzystania zaplanowanych środków)	Komitet monitorujący	-Ewidencja podpisanych umów o dofinansowanie, - zestawienia pozyskiwane z SW - bezpośredni kontakt z Beneficjentami, - zestawienia wydatków / wnioski o płatność (proj. grantowe, operacje własne, koszty bieżące) - sprawozdania z realizacji operacji	Na bieżąco – minimum dwukrotnie w roku	-stopień wykorzystania funduszy -wysokość zakontraktowanych środków
Stopień realizacji przedsięwzięć i celów – analiza wskaźnikowa	Komitet monitorujący	- ankiety monitorujące, - dane z wniosków, które otrzymały wsparcie, - bezpośredni kontakt z Beneficjentami	Raz w roku, Kontakt z Beneficjentami – na bieżąco	- stan realizacji operacji, - stopień wykorzystania środków
produktów rezultatu oddziaływania	Komitet monitorujący	- listy obecności na spotkaniach,	Na bieżąco – minimum raz w roku	
Efektywność realizacji zadań własnych (wydatkowanie +	Zarząd LGD Jednostka zewnętrzna	- wnioski o płatność - sprawozdania z realizacji operacji, - ankiety satysfakcji	Co pół roku, jeden raz w roku kompleksow	- stopień adekwatności kompetencji i pracy Pracowników biura

efektywność merytoryczna)		uczestników działań (w tym karty oceny doradztwa)	a ocena skuteczności pracy LGD	w odniesieniu do potrzeb, - stan realizacji działań własnych
Działania informacyjno-promocyjne –zgodnie z planem komunikacji				

Ankiety monitorujące ocenę stopnia osiągnięcia wskaźników wdrażania LSR, analogicznie do okresu 2007 – 2013 opracowane zostaną odrębnie dla poszczególnych typów przedsięwzięć. Do zadań prowadzonych raz w roku, informacja o konieczności wypełniania ankiet będzie przekazywana Beneficjentom drogą mailową, z minimalnym terminem na odpowiedź zwrotną wynoszącym 21 dni.

Do oceny pracy własnej stosowane będą ankiety satysfakcji, karty oceny doradztwa – jednorodne bez względu na typ realizowanej operacji, wypełniane każdorazowo podczas korzystania z oferty LGD.

W przypadku nie osiągnięcia wskaźników w wielkościach gwarantujących realizację LSR przeprowadzona zostanie analiza przyczyn ich nie uzyskania, sporządza wnioski i plan działania, obejmujący w szczególności:

- 1) zmianę trybu oceny wniosków,
- 2) zmianę działań kwalifikowanych dla poszczególnych przedsięwzięć, w sposób preferujący działania służące osiągnięciu planowanych wskaźników,
- 3) w szczególnie uzasadnionych przypadkach zmianę wskaźników i ich wartości dla poszczególnych operacji

Roczne dane monitoringowe będą na bieżąco aktualizowane i zbierane w celu opracowania raportu i przeprowadzenia monitoringu operacyjnego oraz strategicznego. Kontrola i ocena realizacji Strategii będzie bowiem prowadzona w postaci:

- bieżącej kontroli realizowanych zadań – minimum raz w roku,
- monitoringu operacyjnego – raz na dwa lata,
- monitoringu strategicznego – po zakończeniu okresu realizacji LSR,
- ewaluacji

w oparciu o system mierników odnoszących się do wskaźników bazowych zawartych w LSR.

Ewaluacja, czyli ocena jakości i skuteczności osiągania założonych celów jest jednym z podstawowych narzędzi strategicznych. Dzięki niemu możliwe jest szybkie reagowanie na proces zachodzących zewnętrznie zmian oraz jak najlepsze dostosowanie zapisów LSR do realiów. Ewaluacje obejmuje badanie elementów funkcjonowania LGD oraz wdrażania LSR, realizowane na 3 płaszczyznach:

- ex ante – poprzez wykorzystanie wyników ewaluacji własnej poprzedniego okresu programowania, oraz wnioski z konsultacji z mieszkańcami podczas stosowania instrumentów partycypacyjnych,
- on – going- poprzez pogłębioną analizę wyników monitoringu, okresowe badania ewaluacyjne o charakterze kompleksowym i wykorzystanie wniosków do weryfikacji analizy problemowej, zaplanowanych przedsięwzięć i form ich realizacji, modyfikacji zasad pracy biura, eliminowanie przyczyn niepowodzeń i adaptowanie rozwiązań przynoszących najlepsze rezultaty,
- ex post – po zakończeniu poszczególnych operacji, czasokresu przejściowego wdrażania LSR (2018, 2021), oraz na zakończenie okresu programowania 2014 – 2020.

Elementy funkcjonowania LGD podlegające ewaluacji:				
Element ewaluacji	Osoby/jednostki odpowiedzialne	Sposób pomiaru	Częstotliwość pomiaru	Ocena
Pracownicy biura LGD – efektywność pracy	Zarząd LGD/ocena własna	opinia dyrektora i/lub kierownika biura nt. podległego personelu	I kwartał roku następującego po roku ocenianym	- rzetelne i terminowe wypełnianie obowiązków wskazanych w umowie - podnoszenie kompetencji własnych
		opinia zarządu,	Okres objęty pomiarem:	
		Roczne testy kompetencyjne	cały rok	
		Egzaminy szkoleniowe	kalendarzowy	
Organ decyzyjny – efektywność	Zarząd LGD. Ocena własna	opinia Komisji Rewizyjnej	I kwartał roku następującego po	- uczestnictwo w posiedzeniach,

pracy		Wnioski biura LGD (jakość weryfikacji wniosków konkursowych)	roku ocenianym	szkoleniach -listy obecności - przestrzeganie regulaminu - aktywność i efektywność działań szkoleniowych
		Udział w szkoleniach, testy kompetencyjne	Okres objęty pomiarem: cały rok kalendarzowy	
Podwykonawcy/Złeceniobiorcy – jakość usług	Zarząd LGD (ocena własna) Ewaluacja z udziałem społeczności lokalnej	- wywiad z wnioskodawcami - ankiety ewaluacyjne wśród beneficjentów - protokoły odbioru (jeśli dotyczy)	I kwartał roku następującego po roku ocenianym Okres objęty pomiarem: cały rok kalendarzowy	Jakość świadczonych usług
Partnerstwo, w tym współpraca z innymi LGD	Zarząd LGD (ocena własna)	- umowy i projekty współpracy - ankiety ewaluacyjne	I kwartał roku następującego po roku ocenianym Okres objęty pomiarem: cały rok kalendarzowy	- listy obecności - dokumentacja fotograficzna - jakość i efektywność współpracy
Wysokość środków publicznych pozyskanych przez LGD ze środków innych niż PROW 2014 – 2020	Zarząd LGD (ocena własna)	Umowy o dofinansowanie	I kwartał roku następującego po roku ocenianym Okres objęty pomiarem: cały rok kalendarzowy	Kwota dodatkowego wsparcia w ramach dodatkowych umów
Liczba szkoleń i działań informacyjnych, promocyjnych, doradztwa przeprowadzonych dla potencjalnych Beneficjentów Wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju – zgodnie z planem komunikacji				
Elementy wdrażania LSR podlegające ewaluacji:				
Element ewaluacji	Osoby/jednostki odpowiedzialne	Sposób pomiaru	Częstotliwość pomiaru	Ocena
Cele określone w LSR	Ocena własna/Komisja Rewizyjna	Analiza złożonych wniosków	Czas pomiaru: każdy kwartał za kwartał poprzedzający	- powszechność dokumentu na obszarze LGD - stopień realizacji poszczególnych celów
	Ewaluacja z udziałem społeczności lokalnej	Ankiety ewaluacyjne wśród społeczności lokalnej	I kwartał roku następującego po roku ocenianym - cały rok	
	Zewnętrzni, niezależni eksperci (ocena zewnętrzna)	Analiza przeprowadzona przez ekspertów na podstawie CAPI lub CATI lub CAWI lub IDI z pracownikami LGD, beneficjentami i wnioskodawcami.	I kwartał roku następującego po latach ocenianych Okres objęty pomiarem: 3 lata	

Procedura wyboru	Ocena własna/Komisja Rewizyjna Zarząd	Analiza złożonych wniosków	Czas pomiaru: każdy kwartał Okres objęty pomiarem: kwartał poprzedz.	- przejrzystość, rzetelność procedury, - prawidłowość oceny, - mierzalność kryteriów
	Ewaluacja z udziałem społeczności lokalnej	Ankiety ewaluacyjne wśród społeczności lokalnej	I kwartał roku następującego po roku ocenianym Okres objęty pomiarem: cały rok	opinia społeczności lokalnej na temat wdrażania LSR i realizowanych operacji
	Zewnętrzni, niezależni eksperci (ocena zewnętrzna)	Analiza przeprowadzona przez ekspertów na podstawie CAPI lub CATI lub CAWI lub IDI z pracownikami LGD, beneficjentami i wnioskodawcami	I kwartał roku następującego po latach ocenianych Okres objęty pomiarem: 3 lata	Prawidłowość wdrażania LSR
Kryteria oceny	Ocena własna/Komisja Rewizyjna/ Zarząd	Analiza złożonych wniosków	Czas pomiaru: każdy kwartał Okres objęty pomiarem: kwartał	stopień wykorzystania budżetu
	Ewaluacja z udziałem społeczności lokalnej	Ankiety ewaluacyjne wśród społeczności lokalnej	I kwartał roku następującego po roku ocenianym Okres objęty pomiarem: rok	Opinia społeczności lokalnej na temat zrozumiałości, adekwatności kryteriów oceny wniosków
	Zewnętrzni, niezależni eksperci (ocena zewnętrzna)	Analiza przeprowadzona przez ekspertów na podstawie CAPI lub CATI lub CAWI lub IDI z pracownikami LGD, beneficjentami i wnioskodawcami	I kwartał roku następującego po latach ocenianych Okres objęty pomiarem: 3 lata	Stopień, prawidłowość i efektywność stosowania kryteriów oceny pod kątem działań na rzecz grup defaworyzowanych, realizowanych w obszarach kluczowych
Harmonogram	Ocena własna/Komisja Rewizyjna	Analiza złożonych wniosków, ogłoszenia o naborze wniosków	Czas pomiaru: każdy kwartał Okres objęty pomiarem: kwartał	Prawidłowość ogłaszania konkursów, dokonywania oceny
	Ewaluacja z udziałem społeczności lokalnej	Ankiety ewaluacyjne wśród społeczności lokalnej	I kwartał roku następującego po roku ocenianym Okres objęty pomiarem: rok	Opinia społeczności lokalnej na temat adekwatności harmonogramu
	Zewnętrzni, niezależni eksperci (ocena zewnętrzna)	analiza przeprowadzona przez ekspertów na podstawie CAPI lub CATI lub CAWI lub IDI z pracownikami LGD, beneficjentami i wnioskodawcami	I kwartał roku następującego po latach ocenianych Okres objęty pomiarem: 3 lata	Realizacja zadań zgodnie z harmonogramem Jakość pracy Biura LGD, Organów
Budżet	Ocena własna/Komisja Rewizyjna / Zarząd	Analiza złożonych wniosków / zrealizowanych płatności	Czas pomiaru: każdy kwartał Okres objęty pomiarem: kwartał	stopień wykorzystania budżetu

	Ewaluacja z udziałem społeczności lokalnej	Ankiety ewaluacyjne wśród społeczności lokalnej	I kwartał roku następującego po roku ocenianym Okres objęty pomiarem: rok	Opinia społeczności lokalnej na temat wdrażania LSR i realizowanych operacji
	Zewnętrzni, niezależni eksperci (ocena zewnętrzna)	Analiza przeprowadzona przez ekspertów na podstawie CAPI lub CATI lub CAWI lub IDI z pracownikami LGD, beneficjentami i wnioskodawcami	I kwartał roku następującego po latach ocenianych Okres objęty pomiarem: 3 lata	Stopień, prawidłowość i efektywność wykorzystania budżetu

Przedmiotem ewaluacji są długoterminowe efekty Strategii (oddziaływanie) oraz osiągnięte rezultaty. Ewaluacja pozwala odpowiedzieć na pytanie – czy zostały osiągnięte zamierzone w Strategii cele w oparciu o określone kryteria:

- trafności – ocena związku pomiędzy zdefiniowanymi celami a istniejącymi problemami społeczno-gospodarczymi, które zostały rozwiązane dzięki realizacji zadań Strategii, czy odpowiadały potrzebom i oczekiwaniom mieszkańców,
- skuteczności – porównanie osiągniętych produktów i rezultatów z planowanymi, ocena stopnia osiągnięcia planowanych wskaźników,
- efektywności – wskazuje na zachodzące relacje pomiędzy osiągniętymi produktami, rezultatami a wkładem (zwłaszcza finansowym, który został użyty, by je osiągnąć),
- użyteczności – sprawdza czy rozwiązany został problem, który był zidentyfikowany na etapie planowania,
- trwałości – ocenia szanse oddziaływania efektów realizacji Strategii w średnim i długim okresie, odpowiada na pytanie czy wsparcie udzielone w ramach realizacji Strategii przyniosło rezultaty w postaci widocznej zmiany jakości życia mieszkańców.

Informację o wynikach ewaluacji w formie opracowania zbiorczego, LGD przekazuje samorządowi województwa każdego roku do 28/29 lutego każdego roku, począwszy od roku 2017. Organem przygotowującym raport z oceny jest Biuro LGD, które przedkłada dokument Komisji rewizyjnej. Organem dokonującym ewaluacji jest **Komisja Rewizyjna LGD „Warmiński Zakątek”**. Polegać będzie na opracowaniu ostatecznej treści raportu i ich przyjęciu w formie uchwały. Poza przekazaniem raportu Samorządowi Województwa, sprawozdanie winno być zaprezentowane podczas Walnego Zgromadzenia członków LGD „Warmiński Zakątek” (sugerowane coroczne zebranie sprawozdawcze). Jego elementami są: statystyki związane z wykorzystaniem środków w ramach poszczególnych działań, prezentacja wskaźników poszczególnych działań w odniesieniu do zakładanych wartości, ocena pracy biura LGD, ocena pracy Zarządu LGD, Ocena pracy Rady LGD, ocena efektywności stosowanych procedur, wnioski w formie uwag i rekomendacji dotyczących zmian w sposobie funkcjonowania LGD, które zapewnią wyższą efektywność działania LGD i lepsze osiągnięcie celów zakładanych w LSR.

Treść raportu przyjętego przez Komisję Rewizyjną podawana jest na stronie internetowej LGD do publicznej wiadomości.

Cele Strategii realizowane są poprzez poszczególne działania, dlatego też zakładane wskaźniki na poziomie produktu, rezultatu oraz oddziaływania są miernikami ich osiągania. Mając jednakże na uwadze jak najlepszą realizację projektu sama ocena realizacji celów, w oderwaniu od funkcjonowania LGD, jest niewystarczająca. Dlatego też wprowadzono ocenę pracy Zarządu LGD, jak też biura. Komisja Rewizyjna przy opracowaniu raportu ewaluacyjnego korzysta z pomocy biura LGD, jednakże w zakresie, który pozostaje w sprzeczności z zasadą bezstronności (np. ocena pracowników przez nich samych) prowadzi własne analizy, bądź też zasięga opinii niezależnych ekspertów.

W ramach ewaluacji LSR zaplanowano działania związane z oceną *ex ante*. Ocena *ex ante* dotyczy operacji, które są dopiero w fazie planowania i podejmowania decyzji o ich realizacji. Potrzeba przeprowadzania tego typu ewaluacji powstaje w sytuacji, gdy w miarę powstawania oszczędności w ramach realizacji RLKS z planowane będą nowe działania. Organem właściwym do wykonania ewaluacji *ex ante* jest **Zarząd LGD**. Ocena polega na obowiązku sporządzenia analizy w stosunku do każdego planowanego przedsięwzięcia, która obejmuje: cel jego realizacji, zakres osiągania celów określonych w LSR poprzez planowane przedsięwzięcie, grupę docelową, adekwatność projektu, przygotowanie projektu i jego planu w kontekście wewnętrznej spójności i logiki planowania, opis przedsięwzięcia, źródła finansowania przedsięwzięcia wraz ze wskazaniem środków na ewentualne prefinansowanie (jeśli dotyczy), uzasadnienie wyboru działań pod kątem celowości i efektywności. W działaniu muszą być zastosowane co najmniej 2 instrumenty partycypacyjne.

Załącznik nr 3. PLAN DZIAŁANIA do Lokalnej Strategii Rozwoju LGD „Warmiński Zakątek”

CEL OGÓLNY nr I	Lata	2016-2018			2019-2021			2022-2023			Razem 2016-2023		Program	Poddziałanie/zakres Programu
	nazwa wskaźnika	wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	planowane wsparcie w PLN	Wartość z jednostka miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w PLN	wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	planowane wsparcie w PLN	Razem wartość wskaźników	Razem planowane wsparcie w PLN		
Cel szczegółowy 1 WDROŻENIE TECHNOLOGII PRZYJAZNYCH ŚRODOWISKU NATURALNEMU, PRZECIWDZIAŁAJACYM ZMIANOM KLIMATU, W TYM INTELIGENTNE ZARZĄDZANIE ŹRÓDŁAMI ENERGII I CIEPŁA													PROW	
4.A.a (w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatycznych)	4.A.-I.1	liczba projektów 6	60	100 000	liczba projektów 4	100	80 000	liczba projektów 0	100	0	10	180 000	PROW	Realizacja LSR
Razem cel szczegółowy 1				100 000			80 000			0		180 000		
Cel szczegółowy 2 Rozwój konkurencyjnych ofert rekreacyjnych i turystycznych w oparciu o potencjał przyrodniczy i kulturowy obszaru, funkcjonujące sieci współpracy i marki turystyczne													PROW	
4.F	4.F-I.1	sztuka 16	80	1930363,67	sztuka 4	100	400000	sztuka 0	100	0	20	2330363,67	PROW	Realizacja LSR
Razem cel szczegółowy 2				1930363,67			400000			0		2330363,67		
Cel szczegółowy 3 Promocja walorów przyrodniczych, turystycznych, różnorodności kulturowej i dziedzictwa przyrodniczego Warmii													PROW	
4.G	4.G-I.1	sztuka 10	62,5	250000	sztuka 6	100	168325,34	sztuka 0	100	0	16	418325,34	PROW	Realizacja LSR
	4.G-I.2	wydarzenie 2	50	30000	wydarzenie 2	100	30000	wydarzenie 0	100	0	4	60000	PROW	Animacja / Aktywizacja
Razem cel szczegółowy 3				280000			198325,34			0		478325,34		
Cel szczegółowy 4 Ochrona dziedzictwa kulturowego													PROW	

4.E	4.E-I.1	sztuka 10	71,43	529002,28	sztuka 4	100	200000	529002,28	100	0	14	729002,28	PROW	Realizacja LSR
Razem cel szczegółowy 4				529002,28			200000			0		729002,28		
Razem cel ogólny				2839365,95			878325,34			0		3717691,29		
CEL OGÓLNY nr II	Lata	2016-2018			2019-2021			2022-2023			Razem 2016-2023		Program	Poddziałanie /zakres Programu
	nazwa wskaźnika	wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	planowane wsparcie w PLN	Wartość z jednostka miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w PLN	wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	planowane wsparcie w PLN	Razem wartość wskaźników	Razem planowane wsparcie w PLN		
Cel szczegółowy 1 Rozwój aktywności przedsiębiorczej mieszkańców obszaru LGD ze szczególnym uwzględnieniem aktywizacji zawodowej i tworzenia miejsc pracy dla grup defaworyzowanych, w tym rozwój instrumentów ekonomii społecznej i inkubowania przedsiębiorczości wiejskiej													PROW	
4.B	4.B-II.1	sztuka 38	84,45	1900000	sztuka 7	100	350000	sztuka 0	100	0	45	2250000	PROW	Realizacja LSR
	4.B.-II.2	sztuka 11	73,34	1047147	sztuka 4	100	400000	sztuka 0	100	0	15	1447147	PROW	Realizacja LSR
Razem cel szczegółowy 1				2947147			750000			0		3697147		
Cel szczegółowy 2 Nowoczesne technologie i wspieranie systemu produkcji, przetwórstwa i promocji wytwarzanej w regionie żywności wysokiej jakości													PROW	
4.B	4.B-II.3	sztuka 2	100	800000	sztuka 0	100	0	sztuka 0	100	0	2	800000	PROW	Realizacja LSR
4.C.	4.C-II.1	projekt sieciowy - 1	100	50000	projekt sieciowy - 0	100	0	projekt sieciowy - 0	100	0	1	50000	PROW	Realizacja LSR
4.D.	4.D-II.1	operacja - 1	50	50000	operacja - 1	100	50000	operacja - 0	100	0	2	100000	PROW	Realizacja LSR
Razem cel szczegółowy 2				900000			50000			0		950000		
Cel szczegółowy 3 Rozwój nowoczesnych technologii i innowacji w obszarze przedsiębiorczości													PROW	
4.B	4.B-II.4	sztuka 11	78,57	900000	sztuka 3	100	250000	sztuka 0	100	0	14	1150000	PROW	Realizacja LSR
Razem cel szczegółowy 3				900000			250000			0		1150000		

Cel szczegółowy 4 Wsparcie przedsiębiorczości opartej na potencjale lokalnym: przyrodniczym, kulturowym, funkcjonujących sieciach współpracy i zidentyfikowanym potencjale rozwojowym													PROW			
4.B	4.H-II.1	sztuka 1	50	185000	sztuka 1	100	185000	sztuka 0	100	0	2	370000	PROW	Projekt współpracy		
4.C.	4.C-II.2	projekt sieciowy-0	0	0	projekt sieciowy-1	100	50000	projekt sieciowy-0	100	0	1	50000	PROW	Realizacja LSR		
Razem cel szczegółowy 4				185000				235000				0		420000		
Razem cel ogólny				4932147			1235000			0		6217147				
CEL OGÓLNY nr III	Lata	2016-2018			2019-2021			2022-2023			Razem 2016-2023		Program	Poddziałanie /zakres Programu		
	nazwa wskaźnika	wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	planowane wsparcie w PLN	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w PLN	wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	planowane wsparcie w PLN	Razem wartość wskaźników	Razem planowane wsparcie w PLN				
Cel szczegółowy 1 Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury i usług społecznych ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb grup defaworyzowanych, zagrożonych wykluczeniem społecznym, seniorów oraz potrzeb edukacyjnych mieszkańców obszarów wiejskich													PROW			
4.A.b	4.A.b-III.2	sztuka 18	72	335161,71	sztuka 7	100	130000	sztuka 0	100	0	25	465161,71	PROW	Realizacja LSR		
4.F	4.F-III.1	sztuka 4	80	400000	sztuka 1	100	100000	sztuka 0	100	0	5	500000		Realizacja LSR		
Razem cel szczegółowy 1				735161,71				230000				0		965161,71		
Cel szczegółowy 2 Rozwijanie aktywności społecznej i współpracy mieszkańców w działaniach na rzecz rozwijania dobra wspólnego, w tym wspieranie rozwoju partnerstw i sieci współpracy na poziomie lokalnym													PROW			
4.A.b	4.A.b-III.1	sztuka 1	50	20000	sztuka 1	100	10000	sztuka 0	100	0	2	30000	PROW	Realizacja LSR		
	4.A.b-III.3	sztuka 7	70	140000	sztuka 3	100	50000	sztuka 0	100	0	10	190000	PROW	Realizacja LSR		
4.F	4.F-III.1	sztuka 4	80	400000	sztuka 1	100	100000	sztuka 0	100	0	5	500000	PROW	Realizacja LSR		

KB	KB-III.3	liczba osób - 100	66,67	40000	liczba osób - 50	100	20000	liczba osób - 0	100	0	150	60000	PROW	Aktywizacja		
	KB-III.4	spotkanie - 24	100	12000	spotkanie - 0	100	0	spotkanie - 0	100	0	24	12000	PROW	Aktywizacja		
Razem cel szczegółowy 2				612000				180000				0		792000		
Cel szczegółowy 3 Wsparanie rozwoju ekonomii społecznej w działaniach społecznych, zwłaszcza inicjatyw wsi tematycznych													PROW			
4.A.b	4.A.b-III.1	sztuka 1	100	20000	sztuka 0	100	0	sztuka 0	100	0	1	20000	PROW	Realizacja LSR		
	4.A.b-III.3	sztuka 7	70	140000	sztuka 3	100	50000	sztuka 0	100	0	10	190000	PROW	Realizacja LSR		
KB	KB-III.3	liczba osób - 30	60	12000	liczba osób - 20	100	8000	liczba osób - 0	100	0	50	20000	PROW	Aktywizacja		
	KB-III.4	spotkanie - 12	100	6000	spotkanie - 0	100	0	spotkanie - 0	100	0	12	6000	PROW	Aktywizacja		
	KB-III.1	osobodzień -15	60	15000	osobodzień -10	100	10000	osobodzień -0	100	0	25	25000	PROW	Aktywizacja		
	KB-III.2	osobodzień - 24	66,67	4800	osobodzień - 12	100	1200	osobodzień - 0	100	0	36	6000	PROW	Aktywizacja		
4H	4.H-III.1	sztuka 1	50	100000	sztuka 1	100	100000	sztuka 0	0	0	2	200000	PROW	Projekt współpracy		
Razem cel szczegółowy 3				297800				169200				0		467000		
Razem cel ogólny				1644961,71			579200			0		2224161,71				
Razem LSR				9416474,66			2742525,34			0		12159000				

Razem planowane wsparcie na przedsięwzięcia dedykowane tworzeniu i utrzymaniu miejsc pracy w ramach poddziałania Realizacja LSR PROW : 5 700 000 złotych	% budżetu poddziałania Realizacja LSR: 50%
---	---

BUDŻET LOKALNEJ STRATEGII ROZWOJU

Budżet – wysokość wsparcia finansowego w ramach LSR w rozbiciu na poszczególne poddziały

Zakres wsparcia	Wsparcie Finansowe PROW 2014 – 2020 (PLN)
Realizacja LSR	11 400 000,00
Współpraca	228 000,00
Koszty bieżące	2 200 000,00
Aktywizacja	317 500,00
RAZEM	14 145 500,00

Plan finansowy w zakresie poddziałania 19.2 PROW 2014 – 2020

	WKŁAD EFROW	BUDŻET PAŃSTWA	Wkład własny będący wkładem krajowych środków publicznych	RAZEM
Beneficjenci inni niż jednostki sektora finansów publicznych	5 408 550,00	3 091 450,00		8 500 000,00
Beneficjenci będący jednostkami sektora finansów publicznych	1 845 270,00		1 054 730,00	2 900 000,00
RAZEM	7 253 820,00	3 091 450,00	1 054 730,00	11 400 000,00

PLAN KOMUNIKACJI Z LOKALNĄ SPOŁECZNOŚCIĄ

Zapewnieniu jak najszerzego udziału społeczeństwa we wdrażaniu Lokalnej Strategii Rozwoju. Obejmuje działanie kreujące trwałe partnerstwo na rzecz rozwoju lokalnego różnych podmiotów, lokalnych liderów i instytucji, oraz wdraża instrumenty zidentyfikowane przez samych mieszkańców jako najskuteczniejsze i najbardziej pożądane.

Współpraca i skuteczność wdrażania lokalnej strategii rozwoju, wymagają dostosowania narzędzi i form komunikacji do specyfiki różnych grup docelowych, ich indywidualnych potrzeb i problemów. Parytetowe traktowanie grup docelowych zaliczanych do defaworyzowanych pod względem dostępu do rynku pracy i pod względem dysfunkcji społecznych, a także projektów odpowiadających na istotne potrzeby społeczne, wymagają opracowania specjalnych narzędzi komunikacyjnych zapewniających dotarcie do tych grup docelowych.

1. Cele działań komunikacyjnych wynikające z przeprowadzonej analizy problemów / potrzeb komunikacyjnych

Przygotowanie planu komunikacji oparte było o zastosowanie 4 różnych instrumentów partycypacyjnych, zapewniających uwzględnienie potrzeb i preferencji wszystkich grup docelowych. Zastosowane instrumenty to:

- 1) Debata OPEN - SPACE - pogłębiona diagnoza w obszarze skutecznych instrumentów komunikowania się, w tym z grupami defaworyzowanymi. Należą do nich: kontakty bezpośrednie (telefon, spotkanie), ogłoszenia parafialne, kontakty przez instytucje na co dzień udzielające wsparcia grupom. Internet został uznany za najskuteczniejszy przekaz w grupie: młodych, wykształconych, prowadzących firmy i z instytucjami publicznymi.
- 2) Wywiady grupowe na poziomie lokalnym z udziałem przedstawicieli grup defaworyzowanych zostały zorganizowane w 5 gminach z udziałem 61 osób, w tym 31 przedstawicieli grup defaworyzowanych. Podczas wywiadów wyodrębnione zostały oczekiwane formy i narzędzia komunikacji, z uwzględnieniem ewaluacji dotychczasowych działań i szczegółowych analiz trudności komunikacyjnych
W losowo wybranych gminach członkowskich obszaru LGD (5 z 12) przeprowadzono wywiady grupowe obejmujące tematykę: analiza potrzeb / problemów komunikacyjnych, skuteczne narzędzia komunikowania się ze społecznością, ocena efektywności działań komunikacyjnych,
- 3) badanie ankietowe - skuteczne instrumenty komunikacji: preferencje źródeł przekazu: najskuteczniejsze kontakty osobiste i telefoniczne, w drugiej kolejności komunikowanie, przez strony internetowe i Facebook (inne niż strona LGD). Średnio oceniono przekaz medialny i komunikowanie przez tablice ogłoszeń. Jako dodatkowe – preferowane źródła przekazu ankietowani wskazali ogłoszenia parafialne i ulotki przekazywane za pośrednictwem instytucji obsługiwanych przez grupy docelowe (urzędy pracy, ośrodki pomocy społecznej, ośrodki zdrowia). Za najskuteczniejsze działania informacyjne uznane zostały: strona internetowa i Facebook LGD. Równie wysoko oceniono kontakty osobiste podczas forów aktywności, warsztatów, seminariów, konferencji, spotkań konsultacyjnych.
- 4) Konsultacje projektu planu komunikacji on –line.

Wnioski:

- szczegółowe informacje o możliwych zakresach wsparcia, warunkach ubiegania się o dofinansowanie, warunkach uczestnictwa w wydarzeniach powinny być przekazywane z wystarczającym wyprzedzeniem czasowym, informacje szczególnie ważne powinny być potwierdzane (zwrotne potwierdzenie),
- wszystkie informacje dotyczące wdrażania LSR powinny być przekazywane w pierwszej kolejności z zastosowaniem technik informacyjno – komunikacyjnych, a następnie w formach dostosowanych do indywidualnych potrzeb odbiorców,
- informacje o zasadach realizacji projektów, dokumentowania i rozliczania powinny być przekazywane w formie szkoleniowej w czasie zbieżnym z podpisaniem umowy (pomimo faktu, że część zapisów może znajdować się w treści umowy),
- zgłoszona potrzeba wsparcia mieszkańców w nawiązywaniu współpracy na poziomie lokalnym (w tym wielosektorowej) i ponadlokalnym, w celu wymiany doświadczeń i nawiązywania współpracy.

Cele Planu komunikacji

Cel ogólny: skuteczna realizacja instrumentu rozwój lokalny kierowany przez społeczność na obszarze LGD "Warmiński Zakątek" poprzez wysoki poziom kompetencji i świadomości mieszkańców na temat działań LSR, skuteczność merytoryczną mieszkańców w wykorzystaniu środków w ramach PROW 2014 - 2020 poprzez działania LSR i docelowo osiągnięcie celów dokumentów strategicznych.

Cele operacyjne:

- 1) poinformowanie potencjalnych beneficjentów o LSR, jej głównych celach, przedsięwzięciach, zasadach wsparcia i współpracy w ramach realizacji strategii,
- 2) wspieranie beneficjentów w pozyskiwaniu środków, nabywaniu kompetencji i doświadczeń, oraz w realizacji operacji w ramach LSR,
- 3) informowanie mieszkańców obszaru o stanie realizacji programu, w tym wykorzystania środków w poszczególnych działaniach, angażowanie i informowanie mieszkańców o procesach zmian w LSR,
- 4) zapewnienie udziału mieszkańców obszaru w procesach oceny jakości pracy LGD, skuteczności instrumentów wsparcia,
- 5) wsparcie w pozyskiwaniu Partnerów do realizacji wspólnych operacji, w tym w ramach powiązań sieciowych.

2. Działania komunikacyjne i środki przekazu

Działania komunikacyjne obejmują:

- 1) **Kampanie informacyjno – promocyjne** – działanie kierowane do ogółu społeczeństwa oraz do potencjalnych Beneficjentów. Kampanie prowadzone za pośrednictwem mediów: internet (strona LGD, portale społecznościowe, strony internetowe instytucji współpracujących, radio, telewizja, prasa. Działania kierowane do grup docelowych: informacja bezpośrednia przy współpracy z instytucjami rynku pracy / zabezpieczenia społecznego, ogłoszenia parafialne, uzupełniając tablice ogłoszeń.

Realizacja celu szczegółowego: 1.1, 1.2

Rezultat: wyższa aktywność mieszkańców we wdrażaniu LSR, w działaniach na rzecz poprawy jakości życia, wyższa skuteczność i powszechność wykorzystania funduszy, zwłaszcza przez grupy defaworyzowane

- 2) **Spotkania informacyjne, szkolenia, warsztaty** – działanie kierowane do ogółu społeczeństwa poprzez organizację i udział w wydarzeniach o charakterze integracyjnym, promocyjnym, z dużym udziałem społeczności lokalnej, mające na celu jak najpowszechniejsze dotarcie z przekazem do mieszkańców obszaru LGD. Drugi typ działań to przedsięwzięcia skierowane do wyselekcjonowanych grup odbiorców.

Specjalne narzędzia pracy z przedstawicielami grup defaworyzowanych: opracowanie oferty szkoleniowej i warsztatowej we współpracy z doradcami zawodowymi, animatorami przedsiębiorczości. Programy szkoleń dostosowane do cech i potrzeb osób z grup defaworyzowanych (np. zwrot kosztów dojazdu, zapewniona opieka nad dziećmi).

Realizacja celu szczegółowego: 1.1, 1.2, 1.4, 1.5

Rezultat: wyższa aktywność mieszkańców we wdrażaniu LSR, w działaniach na rzecz poprawy jakości życia, wyższa skuteczność i powszechność wykorzystania funduszy, zwłaszcza przez grupy defaworyzowane

- 3) **Doradztwo tematyczne** – działanie kierowane do potencjalnych beneficjentów działań (konkursy, działania własne LGD), realizatorów projektu – na etapie weryfikacji / uzupełnień wniosków, wniosków o płatność, oraz w trakcie trwania projektu (zwłaszcza w zakresie doradztwa dla osób prowadzących działalność gospodarczą, wsi tematycznych, osób współpracujących z inkubatorami).

Realizacja celu szczegółowego: 1.1, 1.2, 1.3

Rezultat: wyższa aktywność mieszkańców we wdrażaniu LSR, w działaniach na rzecz poprawy jakości życia, wyższa skuteczność i powszechność wykorzystania funduszy, zwłaszcza przez grupy defaworyzowane

- 4) **Opracowanie, publikacja i dystrybucja materiałów informacyjnych, promocyjnych** – działanie kierowane do ogółu społeczeństwa oraz wybranych grup odbiorców. Projektuje się zastosowanie różnych metod informowania i przekazywania treści promocyjnych (ulotki, broszury, podręczniki), informacyjnych (w tym ankiety, karty oceny, ulotki) adekwatnie do preferencji grup odbiorców. Wszystkie działania informacyjne będą zawierały treści zgodne z księgą wizualizacji PROW 2014 – 2020.

Realizacja celu szczegółowego: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4

Rezultat: wyższa aktywność mieszkańców we wdrażaniu LSR, w działaniach na rzecz poprawy jakości życia, wyższa skuteczność i powszechność wykorzystania funduszy, zwłaszcza przez grupy defaworyzowane, udział mieszkańców w procesie realizacji, ewaluacji i zmian LSR.

- 5) **Współpraca z instytucjami wsparcia rynku pracy, grup defaworyzowanych, animującymi aktywność społeczną, współpracę sieciową** – działanie mające na celu jak najlepsze zabezpieczenie potrzeb i wielopłaszczyznowe wsparcie grup defaworyzowanych w dostępie do działań LSR, rozwijaniu przedsiębiorczości i tworzeniu miejsc pracy na rzecz grup defaworyzowanych. W ramach współpracy realizowane będą różne narzędzia komunikacyjne.

Realizacja celu szczegółowego: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5

Rezultat: wyższa aktywność mieszkańców we wdrażaniu LSR, w działaniach na rzecz poprawy jakości życia, wyższa skuteczność i powszechność wykorzystania funduszy, zwłaszcza przez grupy defaworyzowane, udział mieszkańców w procesie realizacji, ewaluacji i zmian LSR

3. Grupy docelowe działań komunikacyjnych

W wyniku analizy obszaru, konsultacji społecznych, realizacji technik partycypacyjnych, zdefiniowano następujące grupy docelowe, w tym defaworyzowane, dla których określono zindywidualizowane sposoby komunikowania. Grupy docelowe zostały szczegółowo zdefiniowane w punkcie III.1. LSR.

1) Instytucje publiczne, w tym jednostki samorządu terytorialnego.

Zidentyfikowane problemy: biurokratyzowana komunikacja, niska aktywność w komunikowaniu się ze społeczeństwem, brak zainteresowania w rozwijaniu aktywności obywatelskiej.

Sposoby dotarcia do grupy: kontakty bezpośrednie, internet (maile, strony internetowe), tablice informacyjne, informacja medialna (radio regionalne), spotkania wielosektorowe – partnerstwa.

Plan komunikacji: bieżące informowanie o wszystkich przedsięwzięciach wdrażania LSR, organizacja szkoleń, warsztatów dotyczących naborów wniosków, zasad rozliczania projektów, animowania działań Partnerskich, w tym na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, zapewnienie udziału w działaniach promocyjnych.

Docelowe efekty działań komunikacyjnych: otwarta współpraca z instytucjami publicznymi, znajomość problemów lokalnych, funkcjonowanie sieci współpracy na rzecz podnoszenia jakości życia mieszkańców, udział w realizacji LSR poprzez działania o wysokiej efektywności społecznej.

2) Organizacje pozarządowe (w tym podmioty wymienione w art.3 ust.3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie)

Zidentyfikowane problemy: niski potencjał w pozyskiwaniu funduszy zewnętrznych, brak umiejętności projektowych, niski stopień rozwoju przedsiębiorczości, trudności w komunikowaniu z biznesem i instytucjami publicznymi.

Sposoby dotarcia do grupy: kontakty bezpośrednie, internet (maile, strony internetowe), szkolenia / warsztaty, korespondencja tradycyjna, informacja medialna (radio regionalne), spotkania wielosektorowe – partnerstwa.

Plan komunikacji: bieżące informowanie o wszystkich przedsięwzięciach wdrażania LSR, organizacja szkoleń, warsztatów dotyczących naborów wniosków, zasad rozliczania projektów, animowania działań Partnerskich, w tym na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, zapewnienie udziału w działaniach promocyjnych, oferta szkoleniowa: przedsiębiorczość, myślenie projektowe, nawiązywanie współpracy z innymi organizacjami, współpracy wielosektorowej.

Docelowe efekty działań komunikacyjnych: otwarta współpraca z instytucjami publicznymi, znajomość problemów lokalnych, funkcjonowanie sieci współpracy na rzecz podnoszenia jakości życia mieszkańców, aktywny udział w działaniach konkursowych na wdrażanie LSR, głównie w programach grantowych, rozwój aktywności obywatelskiej na nowe obszary, innowacje społeczne.

3) Przedsiębiorcy, w tym osoby rozpoczynające działalność gospodarczą, rolnicy

Zidentyfikowane problemy: brak czasu, brak wiedzy o dostępnych funduszach, brak umiejętności przedsiębiorczych, marketingowych, planowania biznesowego niezbędnego przy ubieganiu się o dofinansowanie, rzadkie korzystanie z dostępnych informacji.

Sposoby dotarcia do grupy: kontakty bezpośrednie, internet (maile, strony internetowe), portale społecznościowe, informacja radiowa, tablice ogłoszeń, informacje przekazywane za pośrednictwem instytucji rynku pracy.

Plan komunikacji: bieżące informowanie o wszystkich przedsięwzięciach wdrażania LSR, organizacja szkoleń, warsztatów dotyczących naborów wniosków, zasad biznesowania działalności gospodarczych, upowszechnianie informacji o technologiach z obszaru ochrony środowiska i klimatu, szkolenia dotyczące innowacji w biznesie, rozliczania projektów, animowania działań Partnerskich, w tym na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, zapewnienie udziału w działaniach promocyjnych.

Docelowe efekty działań komunikacyjnych: rozwój indywidualnych działalności gospodarczych wśród osób o utrudnionym dostępie do rynku pracy, w tym w obszarach inkubowania przetwórstwa lokalnego, turystyki, działalności innowacyjnych, wykorzystujących zasoby sieci.

4) Mieszkańcy

Zidentyfikowane problemy: brak współpracy, brak wiary w powodzenie, niska potrzeba rozwoju i zmiany, ograniczenia w komunikowaniu się.

Sposoby dotarcia do grupy: kontakty bezpośrednie, internet (maile, strony internetowe), tablice informacyjne, informacja medialna (radio regionalne), spotkania wielosektorowe – partnerstwa, adekwatnie do grupy: ogłoszenia parafialne, informacja przekazywana przez instytucje rynku pracy / wsparcia społecznego.

Plan komunikacji: bieżące informowanie o wszystkich przedsięwzięciach wdrażania LSR, organizacja szkoleń, warsztatów dotyczących naborów wniosków, promocja dobrych praktyk działań przedsiębiorczych, aktywizujących społeczeństwo obywatelskie, zasad rozliczania projektów, animowania działań Partnerskich, w tym na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, zapewnienie udziału w działaniach promocyjnych.

Docelowe efekty działań komunikacyjnych: wzrost zdolności przedsiębiorczych mieszkańców, aktywności społecznej i gotowości do zmian, otwartość i udział we współpracy.

Charakterystyka grup defaworyzowanych:

Osoby długotrwale bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach zawodowych

Zidentyfikowane problemy: wykluczenie z rynku pracy, marazm, brak wiary, trudności z dotarciem z informacją

Sposoby dotarcia do grupy: kontakty bezpośrednie, tablice informacyjne, informacja medialna, spotkania wielosektorowe – partnerstwa, adekwatnie do grupy: ogłoszenia parafialne, informacja przekazywana przez instytucje rynku pracy / wsparcia społecznego.

Plan komunikacji: bieżące informowanie o efektach wdrażania LSR, działaniach z sukcesem, długotrwałych organizacja szkoleń, warsztatów dotyczących naborów wniosków, specjalne formy wsparcia określone w punkcie 2.5. planu komunikacji.

Docelowe efekty działań komunikacyjnych: wzrost zdolności przedsiębiorczych mieszkańców, wdrożenie instrumentów mobilizujących do działania i aktywności.

Osoby z niepełnosprawnościami

Osoby powyżej 50 roku życia

Zidentyfikowane problemy: wykluczenie z rynku pracy, marazm, bariery zdrowotne, niższa efektywność działania, trudności z dotarciem z informacją.

Sposoby dotarcia do grupy: kontakty bezpośrednie, tablice informacyjne, informacja medialna, spotkania wielosektorowe – partnerstwa, adekwatnie do grupy: ogłoszenia parafialne, informacja przekazywana przez instytucje rynku pracy / wsparcia społecznego/ochrony zdrowia.

Plan komunikacji: bieżące informowanie o efektach wdrażania LSR, działaniach z sukcesem, organizacja szkoleń, warsztatów dotyczących naborów wniosków, specjalne formy wsparcia określone w punkcie 2.5. planu komunikacji.

Docelowe efekty działań komunikacyjnych: wzrost zdolności przedsiębiorczych mieszkańców, wdrożenie instrumentów mobilizujących do działania i aktywności, dostosowanych do dysfunkcji grupy.

Kobiety zamieszkujące obszary wiejskie (miejscowości do 5 tys. mieszkańców)

Zidentyfikowane problemy: wykluczenie z rynku pracy, marazm, bariery zdrowotne, niższa efektywność trudności komunikacyjne, utrudniony dostęp do rynku pracy, oferty szkoleniowej ze względu na związanie rodzinne, utrudniony dostęp do informacji (brak czasu, niskie umiejętności IT).

Sposoby dotarcia do grupy: kontakty bezpośrednie, tablice informacyjne, informacja medialna, spotkania wielosektorowe – partnerstwa, adekwatnie do grupy: ogłoszenia parafialne, informacja przekazywana przez instytucje rynku pracy / wsparcia społecznego/ochrony zdrowia.

Plan komunikacji: bieżące informowanie o efektach wdrażania LSR, działaniach z sukcesem, organizacja szkoleń, warsztatów dotyczących naborów wniosków, specjalne formy wsparcia określone w punkcie 2.5. planu komunikacji.

Docelowe efekty działań komunikacyjnych: wzrost zdolności przedsiębiorczych mieszkańców, wdrożenie instrumentów mobilizujących do działania i aktywności, dostosowanych do dysfunkcji grupy.

Opis, harmonogram, wskaźniki i budżet planowanych działań informacyjnych i promocyjnych oraz sposób ich realizacji

Metody komunikacji	Osiągany wskaźnik	ETAP/cel/budżet/wartość wskaźnika					
		2016	Raz w roku w latach 2017–2022	2022– 2023	Przed każdym konkurem	Po każdym konkursie	Przy zmianie zapisów LSR

							i dokumentów powiązanych
		<i>Inicjacja wdrażania</i>	<i>Dobre praktyki, transfer wiedzy, informacja</i>	<i>Podsumowanie</i>	<i>Zasady konkursowe, doradztwo</i>	<i>Wyniki konkursu</i>	<i>Partycypacja</i>
		18700 zł	10 000 zł/rok	15 000 zł	5 000 zł/konkurs	5 000 zł/konkurs	5 000 zł/zmiana
Ogłoszenia na tablicach informacyjnych, stronach internetowych w siedzibach gmin	Liczba instytucji, w których umieszczono ogłoszenie	12	12	12	-	-	-
Ogłoszenia na tablicach informacyjnych w sołectwach obszaru LGD.	Liczba sołectw, w których umieszczono ogłoszenie	400	400	-	-	-	-
Artykuły, wiadomości na stronie internetowej LGD	Liczba wejść na stronę internetową (w skali roku)	600	1200	600	1200	1000	800
Artykuły na stronach internetowych urzędów gmin z linkiem do www LGD.	Liczba zamieszczonych artykułów	12	12	12	12	12	12
Artykuły na profilu LGD na portalu społecznościowym.	Liczba osób, które zobaczyły artykuł	300	500	300	300	200	200
Prezentacja informacji podczas wydarzeń na obszarze LGD.	Liczba wydarzeń	12	12	12	-	-	-
Spotkanie informacyjne otwarte	Liczba osób, która wzięła udział w spotkaniach	300	60	-	-	-	-
Spotkanie informacyjne dla potencjalnych beneficjentów (grupy	Liczba osób, która wzięła udział	240	240	-	240	-	-

docelowej) konkursu w każdej gminie LGD.	w spotkaniach						
Ulotka informacyjna dystrybuowana na obszarze LGD.	Ilość rozdysponowanych ulotek	5000	2000	0	2000	-	-
Informacja i doradztwo w siedzibie LGD.	Liczba osób korzystająca z doradztwa	300	300	200	100	-	-
Kontakt poprzez rozmowę telefoniczną.	Liczba osób	150	150	-	100	100	-
Kontakt poprzez wiadomość e-mail.	Liczba osób	200	200	-	200	-	-
Szkolenie dla potencjalnych beneficjentów.	Ilość osób uczestniczących w szkoleniach	50	60			60	-
Materiał informacyjny RADIO	Potencjalna liczba odbiorców z obszaru LSR	5000	5000	5000	5000	-	-
Materiał informacyjny w portalach internetowych obejmującej obszar LSR (ngo)	Potencjalna liczba odbiorców	200	200	200	200	-	-
Spotkanie otwarte, szkolenia tematyczne dla grup defaworyzowanych określonych w LSR (jedno spotkanie w każdej gminie)	Liczba spotkań	12	12	-	12	-	-

Wizualizacja działań informacyjno– promocyjnych

Wszystkie materiały promocyjne i informacyjne (ulotki, biuletyny, plakaty, materiały TV, banery, materiały szkoleniowe), siedziba LGD oraz pozostałe narzędzia komunikacyjne będą posiadały jednolitą wizualizację obejmującą logo PROW 2014 -2020 oraz logo LGD „Warmiński Zakątek”. Wszyscy beneficjenci działań wspieranych w ramach LSR będą mieli obowiązek informowania o źródłach finansowania projektu poprzez zamieszczanie jednolitego , przyjętego oznakowania materiałów, miejsc spotkań oraz oznaczania inwestycji.